ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΑ

ΥΠΟ

Ι. ΙΣΙΔΩΡΙΔΟΥ ΣΚΥΛΙΣΣΗ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ.

1868

Χωρίσαμεν τὸ παρόν περιοδικὸν Μύρια ὅσα τῇ παρηγορίᾳ νῦν μοι ρεραστίμῳ Δ. Μαυροκορδάτῳ πρὸς ἀνάμνησιν.

Σταῦρος Δ. Κιαφαβίρος

ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ

ΠΑΡΑ ΤΩι ΕΚΔΟΤΗι, 58 BOULEVARD MONT-PARNASSE

ΑΩΞΗ'

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ J. BEST, RUE DES MISSIONS, 15.

ΠΙΝΑΞ ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ

ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ[1].

Ἀβυσσινία ** 111, ** 173.
Ἀβυσσινῶν ὠμότης πρὸς βοῦν, 151.
Ἀγάπης ἔκφρασις, 326.
Ἁγίου Πέτρου ναὸς ἐν Ῥώμῃ * 289.
Ἀγροτικὸς βίος *, 304.
Ἀγρωστῶδη φυτὰ * 225, * 363.
Ἀδύνατοι χαρακτ. 300.
Ἀερόλιθοι, 242.
Ἀεροπορία **, 99.
Ἀετιδέων ἅρπαγες *, 209.
Ἀθηνῶν μνημεῖα, 275.
Ἀθίγγανοι *, 40.
Αἰλουρόπαρδος *, 49.
Αἴνιγμα, 222.
Αἵρεσις εἰρηνικὴ, 79.
Αἰφνίδιον εὐτύχημα, 259.
Ἀκανθόχοιρος, 116.
Ἀκεραιότης πολιτ. 363.
Ἀκρίδες, 299.
Ἀλέξανδρος πρὸς γυναῖκας Δαρείου *, 33. Πρὸς ἰατρὸν Φίλιππον, 310.
Ἄλευρον καὶ ἄρτος, 28.
Ἁλιελέφας *, 304.
Ἀλκυών * 12.
Ἀλώπηξ καὶ Ἀλέκτωρ 42.
Ἁμαξῶν δυσυχήματα 27.
Ἀμφίβολα, 348.
Ἀνθρώπου ὑπεροχὴ, 331.
Ἀντιφάσεις τοῦ λατινικοῦ κλήρου, 202.
Ἀξιώσεις, 217.
Ἀπάταιἐπιστήμης, 338.
Ἀπατεὼν ἀθῶος, 284.
Ἀπελπισία, 154.
Ἀπιστεῖν μέμνησο, 42.
Ἀπερίεργοι, 371.
Ἀποκρεαὶ καὶ προσωπίδες *, 70.
Ἀπόλλων ὁ Καλλισκοπικὸς *, 65.
Ἄρκτος *, 69. Ἡ λευκὴ *, 184.
Ἀρετὴ ἄνευ ἐλευθ. 154.
Ἄρτος. (ἴδε ἄλευρον.)
Ἄσμα αἰθιόπων 212.
Ἀσμάτια, 8, 52, 104, 171, 276 *, 346.
Ἀσσιμβόνιοι (ἴδε τάφοι.)
Ἀστυνομία τοῦ Λονδίνου, 334.
Ἀτμὶς φωτιστικὴ, 102.
Ἀφορισμὸς κοινωνικὸς, 102.
Ἀψίνθιον ποτὸν, 339.

Βαρβάρα (ἡ ἁγία), 27.
Βαρύτης **, 327.
Βαφὴ κοκκίνη, 375.
Βελιγράδιον *, 120· διόρθωσις, 172. Τοῦ δερὲς *, 240.
Βεσούβιος *, 132.
Βηθλεέμ * 365.
Βιβλιοθήκη Οὐατικ. * 55.
Βίσμαρκ πρωθυπουργὸς * 243.
Βόνασος ** 144.
Βοτόκουτοι * 372.
Βουκόλιον * 103.
Βοῦς ὁ σιτευτὸς τῶν ἀποκρεῶν, 125.
Βραΐτ (Ἰωάννης) * 93.
Βύρωνος θάνατος, 301.

Γαιωμήλων νόσος, 29.
Γέδδον *, 151.
Γέροντες νεάζοντες, 371.
Γῆ, ἂν ἔπαυε κινουμένη, 9. Θερμότης αὐτῆς κεντρικὴ, 133, 183. Καταμέτρησις αὐτῆς, 310.
Γλυκεῖς ἄνθρωποι, 259.
Γλύκισμα ἀγγλικὸν, 287.
Γλῶσσα κοινὴ, 211.

Δεινὰ, 274.
Δένδρων προφύλαξις, 249.
Δεσποσύνη, 345.
Διαθηκῶν περίεργα, 146.
Δίδυμοι Σιαμῖται * 339.
Διονύσου πλοῦς, 366.
Διόπτραι, διάλογος σουλτάνου, 35, 86.
Δισραέλης *, 207.
Διώρυξ τῆς Σουέζης * 85. Προσθήκη, 172.
Δοῦλός σας, 116.
Δρείσης, ἐφευρετὴς ἀκιδούχων τυφεκίων *, 61.
Δῶρα, 122.

Ἐδωδίμων θρέψις, 63.
Ἐθελονταὶ, 167.
Εἰρηνικὴ αἵρεσις, 79.
Ἐκκλησία ἑλλην. ἡ πρώτη ἐν Λονδίνῳ * 329.
Ἐκκλησιῶν ῥῆξις α΄, 66.
Ἐλευθερία, 123.
Ἐλευθεριότης, 249.
Ἐλλέβορος *, 15.
Ἕλληνες μετανάσται ἐν Ἰταλίᾳ *, 97.
Ἐμπορικὸς σολοικ. 273.
Ἕξις, 28.
Ἐξοπλισμοῦ δαπάν., 143.
Ἔπαινοι πολιτικοὶ, 348.
Ἐπιδερμίδος ἴασις, 63.
Ἐπιτηδεύματα, 311.
Ἔργον (ὁ εἰς αὐτὸ ἐκδιδόμενος) 70. Ἔργον ἐπειγόμενον, 371.
Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὸ μέλλον * 83.
Εὐρωτίασις, 124.
Εὐτράπελα, 55, 87 *, 142, 188, 203 *****, 249 ***, 281 ***, 318, 338, 375 **.
Εὐφυὴς ἀπάντησις, 188.
Εὐχαρίστησις, 184.

Ζῆλος ὑπερβάλλων, 14.
Ζόγκα κινεζικὴ * 347.
Ζῶθος, 303.
Ζωῦφια τρωκτικὰ, 188.

Ἠθῶν αὐστηρότης, 275.
Ἡνωμ. Πολιτειῶν πρόοδοι, 124.
Ἠλεκτρισμὸς **, 823 60.
Ἡλικίαι, 339.
Ἡλιούπολις *, 23.

Θανατικὴ τιμωρία, 77.
Θεόδωρος βασιλεὺς Ἀβυσσινίας * 113. Αὐτόγραφον, σφραγὶς αὐτοῦ, 206. Υἱὸς αὐτοῦ *, 285.
Θεὸς καὶ Θάνατος, 250.
Θερισταὶ *, 205.
Θερμότης γῆς κεντρικὴ, 132, 183.
Θησαυροφυλάκιον τὸ τοῦ Σουλτάνου, 185.
Θυμὸς μάταιος, 15.
Θωρηκτὰ πλοῖα ** 79, *** 148.
Ἰαπωνικαὶ πόλεις, 131.
Ἰατροὶ γυναῖκες, 173.
Ἰατροὶ ἰάπωνες * 259.
Ἰορδάνης ποταμὸς * 117.
Ἰούκκα * 315.
Ἱπποδρομία *, 253.
Ἵπποι ἄγριοι *, 221.
Ἱπποκλείδης, 7.
Ἰσμαηλία, 84.
Ἰὼβ, ποίημα, 291.
Ἰώνσων (Ἀνδρέας) * 154.

Καθαρισμὸς πεδίλων, 124.
Κακολογία, 83.
Καλλιέργ. Ἑλλάδος, 210.
Κανθάρων ἐξάλειψις, 222.
Καπιτώλιον Οὐασσιγκτῶνος *, 193.
Καπουκίνη, καρπὸς * 187.
Καράνου συμπόσιον, 19.
Καργαρίας ** 321.
Καρχηδὼν *, 373.
Καύσονος ἀνάψυξις, 217.
Κεραυνοῦ προφύλαξις, 83.
Κίνδυνος, 222.
Κηλίδες, 124, 375.
Κινέζοι ἐν Καλιφορνίᾳ, 122. Γενεαλογία Κινέζων, 188.
Κολοσσὸς Ῥόδου *, 214.
Κόρις *, 344.
Κουζῖνος (Βίκτωρ) * 28.
Κρέας, 63.
Κροκόδειλος *, 47.
Κτηνῶν ἀσθένειαι, 249.
Κύδνος ποταμὸς * 309.
Κυναίγειρος ἄλλος, 79.
Κυνηγ. προφύλαξις, 315.

Λατίνων κλήρου ἀντιφάσεις, 202.
Λεοπόλδος α΄ βασιλεὺς Βέλγων *, 109.
Λέων **, 271.
Λίτρα, 327.
Λονδίνου παρόχθια * 340.

Μαγδάλα *, 189.
Μαγειρικὴ οἰκονομία 159.
Μανδραγόρας *, 53.
Μακροβιότης, 43.
Μαυροβούνιον **, 257.
Μεζουζόθ *, 77.
Μελέτη, 226.

(1) Οἱ ἀστερίσκοι σημαίνουσιν εἰκονογραφίας.

Μέτρα γαλλικὰ, 283.
Μικρόνοος καταφυγὴ, 339.
Μονομαχίας (περὶ) * 178.
Μυιῶν ἐξάλειψις, 250.

Ναυάγιον, 150.
Ναυπάκτου ναυμαχ. 154.
Ναυαγοσώστης *, 317.
Νεανίδων φύλαξ, 170.
Νίκαια *, 213. Ὁ ἐν αὐτῇ ῥωσ. ναὸς *, 161.
Νεοβόρακον *, 135.
Νιτρογλυκερίνη, 290.
Νεώτερα, 29, 63, 91, 125, 155, 190, 222, 253, 285, 319, 349, 376.

Ξύλον μελάγχρουν, 315.

Ὀβρένοβικ Μιχαὴλ Γ΄ ** 239. Ὑπογραφὴ, 240.
Ὀβρένοβικ Μιλὰν *, 268.
Ὀδονταλγία καὶ ὀδόντων προφύλαξις, 338.
Οἴκου καλλωπισμὸς, 327.
Οἶνος μετὰ πολυτίμων λίθων, 151.
Οἴνων διατήρησις, 151.
Ὄκα, καρπὸς *, 187.
Ὄλγα βασιλὶς Ἑλλ. * 8.
Ὄρη ὕψιστα, 323.
Ὀρθοδοξία καὶ ἑλληνισμὸς, 265.
Ὀρνίθων πίανσις, 77.
Ἀσθένειαι, 307.
Ὄσπρια, 287.
Ὀστρακισμὸς, 202.
Ὄπερα Παρισίων *, 72.
Ὀττεντότοι **, 300.
Οὐρανοῦ ἀποστάσεις, 50.

Παιγνίου σπουδὴ, 226.
Παλιγγεν. Ἰταλίας *, 97.
Πάπαι ἁγιασθέντες, 27.
Παραχωρήσεις, 249.
Παρελθὼν καιρὸς, 371.
Παρίσιοι καὶ τὰ αὐτῶν ἀξιοθέατα, 227 ****, 307 **, 337 *.
Πατὴρ καὶ πτηνὰ, 243.
Πενθεὺς, Μαινάδες * 169.
Περιαυτολογία, 307.
Περιττώματα, 282.
Πέτασος, 90.
Πίθηκες *, 368.
Πιστεύω (περὶ τοῦ) 358.
Πίστωσις ἰδιωτικὴ, 303.
Πλανῆται, 50. Ἂν κατοικῶνται, 334.
Πλησιόσαυρος *, 356.
Πλοῖα. (ἴδε θωρηκτά.)
Πλούσιοι τίνες, 300.
Πλοῦτος, 222, 299.
Ποικιλανθίδες * 293.
Πόλεμος, 226.
Πόλος ἀρκτ., 206, 235.
Πολυλογία, 316.
Πομπηΐας καταστροφὴ ** 353.
Ποτεμκῖνος, 2.
Προπόσεως ἔθος, 46.
Προϋπολογισμὸς ἑλλ. 280.
Πτερῶν πλύσις, 29.
Πτωχεία ἐν Λονδίνῳ, 62.
Πυθαγόρας, 246, 277.
Πυρετοῦ θεραπεία, 339.
Πυροβόλα νέα, 5, 38· τὸ ἁρμεστρόγγειον * 149.
Πυρόκονις, 339.
Πυροτεχνία, 239.

Ῥόδων διατήρησις, 315.
Ῥῶσσοι τοῦ ΙΑ΄ αἰῶνος, 91.

Σεισμὸς Περουβ. * 376.
Σελήνης ἀλλοίωσις * 199.
Σερβία. (ἴδε Βελιγράδιον.)
Σηρικοτροφία, 29, 347, 375.
Σιδηρόδρομος Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ, 274.
Σιτοβολῶνες, 54.
Σίτου ἱστορία, 342.
Σκορόδου ὀσμὴ, 29.
Σκωρίας ἐξάλειψις 29.
Σουέζης διώρυξ *, 85. Προσθήκη, 172.
Σπείρειν (τρόποι τοῦ) 123.
Σταθεραὶ ἀρχαὶ, 259.
Στάντων Ἐλισάβετ * 217.
Στέμμα τοῦ Μονομάχου * 283. Οὐγγαρίας * 294.
Στρατιωτικὰ, 270.
Στρατὸς ἀγγλικὸς, 118.
Στόμα, στόμαχος, 300.
Συμβούλιον τῶν ὑπουργῶν τῆς Γαλλίας *, 268.
Συμφορῶν μνήμη, 339.
Συνειδήσεων ἀξία, 26.
Συρακούσαι αἱ τοῦ Θεοκρίτου, 311.
Συρμὸς, 31 *, 64 *, 93 *, 125 *, 158 *, 190 *, 223 *, 254 *, 287 *, 320, 350, 378 *.
Σφυγμὸς, 187.
Σωκράτης *, 129, 218.

Τάξις, 318.
Τάττερσαλ (Λαίδη), 162,
Τατουσία *, 225. 194, 230, 261.
Τάφοι ἀγρίων *, 245.
Τέϊον ἐν Ῥωσσίᾳ, 62. Τὸ πράσινον, 124.
Τιμαὶ, 326.
Τιφλὶς ******* 323.
Τριμαλκίωνος συμπ. 19.
Τύχης (περὶ), 2.

Ὑικὴ στοργὴ, 123.
Ὑμενοκυνάγχη, 375.

Φαῤῥαγοῦτος * 173.
Φασιανὸς χρυσ. * 250.
Φελλάχιδες *, 88.
Φενιᾶνες, 359.
Φθεὶρ *, 367.
Φθόνος, 275.
Φιλανθρωπία, 371.
Φιλία θηρίου, 83.
Φιλοδοξίας βαθμοὶ, 326.
Φιλοσοφικὴ κρίσις, 216.
Φλουρένσος πατὴρ * 184.
Φραγκλῖνος Βενιαμ. *, 44.
Φρειδερῖκος ὁ Β΄, 21.
Φρενοκομεῖον Παρισίων πρότυπον **** 140.
Φῶς ἐπὶ χείλους λάκκου, 58, 74, 106, 138.
Φῶς νέον, 62.

Χειμέθλων θεραπεία, 63.
Χελιδὼν σαλαγγάνη * 331.
Χοιροβοσκοὶ ὁμηρ. * 16.
Χρέος, 83. Δημόσιον εὐρωπαϊκὸν χρέος, 238.

Ψεύδη ἐπιστήμης, 270.
Ψῦχος ποδῶν, 63.

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ.

						ἀντὶ	διόρθου
Σελὶς	1	στήλη	α΄	στίχος	21	ἐν τοῦ	ἐν τῇ
	2	»	α΄	»	47	ἡμῶν	ἡμῖν
	5	»	β΄	»	39	κακκίου	σακκίου
	13	»	β΄	»	19	συργιμὸς	συριγμὸς
	16	»	β΄	»	18	Ἠκολούθησς	Ἠκολούθησε
	»	»	β΄	»	30	ἄκρασε	ἄκρας
	30	»	β΄	»	18	ἐδδίαξεν	ἐδίδαξεν
	53	»	β΄	»	26	πάντου	πάντα
	61	»	α΄	»	24	μον	μου
	75	»	β΄	»	16	πίποτε	τίποτε
	95	»	β΄	»	51	οἱ σκηνικὴ	ἡ σκηνικὴ
	98	»	β΄	»	32	Γαζῆς	Γάζα;
	208	»	β΄	» 5 καὶ	6	Φιλιππισίοις	Φιλίπποις
	235	»	α΄	»	1	ἀνταρκτικοῦ	ἀρκτικοῦ
	313	»	β΄	»	24	μᾶς νὰ	νὰ μᾶς
	331 }	(εἷς τινα ἀντίτυπα)				χεληδὼν	χελιδὼν
	332 }						

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΑ ΕΝ ΠΑΡΙΣΙΟΙΣ.

Ἀριθ. 1. Ἰανουάριος, 1868. Α΄ Ἔτος.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.

Αὕτη ἡ πόλις τῶν Παρισίων, ἡ εὐποροῦσα παντὸς ἐπιτηδείου πρὸς ἔκδοσιν περιοδικοῦ συγγράμματος ὁποῖον προαιρούμεθα νὰ καταστήσωμεν τὸ ἀνὰ χεῖρας, πρὸ πολλοῦ ἤδη ἐκάλει ἡμᾶς ὑποσχομένη αἴσια. Περισπασμοὶ τοῦ βίου καὶ ἀσθένεια ἐπίμονος ἀπέσπων καὶ ἠνάγκαζον εἰς ἀναβολὰς, ἕως οὗ, σήμερον, ἀγαθῇ τύχῃ, ἐπιλαμβανόμεθα τοῦ ἔργου.

Ἡ πρόθεσις ἡμῶν, — λεχθήτω εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς, — εἶναι τοιαύτη· νὰ εἰσάγωμεν τὴν θυμηδίαν εἰς πᾶσαν ἑλληνικὴν οἰκογένειαν, χειραγωγὸν ἔχοντες τὴν χρηστοήθειαν· νὰ δίδωμεν ἐκ διαλειμμάτων ἀφορμὴν λέσχης ὄχι κενῆς εἰς τὰς συναναστροφὰς, καὶ, ἑνὶ λόγῳ, νὰ διδάσκωμεν τέρποντες.

Σπουδαῖα μετὰ χαριέντων συμπεριέχοντα τὰ φυλλάδια ἡμῶν, ἐὰν ἀπὸ τῶν χειρῶν πατρὸς μεταβαίνωσιν εἰς θυγατρὸς, θὰ τέρπωσιν οὐχ ἧττον καὶ ταύτην, ἀπαντῶσαν ἐν αὐτοῖς πράγματα ἡδέα ἢ χρήσιμα εἰς τὸν βίον· ἀλλὰ καὶ τὸ παῖζον ἔτι μειράκιον, ὡς καὶ ὁ σπουδάζων νέος καὶ ἡ οἰκουροῦσα μήτηρ, θὰ εὑρίσκωσιν, ἐλπίζομεν, ἐν τοῦ παρούσῃ ἀποθήκῃ, ὅ,τι ἀδύνατον εἶναι μεταξὺ ΜΥΡΙΩΝ ΟΣΩΝ νὰ μὴ εὑρεθῇ· — ψυχαγωγίαν καὶ ὠφέλειαν.

Διότι τάξιν δὲν θὰ φυλάττωμεν συλλέγοντες τὴν ποικίλην ἡμῶν ὕλην· ἀλλὰ πράγματα παλαιὰ μετὰ νέων, ἔμψυχα μετὰ ἀψύχων, τεχνητὰ ἢ τευκτὰ μετὰ φυσικῶν ἢ ἀχειροποιήτων, ἤθη ἄγρια μετὰ πεπολιτισμένων, ὄντα χερσαῖα μετὰ θαλασσίων καὶ οὐρανίων, παντὸς καιροῦ πράγματα καὶ πάσης ἐποχῆς καὶ πάσης χώρας, τῆς Ἰνδικῆς καὶ τῆς Κίνας, τῆς Ἰσλανδίας καὶ τῆς Λαπωνίας, τῆς Τομπουκτοῦ καὶ τοῦ Λονδίνου, τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Ῥώμης ἢ τῶν Παρισίων, ὅλα θὰ συναπαντῶνται ἐντὸς τῶν σελίδων ἡμῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων θὰ διασαφηνίζωνται καὶ δι' ὡραίων εἰκονογραφιῶν, ὥστε καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἀναγνώστου, καθὼς ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία, νὰ ἐφέλκωνται πρὸς ὅ,τι ἂν ὑποδείξωμεν ὡς λόγου ἄξιον, ὡς ἀφετηρίαν σπουδῆς καὶ ἀφορμὴν ἐπιτερποῦς συνδιαλέξεως.

Ὄχι διατριβὰς διδασκαλικὰς, ὄχι ἄρθρα ἀπαιτοῦντα εἰδικωτέρας μελέτας· καὶ οὔτε πάλιν μυθιστορήματα κενά· ἀλλὰ προχείρους ἀποκρίσεις εἰς πᾶσαν ἐρώτησιν δίδοντες, θὰ συμβουλευώμεθα τοὺς ἀξιοπιστοτάτους τῶν συγγραφέων· θ' ἀνερευνῶμεν τὴν ἱστορίαν τῶν ἐθνῶν καὶ ἰδίως τὴν ἡμετέραν, ἀρχαίαν τε καὶ νέαν· θ' ἀκολουθῶμεν τὰς περιηγήσεις καὶ ἀνακαλύψεις· θὰ περιεργαζώμεθα τὰ φιλοτεχνήματα τῶν ἐλευθερίων τεχνῶν· θ' ἀρυώμεθα ὅ,τι γνησιον, ὅ,τι καλὸν, ὅ,τι ὠφέλιμον· θ' ἀναγγέλλωμεν ὅ,τι νεώτερον ἄξιον περιεργείας καὶ σπουδῆς, ὅ,τι ἐφελκῦον τὸν κόσμον, καταδεικνύοντες ὅ,τι ὑπερβολικὸν ἢ ἡμαρτημένον· τέλος, θὰ ἐκλέγωμεν ἀντὶ φρούδων μυθιστορημάτων ἠθικὰ διηγήματα· ἀλλὰ πρὸ πάντων θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐμπνέωμεν τὸν πρὸς τοὺς λίαν ἀμελουμένους παρ' ἡμῖν ἀρχαίους ἕλληνας συγγραφεῖς ἔρωτα, ἀποσπῶντες ἐξ αὐτῶν τεμάχια ἐπαγωγότατα.

Ἐν τῷ παρόντι περιοδικῷ οὐδεὶς περὶ πολιτικῶν λόγος· πρὸς τοῦτο ἔχομεν ἐν Τεργέστῃ τὴν ΗΜΕΡΑΝ, ἐξαιρέτως συντασσομένην σήμερον.

Γλῶσσαν δὲ θὰ μεταχειριζώμεθα τὴν καθαρεύουσαν καὶ μάλιστα εὔληπτον, ἥτις φεύγει μὲν τοὺς χυδαϊσμοὺς ἢ ξενισμοὺς, τείνει δὲ εἰς τὴν γλαφυρότητα τῆς ἀρχαίας, καὶ τοῦτο καθ' ὅσον ἡ ὕλη ἐπιδέχεται.

Μὴ εἰς κρῖμα, μηδὲ εἰς κατάκριμα, ἂν, χαριζόμενοι εἰς τὰς παρ' ἡμῖν γυναῖκας, ἐκδίδωμεν κατὰ δύο μῆνας καὶ εἰκόνας ὑποδεικνυούσας διὰ σχημάτων καὶ χρωμάτων τὸν ἐν Παρισίοις ἐπικρατοῦντα συρμὸν τοῦ γυναικείου ἱματισμοῦ, ἐκλέγοντες τὰ ὑποδείγματα ταῦτα ἐκ τῶν μάλιστα παραδεδεγμένων· ἐπειδὴ τί κακὸν τῳόντι δύνανται νὰ προξενῶσιν αἱ εἰκόνες αὗται, ἀφοῦ καὶ ἄνευ τούτων ὁ τοῦ συρμοῦ οἶστρος μεταδίδεται εἰς τὴν Ἀνατολήν; τοὐλάχιστον ὅσαι λαμβάνουσι τὴν εἰκόνα, θὰ προσέχωσι νὰ κόπτεται τὸ νέον αὐτῶν φόρεμα κατὰ τὰ τελευταῖα ὑποδείγματα, — τὸ ὁποῖον εἶναι οἰκονομικώτερον, — ἢ, ἔχουσαι ἤδη ἰδέαν, δὲν θὰ πτοῶνται βλέπουσαι αἰφνιδίως ἐστολισμένας κατὰ νέον ῥυθμὸν τὰς προμηθευομένας ἐκ Παρισίων τὰς αὐτῶν ἐνδυμασίας.

Ὡσαύτως θὰ ἐκδίδωμεν ἐκ διαλειμμάτων καὶ ἀσμάτια νέα μετὰ μουσικῶν χαρακτήρων. Πρὸ πολλοῦ τῳόντι ἐπαύσαμεν ἐκφέροντες τοιαῦτα εἰς τὸ καθ' ἡμᾶς δημόσιον, καὶ τὰ τῆς νεότητος ἡμῶν, ἀδόμενα καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα καὶ Τουρκίαν, ἐπαλαιώθησαν[1]· συμπροέβη δὲ μεθ' ἡμῶν εἰς ἡλικίαν κόσμος νεανικὸς, ὅστις ἀναπολεῖ τὰς ἐπ' αὐτῶν περιστάσεις ἤδη ὡς ὄνειρον. Θὰ ἐπιστρέφωμεν λοιπὸν εἰς τὴν νεολαίαν τὴν νῦν, περιτιθέμενοι τὸν ῥόδινον στέφανον ἐπὶ κροτάφων τοὺς ὁποίους κατέσκαψεν ἡ γαμψώνυξ μέριμνα, καὶ θὰ πειραθῶμεν, θὰ δοκιμάσωμεν ἂν συγγηράσκῃ πάντοτε μετὰ τοῦ σώματος καὶ ἡ ψυχή.

Πρὸς διάδοσιν τοῦ περιοδικοῦ τούτου, ὄχι μόνον εἰς τὰς εὐπορωτέρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀπόρους τῶν καθ' ἡμᾶς οἰκογενειῶν, ἐπεθυμοῦμεν ἵνα καταστήσωμεν αὐτὸ εὐωνότερον· ἀλλ' ἀδύνατον· ὁμολογοῦμεν ὅτι τὰ αὐτὰ, γαλλιστὶ, ἀγγλιστὶ ἢ γερμανιστὶ ἐκδιδόμενα, θὰ ἐτιμῶντο ἀντὶ τοῦ ἡμίσεος τῆς τιμῆς ἣν

(1) Τοιαῦτα εἰσὶ τὰ πασίγνωστα, — « Τοῦ πολέμου ἡμέρ' ἀνατέλλει », « Ἂν φιλίαν ἐλαχίστην », « Ἂν ἦτο τρόπος ν' ἀνακαλύψῃς », «Ποῦ νὰ ἦναι! τί νὰ κάμῃ! », « Ὦ τύχη ἀλλοπρόσαλλος », « Τὰ φῶτα λάμπουν » , « Ἀκόμη βέλος ἔρωτος », « Τῆς Μυρτιᾶς τὸ τραγοῦδι », « Πάθος ἀνίατον », « Ὅταν ὁ θούριος ὕμνος τοῦ Ῥήγα », « Ἕνα βράδυ σ' ἐνθυμοῦμαι », κτλ.

ὡρίσαμεν· διότι, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀλλαχοῦ εἴπομεν, ὁ ἀριθμὸς τῶν λαλούντων τὰς γλώσσας ταύτας εἶναι πολλαπλάσιος τοῦ τῶν λαλούντων τὴν ἑλληνικὴν, ἀνάλογος δὲ τοὐλάχιστον καὶ ὁ τῶν ἀναγινωσκόντων· ὥστε μᾶλλον συμφέρουσι παρ' ἐκείνοις ὀλίγα ἐκ πλείστων, ἢ πολλὰ ἐξ ὀλιγίστων· παρ' ἡμῖν ὅμως, εὐαρίθμοις οὖσιν, ἡ ἀρχὴ αὕτη ἐφαρμοζομένη πάντως θ' ἀπέβαινεν ἀτελεσφόρητος [1].

Εὐχώμεθα ὅπως τάχιστα τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ἀκμάσῃ ὡς ἄλλοτέ ποτε κατὰ πληθυσμὸν καὶ σοφίαν, ἐνισχυόμενον ὁσημέραι καὶ παιδευόμενον.

Ἰ. Ἰσιδωρίδης Σκυλίσσης.

Η ΤΥΧΗ.

Ἡ Τύχη εἶναι τῳόντι τυφλὴ, ὡς καὶ εἰκονίζεται ἀνέκαθεν· ὅλοι δὲ τὴν λατρεύομεν, ἐνῷ ὅλοι κατ' αὐτῆς παραπονούμεθα, τὰς μὲν χάριτάς της ἀποδίδοντες εἰς τὴν ἀξιότητα ἢ ἱκανότητα ἡμῶν, τὰ δὲ σφάλματα ἡμῶν φορτόνοντες εἰς τὴν ῥάχιν τῆς Τύχης. Πάντοτε ἡμεῖς ἔχομεν δίκαιον, καὶ ἡ Τύχη ἄδικον.

Ἀλλ' εἶναι ἆρά γε ἡ Τύχη τόσον ἄδικος, ὅσον φρονοῦμεν; Ἐὰν συνήγορός τις ἀνελάμβανε τὴν ὑπεράσπισιν αὐτῆς, πολλὰ ἴσως θὰ εἶχεν ἰσχυρὰ ἐπιχειρήματα ὑπὲρ τῆς πελάτιδος.

Τῆς Σπάρτης ἡ στρατιωτικὴ εὐημερία καὶ δόξα, ἡ σύνεσις τῶν βασιλέων καὶ ἡ ἐλευθερία τῶν πολιτῶν αὐτῆς, ἦσαν ἑπόμενα τῆς νομοθεσίας τῆς πολιτείας ἐκείνης ἄφευκτα. Τῆς Ῥώμης τὸ μεγαλεῖον, τὴν πρόοδον καὶ τὸ εὐρὺ κράτος εὐκόλως ἠδύνατό τις νὰ προφητεύσῃ ἐκ τῶν πρώτων θεσμῶν τοῦ Ῥωμύλου καὶ τοῦ Νουμᾶ· ἐκ τοῦ πλούτου δὲ πάλιν τὸν ὁποῖον ἡ Ῥώμη εἶχεν ἀποκτήσει, προεμηνύετο ἡ ἐπελθοῦσα παρακμὴ αὐτῆς. Ὅς τις ἂν ἔβλεπε τὴν αὐλὴν τοῦ Δαρείου καὶ συγχρόνως τὸ στρατόπεδον τοῦ Ἀλεξάνδρου, θὰ προέλεγε τὴν πτῶσιν τῆς περσικῆς αὐτοκρατορίας, καὶ τοῦ Μακεδόνος τὰ τρόπαια. Ἡ δυναστεία Καρόλου τοῦ Μεγάλου ἱδρύθη ἐπὶ τῆς σοφίας αὐτοῦ, ἡ δὲ κατάλυσις αὐτῆς προητοιμάσθη ὑπὸ τῆς ἀδυναμίας τοῦ διαδόχου, ἐξ ἧς προῆλθεν ἡ τοῦ κλήρου ἰσχὺς καὶ ἡ τῶν τιμαριωτῶν ἀφηνίασις.

Ἐσχάτως, ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Α΄, οἱ Γάλλοι, τὰς μὲν περιφανεῖς αὐτῶν νίκας ὤφειλον εἰς τὸν ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ δόξης ἔρωτα, καὶ εἰς τὴν διαίρεσιν τῶν ἀλλοτρίων αὐλῶν, τὰς δὲ ἥττας, εἰς τὴν ἀχαλίνωτον καταστατικὴν ὁρμὴν, εἰς ἣν ἐξεδόθησαν νικῶντες.

Μετὰ προσοχῆς ἐξετάζοντες ἀνθρώπους τε καὶ λαοὺς, πάντοτε σχεδὸν βλέπομεν τὴν μὲν αὐτῶν ἀνύψωσιν ἔργον μεγάλων τινῶν ἀρετῶν ἢ ἐξόχων προτερημάτων, τὴν δὲ πτῶσιν, σφαλμάτων ἢ παρεκτροπῶν· ἀλλ' ὅμως ὁ ἄνθρωπος, ἐκ φιλαυτίας καὶ προσωποληψίας, δὲν θέλει νὰ παραδεχθῇ τὸν λόγον τοῦτον· καὶ οὕτως, ὁπόταν λαός τις διαφθαρῇ, δὲν αἰτιᾶται ἑαυτὸν διὰ τὰς συμφορὰς, δὲν ἀποδίδει αὐτὰς εἰς τὴν ἀπώλειαν τῶν ἰδίων ἀρετῶν, ἀλλ' εἰς τὴν ἀνικανότητα τῶν ἀρχόντων· καὶ ἡ κυβέρνησις δὲ πάλιν, ἡ μὴ γινώσκουσα πῶς νὰ συμβιβάζηται μετὰ τῆς κοινῆς γνώμης καὶ νὰ καθιστᾷ εὐημεροῦντα τὸν λαὸν, αἰτιᾶται τὴν τύχην ὡς ἄδικον καὶ τοὺς ὑπηκόους ὡς ἀγνώμονας καὶ ἀχαρίστους. Ὁμοίως, ἐὰν στρατός τις συμβῇ νὰ τραπῇ εἰς φυγὴν, οἱ μὲν στρατιῶται μέμφονται τοὺς ἀξιωματικοὺς, ὁ δὲ στρατηγὸς ἀποδίδει τὸ κακὸν εἰς προδοσίαν.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι πολλάκις καὶ φορά τις πραγμάτων γεραίρει μὲν τὸν μοχθηρὸν, ἢ χορηγεῖ νίκην εἰς τὸν ἀβέλτερον, ἀποσοβεῖ δὲ τὴν ἀρετὴν καὶ ματαιοῖ πᾶσαν σοφίαν. Σημειωτέον ὅμως ὅτι, ἂν καὶ τοῦτο φαίνεται ὡς ὅλως ἔργον τῆς τύχης, καλῶς ἐξεταζομένου τοῦ πράγματος πταίομεν κατά τι καὶ ἡμεῖς· ἐπὶ τέλους δὲ πάντοτε ὠφελεῖται ὁ ἐπιτηδειότερον πράττων, διότι ὀλιγώτερα μὲν ζημιοῦται ἐν τῇ κακῇ τῶν πραγμάτων τροπῇ, πλείονα δὲ καρποῦται ἐν τῇ καλῇ.

Ὀρθὸς εἶναι ὁ μῦθος ὁ παριστῶν τὴν Τύχην περιμένουσαν ἡμᾶς εἰς τὴν κλίνην ὅπου κοιμώμεθα, ὀρθότερον ὅμως τὸ ἀπόφθεγμα, « σὺν Ἀθηνᾷ καὶ χεῖρα κίνει »· τουτέστι, πρέπει καὶ σὺ νὰ κινήσῃς τὰς χεῖρας θέλων νὰ σὲ βοηθήσῃ ὁ Θεός. Οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπεκαλοῦντο τὴν Τύχην τείνοντες τὴν χεῖρα, διότι ἐγίνωσκον ὅτι τὴν θεὰν ταύτην προφθάνει μὲν ἡ φιλοπονία καὶ ἡ δραστηριότης, τιθασσεύει δὲ ἡ ἐπιμονὴ, συνέχει δὲ ἡ φρόνησις. Ὁ πρίγκηψ Ποτεμκῖνος διηγεῖτο, ὅτι εἰς τὸν ἵππον αὐτοῦ ἐχρεώστει τὴν μεγάλην εὐτυχίαν. Νέος ὢν οὗτος δεκαοκταετὴς ὅτε ἐξεράγη ἡ ἐπανάστασις ἡ ἐκθρονίσασα Πέτρον τὸν Γ΄ καὶ ἀναβιβάσασα Αἰκατερίνην τὴν Β΄, ὑπῆρχε κατατεταγμένος εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν σωματοφυλακήν. Μίαν τῶν ἡμερῶν, ἡ νεαρὰ αὐτοκράτειρα, τὴν ἐπίσημον στολὴν φοροῦσα καὶ εἰς ἐπιθεώρησιν στρατιωτικὴν εὑρισκομένη, συνέβη ν' ἀπολέσῃ τὸν θύσανον τῆς σπάθης της, καὶ νὰ ζητήσῃ τὸν τοῦ Ποτεμκίνου, τυχόντος ἐκεῖ πλησίον. Ὁ ἀξιωματικὸς, προσελθὼν πάραυτα, προσέφερεν εὐσεβῶς καὶ χαριέντως εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα τὸν θύσανον. Ἔπρεπε δ' ἔπειτα ν' ἀναχωρήσῃ, ἀλλ' ὁ ἵππος του δὲν ἤθελε ν' ἀπομακρυνθῇ τοῦ τῆς αὐτοκρατείρας, ὡς δεδιδαγμένος τὴν τάξιν τῶν ἱππικῶν ἐλιγμῶν. Κεντᾷ ὁ Ποτεμκῖνος τὸν ἵππον, ἀλλὰ τὸ ἄλογον ἀνθίσταται ἐπιμόνως, καὶ οὔτε πτερνιστῆρας ἀκούει, οὔτε χαλινόν· ἕως οὗ ἡ Αἰκατερίνη, ἰδοῦσα τοῦτο, ἐγέλασε καὶ ἐσυγχώρησεν εἰς τὸν νεανίαν νὰ πορεύεται πλησίον της· παρετήρησε καὶ τὸ κάλλος τῆς μορφῆς του, εὐφυοῦς ἄλλως τε καὶ εὐπαιδεύτου, καὶ διετέθη πρὸς αὐτὸν εὐνοϊκῶς, ἐξ οὗ προήχθη μετὰ ταῦτα ἀρχιστράτηγος, πρωθυπουργὸς, καὶ κατέστη βαθύπλουτος.

Τοῦτο βεβαίως εἶναι ἔργον τῆς Τύχης ἐκ πρώτης ἀφετηρίας· οὕτως ἔδοξεν εἰς αὐτήν. Ἀλλ' ἂν ἀντὶ τοῦ Ποτεμκίνου ἦτο ἄλλος τις, ἄτολμος ἢ μέτριος τὸν νοῦν, τίς μᾶς βεβαιοῖ ὅτι θὰ ὠφελεῖτο καὶ αὐτὸς ἐπίσης; Δύναται μὲν περίστασίς τις νὰ σὲ ἀναβιβάσῃ εἰς τὸ ἅρμα τῆς Τύχης, σὲ ῥίπτει ὅμως ἐπειτα, ἢ δὲν σὲ προάγει τελείως, ἐὰν δὲν ἦσαι καὶ νὰ τὸ κυβερνήσῃς ἐπιτήδειος.

Ναὶ, ἡ Τύχη ἐνίοτε κατορθοῖ νὰ γεννηθῇς ἐν τῇ πορφύρᾳ· κατορθοῖ νὰ εὑρεθῇς ἐκ γενετῆς κληρονόμος μεγάλου πλούτου, νὰ γεννηθῇς ὡραῖος, νὰ γεννηθῇς ὑγιής. Βλέπομεν τοιούτους εὐμοίρους ἀνθρώπους, κεκτημένους τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς ταῦτα φυσικῶς, ὡς οὕτως εἰπεῖν, καὶ ἀκόπως· ἀλλ' ὅμως δὲν αἰσθάνονται ὅλην αὐτῶν τὴν ἀξίαν, διότι δὲν τὰ ἐξηγόρασαν ἀντὶ κόπων καὶ μόχθων. Πολλάκις, παρατηρῶν τοὺς ἀνθρώπους τούτους, ἀντὶ νὰ φθονήσω, τοὺς ἐταλάνισα λέγων μετὰ τοῦ φιλοσόφου Ἀττάλου, «προτιμότερον νὰ μὲ δεχθῇ ἡ Τύχη εἰς τὴν παλαίστραν, ἢ εἰς τὴν αὐλὴν αὐτῆς.» Τοῦτο δὲ διότι ἡ ἀπόλαυσις εἶναι καρπὸς τοῦ κόπου, καὶ ὡς εἶπε σοφός τις Γάλλος, ὁ Μονταῖγνος, « ἀγαλλίασιν φέρει ἡ ἐπίτευξις, καὶ ὄχι ἡ κατοχὴ ἀγαθοῦ τινος. »

Οἱ Ῥωμαῖοι ἐλάτρευον τὴν Τύχην ὑπὸ διάφορα σύμβολα· εἶχον εἰς τοὺς ναοὺς των τὴν χρυσῆν Τύχην, τὴν ὑπείκουσαν Τύχην, τὴν ἀπροσδόκητον, τὴν παλίνδρομον, τὴν ἰξώδη Τύχην, εἰς τὴν ὁποίαν δηλαδὴ προσεκολλῶντο ὅσοι κατώρθουν νὰ προσεγγίσωσιν· ἀνάξιον δὲ τῆς Ῥώμης εἶναι ὅτι ἐν αὐτῇ ᾠκοδομήθησαν εἰς τὴν Τύχην τεμένη πολλοὺς αἰῶνας πρὶν οἱ κάτοικοι σκεφθῶσι ν' ἀνεγείρωσι τοιαῦτα εἰς τὴν Τιμὴν καὶ εἰς τὴν Ἀρετήν. Πρῶτοι ἐφρόντισαν περὶ τούτου, ἂν καὶ βραδέως, ὁ Σκηπίων καὶ ὁ Μάρκελλος, δι' ὃ καὶ ἐδοξάσθησαν· ὕστερον δ' ἐμιμήθησαν τὸ παράδειγμα καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τοῦ κράτους· διότι τὴν μὲν εὐτυχίαν οἱ ἄνθρωποι σπεύδομεν νὰ θυμιάσωμεν, τὴν δὲ ἀγαθότητα καὶ ἀρετὴν μόλις τιμῶμεν βραδύτερον· πολλάκις μάλιστα καὶ παραιτοῦμεν εἰς τοὺς μεταγενεστέρους τὸ ἐπαινετὸν τοῦτο ἔργον.

Πλανώμεθα κοινῶς συγχέοντες τὴν τύχην μετὰ τῆς δόξης. Συμβαίνει μὲν ἐκ περιστάσεως ν' ἀποκτήσῃ τις ἐξουσίαν ἀνάξιος ὤν, ἢ νὰ εὐδοκιμήσῃ εἴς τι, μὴ καταβαλὼν εἰς αὐτὸ σοφίαν. Μικρόνους τις φέρει ἐνίοτε εἰς πέρας μεγάλην τινὰ διαπραγμάτευσιν· ἢ τολμηρός τις καὶ ἀμαθέστατος ταραξίας ἀναβιβάζεται ἐν διχοστασίᾳ εἰς τὰς ἀνωτάτας τῶν πολιτικῶν ἀρχῶν, κατὰ τὸ τοῦ Σόλωνος,

Ἐν δὲ διχοστασίῃ καὶ ὁ πάγκακος ἔλλαχε τιμῆς·

ἔχομεν δὲ καὶ παραδείγματα μετρίων στρατηγῶν νικησάντων περιφανῆ νίκην. Τὰ σφάλματα τῶν ἐναντίων, ἡ περίνοια τινὸς τῶν ὑπαλλήλων ἢ κατωτέρων ἀξιωματικῶν, περιποιοῦσιν εἰς τὸν ἀρχηγὸν φήμην ἀξιότητος, καὶ οὕτω τυχαῖα περιστατικὰ περιχέουσι ψευδῆ τινα λαμπρότητα ἢ ἀπατηλὴν δόξαν· ἀλλ' εἶναι κενὰ φαντάσματα, σκιαὶ παροδικαὶ, κολοσσοὶ ὧν οἱ πόδες ἐκ γύψου, καὶ τοὺς ὁποίους ἐλαχίστη περίστασις μεταβάλλει εἰς κονιορτόν.

Κακὸν ὁμοίωμα τῆς δόξης εἶναι μόνη καὶ μόνη ἡ Τύχη· ἀπολαμβάνει μὲν πρὸς καιρὸν καὶ αὐτὴ τὰς αὐτὰς τιμὰς, ἐπειδὴ παρίσταται ὑπὸ τὸ αὐτὸ πρόσχημα, ἀλλ' ἔπειτα ἐξαλείφεται ὅλον αὐτὸ τὸ ἴδαλμα, ὡς μὴ ἔχον ὑπόστασιν. Ἡ τύχη ἀνυψοῖ, ἀναμφιβόλως· ἀλλὰ μετὰ τὴν ἀνύψωσιν ὑποστηρίζει εἰς τὸ ὕψος μόνη ἡ περίνοια.

Οἱ ἀρχαῖοι παρίστων τὴν ἄστατον ταύτην θεὰν στηρίζουσαν τὸν ἕνα τῶν ποδῶν ὁτὲ μὲν ἐπὶ τροχοῦ, ὁτὲ δ' ἐπὶ σφαίρας, καὶ ἐνίοτε ἐπὶ νέφους. Νεώτερός τις ζωγράφος ἐκάθισεν αὐτὴν ἐπὶ στρουθοκαμήλου, ἀναμιμνήσκων οὕτως ὅτι αὕτη δαψιλεύει εἰς τὴν ἀβελτηρίαν πολλάκις τὰς χάριτας· καὶ ὁμολογητέον ὅτι, ὁσάκις ἡ Τύχη πράττῃ τοιαῦτα πταίσματα, εἴμεθα κατά τι συνένοχοι αὐτῆς, ἀπονέμοντες τιμὰς καὶ ὑποκλίσεις τυφλῶς καὶ ἡμεῖς, καθὼς αὐτὴ τυφλῶς διασκορπίζει τὰ δῶρα.

Ὁ κύριος Ὑάκινθος ἐθεωρεῖτο ὡς ἄνθρωπος κατὰ πάντα μέτριος· εἰς τὴν συναναστροφὴν ἐπεῖχε τόπον ξύλου· οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἴπῃ περὶ αὐτοῦ ἂν ἦτο καλὸς ἢ κακὸς, μωρὸς ἢ εὐπαίδευτος, καὶ οὔτε εὐειδὴς ἢ δυσειδής. Πανταχοῦ παρὼν ἐφαίνετο, καὶ οὐδεὶς ποτε ἀπέβλεπεν εἰς αὐτόν· παρὼν μὲν, εὐχαρίστησιν δὲν ἐπροξένει· ἀπόντα δὲ οὐδεὶς τὸν ἐνθυμεῖτο· ἂν ἐλάλει, ἡ ὁμιλία του ἦτον ὅλως ἀτερπὴς, ὅλως κενή· ἂν ἐσίγα, ἡ σιγή του οὐδὲν ἐσήμαινε. Τέλος, ἄλλο αὐτοῦ δὲν ἐγίνωσκον οἱ ἄνθρωποι, εἰμὴ τὴν μορφὴν, ἐπειδὴ τὴν ἀπήντων εἰς ὅλα τὰ θεάματα, καὶ τὸ ὄνομα, ἐπειδὴ τὸ ἔβλεπον εἰς πᾶσαν οἰκίαν. Αἰφνιδίως, ὁ κύριος Ὑάκινθος κληρονομεῖ θεῖόν τινα τελευτήσαντα εἰς τὰς Παραδουναβίους Ἡγεμονίας, καὶ μετὰ τοῦτο νυμφεύεται γυναῖκα, τῆς ὁποίας αἱ συστάσεις καὶ αἱ χάριτες τῷ πορίζουσιν ὑπούργημά τι σημαντικόν. Ἰδοὺ πάραυτα ὁ κύριος Ὑάκινθος ἰσχυρὸς καὶ πλούσιος· ἕκαστος τώρα φέρεται πρὸς αὐτὸν εὐσεβῶς, τὸν προσκαλεῖ ἀσμένως, τὸν παρακαλεῖ νὰ καταδεχθῇ, καὶ εὑρίσκει εὐφυᾶ τὴν φυσιογνωμίαν του. Ἐπειδὴ συνέβη ἅπαξ ν' ἀναφέρῃ ὁ κύριος Ὑάκινθος ἕνα τινὰ στίχον τοῦ Πινδάρου προσφυῶς, ὁ κύριος Ὑάκινθος εἶναι τοῦ λοιποῦ καὶ λόγιος· καὶ ἐπειδὴ ἀπήγγειλεν ἐν συναναστροφῇ ὅ,τι ἐξεστήθισεν ἐξ ἐφημερίδος, ὁ κύριος Ὑάκινθος εἶναι καὶ περινούστατος πολιτικὸς ἀνήρ· ὁμιλεῖ μὲν ὀλίγον, ἀλλὰ τὰ διανοήματά του εἶναι ἄβυσσος· ὅλοι τὸν ἐπαινοῦσιν ὡς ἄνδρα ἐμβριθῆ, ὡς διπλωμάτην λεπτὸν, ὅλοι τὸν ἀνυψοῦσι μέχρι νεφελῶν, ὅλοι, ὡς καὶ ἡ Τύχη. Ἀλλὰ μετά τινα ὅμως καιρὸν ὑποσκελίζεται ὑπὸ τῶν ῥαδιουργῶν καὶ ἐκπίπτει. Χαίρετε οἱ ἔπαινοι καὶ οἱ φίλοι! Τούτων ἐκλιπόντων, ἐκλείπει καὶ ὅλη τοῦ κυρίου Ὑακίνθου ἡ ἀξία. Ὄχι μόνον τὰ νῶτα στρέφουσι πρὸς αὐτὸν ἔκτοτε, ἀλλὰ καὶ τὸν καταμέμφονται, καὶ τὸν καταγελῶσι, καὶ τὸν κατασπαράττουσιν ἠθικῶς. Καθὼς ἐξεθείαζον τὰ προτερήματά του, οὕτως ἑκατονταπλασιάζουσι τὰ ἐλαττώματα, τὰ πταίσματα, ἐνίοτε δὲ καθάπτονται καὶ αὐτῆς αὐτοῦ τῆς τιμῆς.

Τοιοῦτοι οἱ ἄνθρωποι, καὶ οὕτω φέρονται. Πῶς νὰ γίνῃ λοιπόν; Νὰ ἀπεκδεχώμεθα ταῦτα πάντα, διότι ἄλλως δὲν γίνεται· νὰ ἀνεχώμεθα αὐτὰ, διότι ἀνάγκη, καὶ νὰ ἐπιγελῶμεν ὁσάκις δυνάμεθα. Εἰς οὐδὲν θὰ ἐχρησίμευεν ἡ φιλοσοφία, ἐὰν δὲν μᾶς ἐδίδασκε ν' ἀντέχωμεν εἰς τὰ παράλογα τῆς Τύχης καὶ εἰς τῶν ἀνθρώπων τὴν ἀδικίαν. Πρὸς Διονύσιον τὸν νεώτερον, ἀπολέσαντα τὴν βασιλείαν, εἶχεν εἰπεῖ τις, « Τί σ' ἐχρησίμευσαν τώρα τὰ γνωμικὰ τοῦ Πλάτωνος καὶ οἱ διάλογοι; » — « Μ' ἐχρησίμευσαν, ἀπεκρίθη, νὰ ὑποφέρω τὴν πτῶσιν, τὴν ἐξορίαν μου, καὶ τοὺς ἐμπαιγμούς σου. »

Οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἐκλαμβάνουσι τὴν Τύ-

(1) Ὁμολογοῦμεν καὶ δημοσίως χάριτας εἰς τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενεῖς, ὡς τὰ μέγιστα συντελέσαντας πρὸς ἔκδοσιν τῶν ΜΥΡΙΩΝ ΟΣΩΝ· τινῶν ἐξ αὐτῶν ἡ γενναιότης ἐπιβάλλει ἡμῖν τὸ καθῆκον νὰ σημειώσωμεν ἐνταῦθα τὰ ὀνόματα, ὡς ἱδρυτῶν. Οὗτοι εἰσὶν,

Ἐν Λονδίνῳ μὲν, οἱ ΚΚ. Στέφ. Α. Ῥάλλης, Μιχ. Σπάρταλης, Στέφ. Ι. Σκυλίτζης καὶ ἀνεψιοὶ, Δημ. καὶ Εὐστρ. Ἐμ. Πετροκοκκινοι, Εὐστρ. Ῥάλλης καὶ υἱὸς, Ἀλεξ. Α. Βλαστός, Α. Ζ. Ῥοδοκανάκης, Μ. Σ. Πασπάτης, Ἀντ. Σ. Μαυροκορδάτος, Γ. Ι. Καβάφης, Στέφ. Ζ. Ψύχας, Ἀλεξ. Ν. Αὐγερινός, Θ. Ἐμ. Σκυλίτζης, Π. Η. Ῥοδοκανάκης, Γεραλόπουλος καὶ Ἐμπεδοκλῆς, Ἀδελφοὶ Μελᾶ, Ξενοτῶν Μπαλλῆς·

Ἐν Μαγκεστρίᾳ δὲ, οἱ ΚΚ. Στέφ. Π. Σκυλίτζης, Ν. Ἀργέντης, Ἰ. Η. Σαγσεντῆς, Σκυλίτζης καὶ Συντ., Σ. Ν. Φραγκοπουλος, Ἀθ. Ἰωαννίτης, Γ. Τσιανταφυλλίδης, Ἀμβρ. Σεκιάρης, Κ. Ἰ. Σκαραμαγκᾶς, Ἀ. Ἀ. Δάλλας·

Ἐν Λιβερπώλῃ δὲ, οἱ ΚΚ. Πέτρος Στ. Σκυλίτζης, Ν. Γ. Παπάτης, Ἀδελφοὶ Παππαγιαννη, Μιχ. καὶ Σπυρ. Γεωργαλᾶ, Η. Ζ. Ῥοδοκανάκης.

Τὰ ὀνόματα, τοῦτα πολλάκις ἤδη ἤχησαν εἰς τὰς ἀκοὰς τοῦ πανελληνίου, ὡς ἀνήκοντα εἰς τοὺς τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενῶν ἐπιφανεστέρους κατὰ πλοῦτον ἢ φιλογένειαν.

χην ὡς εὐδαιμονίαν, ὅθεν καὶ ἀδημονοῦσι συνήθως πρὸς τὰς καταδρομὰς αὐτῆς. Δὲν λέγομεν ὅτι ἡ Τύχη εἶναι ὅλως ἀλλοτρία τῆς εὐδαιμονίας ἡμῶν· ἀληθῶς αὕτη παρέχει ἀγαλλιάσεις πολλάς· ἀλλ' οὐχ ἧττον εἶναι ὀρθὸν τὸ λεχθὲν, ὅτι ἡ Τύχη πωλεῖ ὅσα νομίζομεν ὅτι δίδει· μάλιστα δὲ δύναταί τις νὰ προσθέσῃ, ὅτι ἡ Τύχη ἁπλῶς δανείζει ὅσα πωλεῖ. Ὥστε ὁ φρόνιμος, δεχόμενος τὰ δῶρα αὐτῆς, πρέπει νὰ γινώσκῃ καλῶς ὅτι ταῦτα εἶναι ἀγαθὰ ἀβέβαια, ἀντὶ πολλοῦ ἐξηγορασμένα, καὶ ὅτι ὁ καταλύων παρὰ τῇ Τύχῃ οὐδέποτε καταλύει ὡς ἰδιοκτήτης, ἀλλ' ὡς ἐνοικιαστής.

Θέλετε νὰ μάθετε πόσα δαπανᾷ τις πολλάκις πρὸς ἐπίτευξιν τῶν δωρεῶν τῆς Τύχης; Ἀκολουθήσετε, παρατηρεῖτε τοὺς περὶ τὸ ἀνάκτορον αὐτῆς συνηθροισμένους πολυπληθεῖς αὐλικούς· θ' ἀκούσετε παρ' αὐτῶν ὅλων, ὅτι ἡ δέσποινα αὕτη κρεμᾷ πᾶσαν αὐτῆς χάριν εἰς τὴν ἄκραν ἀλύσου, καὶ ὅτι ὁ ἀποκτῶν τὴν χάριν ἔχει ἀναποδράστως καὶ τὴν ἄλυσον. Ὁ Λαβρυγιέρος (La Bruyère) ἔλεγεν, ὅτι « στέργει ἕκαστος νὰ δουλεύῃ εἰς τὴν αὐλὴν, ὅπως ἄρχῃ εἰς τὴν ἐπαρχίαν », καὶ ὅτι « ὁ μὲν δοῦλος ἕνα μόνον ἔχει δεσπότην, ὁ δὲ φιλόδοξος τόσους, ὅσους αὐλικοὺς ἢ καὶ ἄλλους ἀνθρώπους θεωρεῖ χρησίμους εἰς τὰ τέλη του. »

Ὅπως κατορθώσῃ τῳόντι ὁ φιλόδοξος τὰ ἴδια τέλη, χρεία νὰ καθίσταται εἰς τὸν μὲν εὐάρεστος, εἰς τὸν δὲ χρήσιμος· ὡς δὲ παρετήρησέ τις σοφὸς, « οἱ αὐλικοὶ εἶναι ὡς τὸ μάρμαρον τῶν ἀνακτόρων· ψυχροὶ, καὶ ἅμα σκληροὶ, καὶ ἅμα λεῖοι »· οὐδὲν πράττουσιν ἄνευ συμφέροντος, καὶ ἵνα λάβῃ τις παρ' αὐτῶν χάριν, ἀνάγκη νὰ εὐαρεστῇ καὶ νὰ δουλεύῃ· τουτέστι νὰ συμμορφόνῃ τὴν διάθεσίν του μετὰ τῶν διαθέσεών των, τὴν ὄρεξιν μετὰ τῶν ὀρέξεων, νὰ θεραπεύῃ τὰ πάθη των, νὰ πράττῃ ὅ,τι τὸν εἶναι ὀχληρὸν, νὰ ἐπαινῇ ὅ,τι ἐπίμεμπτον, νὰ λέγῃ ὅ,τι δὲν φρονεῖ, νὰ μειδιᾷ πρὸς ὅ,τι βδελύττεται, νὰ φείδεται τοῦ φθόνου, νὰ ὑπομένῃ καρτερικῶς τὰς ἀρνήσεις, τὰς ἀηδίας, ἐνὶ λόγῳ, νὰ βασανίζεται βάσανον ἥτις θὰ ἦτο κόλασις ἀληθινὴ, ἐὰν δὲν παρεδίδετό τις εἰς αὐτὴν ἑκουσίως, ἀλλὰ κατεδικάζετο παρ' ἄλλου τινός.

Καὶ εἰς τὸ τέρμα τούτων ὅλων τῶν μαρτυρίων, ἐντὸς τῶν ὁποίων ὁ ἄνθρωπος παραμυθεῖται ὑπὸ μόνης τῆς ἐλπίδος καὶ οὕτω στηρίζεται, τί ἀπαντᾷ; Ἀπαντᾷ ἆρά γε τὴν εὐτυχίαν; οὐδόλως, ἀλλ' ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα μετ' οὐ πολὺ βαρύνεται· ἀγαθὰ διεγείροντα πόθον ἄλλων ἀγαθῶν, ἐπίσης ἀντὶ πολλοῦ ἐξαγοραζομένων καὶ ἐπίσης ἀπατηλῶν. Καὶ δὲν ἀπολαύει αὐτῶν, ἀλλὰ φοβεῖται πάντοτε μὴ ἀπολέσῃ αὐτά· θέλει φίλους, καὶ εὑρίσκει ἀντιζήλους ἢ κόλακας.

Ἀποκτᾷς λοιπὸν ὅ,τι ἐπιποθοῦσι καὶ ἄλλοι; ἐχθαίρεσαι ὑπ' αὐτῶν· δὲν κατορθοῖς νὰ τ' ἀποκτήσῃς; χλευάζεσαι ἢ μισεῖσαι, ἢ τέλος περιφρονεῖσαι καὶ λησμονεῖσαι. Καὶ πάλιν δὲ τὸ κακὸν εἶναι μέτριον, ἐὰν ὁ φιλόδοξος ἐθυσίασεν εἰς τὰ εἴδωλά του μόνον καιρὸν καὶ ὑγείαν, καὶ δὲν ἐλέγχῃ ἑαυτὸν ὡς θυσιάσαντα κατά τι καὶ τὴν ἰδίαν συνείδησιν καὶ τιμήν.

Ὑπάρχουσιν ἀληθῶς καὶ πλούτη τιμαλφέστερα τῆς δαπάνης δι' ἧς ἀποκτῶνται· τὰ πλούτη ταῦτα εἶναι ὅσα ἀπεκτήθησαν ἄνευ σκευωρίας, ὅσα προῆλθον ἐκ προτερημάτων ἐξόχων, ὅσα ἐξευγενίζονται ὑπὸ μεγάλων ἀρετῶν καὶ καλλύνονται ὑπὸ τῆς ἀγαθοεργίας. Ταῦτα εἶναι σπάνια καὶ ἀγνά· κατέχονται ἀνεπαισχύντως, ἀπολαμβάνονται ἄνευ τύψεων τοῦ συνειδότος, καὶ παρέχουσι τὴν ἀληθῆ εὐδαιμονίαν· ἥτις ὅμως ὀφείλεται πάλιν εἰς τὴν ἀξίαν καὶ ὄχι εἰς τὰ πλούτη αὐτὰ καθ' ἑαυτά. Τὰ ἐξ αὐτῶν ἀγαθὰ ἢ τὰ ἐξ αὐτῶν κακὰ εἶναι ἐκτὸς ἡμῶν, ἐνῷ ἡ πηγὴ τῆς εὐδαιμονίας ἢ κακοδαιμονίας ἐντὸς ἡμῶν κεῖται.

Προφυλάττου δὲ ἀπὸ τῆς μέθης εἰς τὴν ὁποίαν φέρει ἡ Τύχη· ζήτει φάρμακόν τι, ἀντίδοτον κατὰ τῶν δηλητηρίων αὐτῆς. Πρόσεχε· οἱ πλεῖστοι τῶν ἀνθρώπων ἀποκαλοῦσιν, ὡς εἴπομεν, τὴν εὐτυχίαν αὐτῶν δικαιοσύνην, οἱ δὲ λοιποὶ Τύχην· ἐκ ταύτης δὲ τῆς πλάνης, ἥτις εἶναι αὐτόχρημα τυφλότης, τοὺς μὲν κυριεύει οἴησις, τοῦς δὲ τῦφος. Σὺ ἠθέλησες νὰ γεννηθῇς εἰς τὸν δεῖνα τόπον καὶ εἰς τὸν δεῖνα καιρὸν, καὶ ἐγεννήθης; εἰπέ μοι· ἢ σὺ ἠθέλησες νὰ λάβῃς γονεῖς τοὺς δεῖνα, ἀνατροφὴν τὴν δεῖνα; ἢ σὺ οἰκονόμησες τὰς περιστάσεις ἐξ ὧν ὠφελήθης; Ἔσο δίκαιος, καὶ ἔσῃ πάραυτα μετριόφρων· καὶ ὄψῃ ὅτι ὀλίγιστα συνετέλεσες εἰς τὴν εὐτυχίαν σου. Πόσα ἔπραξες σφάλματα ἱκανὰ ὅπως σὲ φέρωσιν εἰς ἀποτυχίαν! Ἀλλ' ὅταν ἡ Τύχη συγχωρῇ τὰ σφάλματα ἡμῶν, εὐκόλως καὶ ἡμεῖς συγχωροῦμεν αὐτά. Ὁμολόγει μᾶλλον τὰ σφάλματα ταῦτα, διότι ὅταν λησμονῇ τις αὐτὰ, ἐπαναπίπτει.

Τὰ μεγάλα ἀγαθὰ ἀποκτῶνται ἐξ ἀπροόπτου· καὶ τὰ διαθέτει μὲν ἡ Τύχη, ἀλλὰ μόνη ἡ περίνοια δράττεται αὐτῶν· τὰ μικρὰ ἀγαθὰ κερδαίνονται μᾶλλον ἐξ ἐνδελεχείας. Τὸν Νεύτωνα ἠρώτησε ποτέ τις, μεγαλόνους μὲν ὄχι, πλουτήσας δὲ διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ ἐπιμονῆς, πῶς ἔκαμε ν' ἀνακαλύψῃ τὸ σύστημα τοῦ παντός; — « Ὅπως σὺ ἔκαμες νὰ πλουτήσῃς, ἀπεκρίθη ὁ φιλόσοφος· εἰς τοῦτο σκεπτόμενος καθ' ὅλην μου τὴν ζωήν. »

Ὅταν ἡ τύχη, ἐρχομένη ἀνὰ ῥοῦν, ἐναντία, σοὶ καταφέρῃ ἀπροσδόκητόν τι ῥάπισμα, θέλεις νὰ μὴ κατακαμφθῇς; ἐνθυμήθητι τὸ ἄστατον αὐτῆς· αὐτὴ ἐκείνη σοὶ προσφέρει τὸ φάρμακον. Πολλάκις τὸ ἐξ αὐτῆς φαινόμενόν σοι κακὸν εἶναι μάλιστα καλὸν, τὸ ὁποῖον προετοιμάζει ὑπὲρ σοῦ. Μάθε νὰ καρποῦσαι τὴν καταδρομὴν, καθὼς καὶ τὴν εὐμένειαν αὐτῆς. Ἂν ὁ Μέγας Πέτρος δὲν ἡττᾶτο τὴν ἐν Νάρβᾳ ἧτταν, ποτὲ ἴσως δὲν θὰ ἐπεδείκνυε τὰ μεγάλα ἐκεῖνα προτερήματα, τὰς μεγάλας ἀρετὰς δι' ὧν ἐτένετο ἐν Πουλτάβᾳ νικητής· οὐδὲ θὰ μετερρύθμιζε τὰ βαρβαρικὰ τῶν Μοσχοβιτῶν ἤθη, ἂν νέος ὢν δὲν ἐκινδύνευε νὰ πέσῃ θῦμα αὐτῶν. Ὁ Βοναπάρτης ἐβασίλευσε τῆς Εὐρώπης διότι ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ πολιορκίαν τινὰ ἐν Συρίᾳ· καὶ οἱ Ῥῶσσοι εἰσῆλθον εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Γαλλίας, διότι ἐδυστύχησαν νὰ ἴδωσι τοὺς Γάλλους ἐν Μόσχᾳ. Ἑνὶ λόγῳ, δύναταί τις νὰ εἴπῃ ἄνευ παραλογισμοῦ, ὅτι ἡ ἱκανότης εὑρίσκει ἐνίοτε ἐν τῇ κακῇ τύχῃ μεῖζον ἐν τῷ μέλλοντι ὄφελος ἢ ἐν τῇ καλῇ.

Ἄνθρωπος ὅστις οὐδέποτε ἐδυστύχησε, καὶ ὁ τελειότατος αὐτὸς, εἶναι ἐλλιπὴς κατά τι. Ὁμοιάζει φρούριον οὐδέποτε ὑπομεῖναν πολιορκίαν. Ἡ δὲ παρ' ἀξίαν δυστυχία εἶναι εὐτύχημα, ἐκ τοῦ ὁποίου ὅμως ὀλίγοι γνωρίζουσι νὰ ὠφελῶνται. Πόσοι καὶ πόσοι φθείρουσι τὸ καλὸν τὸ ἐκ τῆς δυστυχίας των μὴ φέροντες αὐτὴν ἀξιοπρεπῶς, καὶ οὕτω χάνουσι καὶ τὴν ἐκ τῶν συλλυπουμένων αὐτοὺς παραμυθίαν!

Καὶ μηδὲ λυπηθῇς ἄν, εἰς μεγάλην ἀποβλέπων τύχην, εὕρῃς μικράν· κρῖνον αὐτὴν, ὄχι ἐκ τῆς λαμπρότητος, ἀλλ' ἐκ τῆς εὐδαιμονίας τὴν ὁποίαν σοὶ παρέχει· ἀπέχεις μὲν περισσότερον τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ καὶ τῶν καταιγίδων· αἱ θύελλαι γεννῶνται εἰς τὰ ὑψηλά· εὑρίσκεσαι μὲν εἰς χαμηλότερα, ἀλλὰ καὶ εἰς σκιὰν, καὶ μεταξὺ ἀνθέων. Μέμνησο τοῦ λόγου τοῦ Ὁρατίου πρὸς Κέλσον· « Τί σημαίνει ἂν τὸ σκάφος μου ἦναι μικρὸν ἢ μέγα; ἀρκεῖ νὰ φέρωμαι ἀσφαλῶς καὶ ἠρέμα ἐπ' αὐτοῦ. »

Μακάρισον σεαυτὸν μᾶλλον ἂν ὑπῆρξες ἄξιος τῶν χαρίτων τῆς Τύχης, ἢ ἂν ἠνοήθης ἀκόπως ὑπ' αὐτῆς· ἡ Τύχη τοὺς λαβόντας τὰ δῶρα αὐτῆς χωρὶς νὰ τὰ κερδήσωσι, ταπεινόνει μᾶλλον ἢ εὐφραίνει. Παρατηρεῖς τοὺς ὀψιπλούτους, τοὺς ἐκ τοῦ μηδενὸς διὰ μιᾶς εἰς ὑψηλὴν ἀναβιβασθέντας περιωπήν; διατί φοβοῦνται τόσον τὰ σκώμματα; διότι αἰσθάνονται ὅτι ἀνυψώθησαν παρ' ἀξίαν. Εἰς χωρίον τι παπικὸν ἐτελεῖτο πανήγυρις, καὶ οἱ προσκυνηταὶ προσέπιπτον γονυκλινῶς ἐνώπιον ξυλίνου τινὸς εἰδώλου νεοτεύκτου, παριστῶντος τὸν προστάτην τοῦ χωρίου ἐκείνου ἅγιον· — εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ῥωμαϊκὴ ἐκκλησία παραδέχεται τὴν προσκύνησιν τῶν γλυπτῶν ὁμοιωμάτων. — Εἷς μόνος χωρικὸς ἵστατο ὄρθιος. « Διατί, ἠρώτησαν, δὲν προσκυνεῖς καὶ σὺ, καθὼς ὅλοι; — « Πᾶ! ἀπεκρίθη· ἀκόμη εἶναι ὀλίγος καιρὸς ἀφοῦ αὐτὸ τὸ ἄγαλμα ἦτον ἀπιδιὰ, καὶ τὸ ἐπελέκησα ἐγὼ, καὶ τὸ ἔκαμα ἅγιον. »

Ὅς τις ἐκ τῶν ταπεινῶν αἰφνιδίως ἀνυψωθεὶς θέλῃ νὰ συγχωρήσωσιν εἰς αὐτὸν τὴν ταχεῖαν ἀνύψωσιν, εἶναι χρεία νὰ καταβάλῃ πρὸς τοῦτο καὶ τέχνην καὶ μετριοφροσύνην. Θέλεις νὰ λησμονηθῇ ἡ ἀσήμαντος καταγωγή σου; ἀποδείκνυε ὅτι ἐνθυμεῖσαι αὐτήν. Πρᾶττε κατ' ἀρχαῖόν τινα λόγον· « Ἂν θέλῃς νὰ σὲ ἀνέχωνται, ἀνέχου εὐσχημόνως τὴν εὐτυχίαν σου. »

Γλυκύτατον θέαμα εἶναι ἡ μετριοφροσύνη ἡνωμένη μετὰ τοῦ μεγαλείου, ἡ ἐπιείκεια μετὰ τῆς δυνάμεως, ἡ φρόνησις μετὰ τῆς εὐτυχίας· ἀλλὰ λέγεται ὅτι οἱ θεοὶ ἐπροτίμων τὸ ἄλλο ἐκεῖνο θέαμα τῆς ἀρετῆς ἀντιπαλαιούσης πρὸς τὴν ἀτυχίαν. Ὅπως ἂν ἔχῃ, ἀμφότερα εἶναι σπάνια καὶ ἀξιάγαστα· καὶ νομίζω μάλιστα ὅτι, ἂν οἱ θεοὶ ἦσαν ὡς ἡμεῖς, ὄχι δηλαδὴ θεαταὶ, ἀλλὰ δραματισταὶ, θὰ ἐπροτίμων καὶ αὐτοὶ τὸ πρῶτον.

Ὁ Γάλλος κόμης Σεγοῦρος (de Ségur), σοφὸς ἀνὴρ καὶ διπλωμάτης, διηγεῖτο ὅτι νέος ὢν ἐγνώρισέ τινα δούκισσαν, γυναῖκα ὡραίαν, πλουσιωτάτην, καὶ τῆς ὁποίας ὁ λόγος εἶχεν ἐν τῇ αὐλῇ μεγάλην ἰσχύν. Πολὺν καιρὸν προσεπάθησε νὰ ἐφελκύσῃ εἰς ἑαυτὸν ταύτης τὴν εὔνοιαν, ἀλλὰ ματαίως, διότι ἦτο λίαν ἰδιότροπος καὶ ἀλλοπρόσαλλος ἡ γυνή· — σήμερον τὴν ἔβλεπον προσηνῆ καὶ ἀγαθὴν οἱ φίλοι, αὔριον ὑπερήφανον καὶ δύστροπον. Τινὲς αὐτῶν, οἱ παλαιότεροι, ἐμέμφοντο τὴν δούκισσαν ὡς σκληροκάρδιον, ἐνῷ ἄλλοι, χθεσινοὶ μόλις, ἐκαυχῶντο διὰ τὰ πρὸς τούτους ὀλισθήματα. Πολλάκις ἐδέχετο τοὺς τυχόντας, μὴ ἐκλέγουσα· ἐνῷ ἀπέπεμπεν ἀναιτίως ἐνίοτε ἄνδρας διαπρεπεῖς, ἐπιποθοῦντας τὴν συναναστροφήν της. Ἠγάπα συνήθως νὰ καταστρέφῃ ἐν ἀκαρεῖ ῥαδιουργοῦσα ἀνθρώπους τοὺς ὁποίους ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐβοήθησεν εἰς προβιβασμόν. Ἐγέλα μεγάλως ἐπὶ τῇ πτώσει αὐτῶν, καὶ ὅσον πρότερον τοὺς ὑπερεπῄνει, τοσοῦτον τώρα τοὺς κατεσπάραττε. Διὰ ταῦτα ὁ κόμης, ἀηδιάσας ἐπὶ τέλους τὸ γύναιον, καὶ βαρυνθεὶς τὸ ἄστατον αὐτῆς, συνέτριψε μίαν τῶν ἡμερῶν τὴν ἄλυσον ὑπὸ τῆς ὁποίας ἐδεσμεύετο εἰς τὰς ἄλλας της χάριτας, καὶ ἀπεφάσισε νὰ φύγῃ τὴν συναναστροφὴν ταύτην. Ἔκτοτε, ἀντὶ αὐτὸς ἐκείνην νὰ ζητῇ, αὐτὴ ἐκεῖνον ἐζήτει· ὥστε καὶ εἰς ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ἐπροχώρησεν, αὐξανούσης τῆς προθυμίας τῆς γυναικὸς καθόσον ὁ ἀνὴρ ἐφαίνετο ἀπαθέστερος.

Τοιαύτη εἶναι καὶ ἡ Τύχη· ὥστε καλὸν καὶ συμφέρον τὸ νὰ φέρεται ἕκαστος πρὸς αὐτὴν ὡς ὁ Γάλλος οὗτος πρὸς τὴν φαντασιόπληκτον δούκισσαν. Ἄλλως τε, καί τις ποιητὴς ἐκ τῶν μεταγενεστέρων εἶπε,

Ταύτην μὴ ζήτει τὴν θεάν· αὐτὴ θὰ σὲ ζητήσῃ.
Τοιοῦτον ἔχ' ἰδίωμα· τοιαύτη εἶναι φύσει.

ΤΑ ΝΕΑ ΠΥΡΟΒΟΛΑ

ΤΟΥ 1867.

Τί ἐστι τυφέκιον ἅπαντες μὲν γινώσκουσιν, ἕκαστος δὲ νομίζει ὅτι ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἕν τι τοιοῦτον καλὸν, ὅπως τὸ μεταχειρισθῇ καὶ καλῶς, ὅταν ὁ μὲν ὀφθαλμός του σκοπεύῃ ἀπταίστως, ἡ δὲ χεὶρ δὲν τρέμῃ, αὐτὸς δὲ διατηρῆται ἀτάραχος. Ὀρθὸν μὲν τοῦτο, ἀλλὰ τὸ παρὰ πάντων ἐν γένει ἀγνοούμενον εἶναι ὅτι, πρὸ τῶν βελτιώσεων αἵτινες ἐγένοντο εἰς τὸ ὅπλον τοῦτο πρό τινων ἐτῶν, οἱ στρατοὶ τῆς Εὐρώπης οὐδὲ ἓν εἶχον καλὸν τυφέκιον· καὶ ὅτι ἐξ ἀποστάσεων σχετικῶς μικρῶν τόσον ἠστόχει τὸ ὅπλον τοῦτο, ὥστε πολλάκις ἀπέβαινε ματαία ἡ ἐπιδεξιότης τῶν κοινῶν τυφεκιστῶν. Τούτου ἕνεκα τὸ πῦρ αὐτῶν, ἂν καὶ τρομερώτατον ἐκ τοῦ συστάδην, τόσον κατήντα εὐκαταφρόνητον μακρόθεν, ὥστε, κατὰ τοὺς στρατιωτικοὺς τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας καὶ Αὐτοκρατορίας, ἀριθμήσαντας τοὺς εἰς τοὺς τότε πολέμους τραυματισθέντας τε καὶ πεσόντας, ὡς καὶ τὰ καέντα φυσέκια, ἐχρειάζοντο 10,000 τυφεκισμάτων ὅπως θανατωθῇ εἰς μόνος πολέμιος. Τοῦ κακοῦ τούτου αἴτιον ἦτο κυρίως, ὅτι ἡ βολὴ δὲν εἶχε τάξιν, ἐπειδὴ παρήλλασσε κατὰ τὸ γέμισμα. Τὸ φυσέκιον σύγκειται, ὡς εἶναι γνωστὸν, ἐκ χαρτίνου τινὸς κυλινδροειδοῦς κακκίου περιέχοντος τὴν πυρίτιδα καὶ τὸ βόλιον. Ὁ στρατιώτης σχίζει τὸ φυσέκιον καὶ τὸ καταβιβάζει εἰς τὸ βάθος τοῦ ὅπλου διὰ τοῦ σιδηροῦ ὀβελοῦ· ἀλλ' ὅπως γίνῃ τοῦτο ταχέως, χρεία ἵνα ἡ περίμετρος τοῦ βολίου ἦναι ὀλίγον τι μικροτέρα τῆς ἐσωτερικῆς περιμέτρου τοῦ σωλῆνος τοῦ ὅπλου. Αὕτη ἡ διαφορὰ τῆς περιμέτρου, καλουμένη ἀὴρ, ἦτο ἑνὸς, ἕως 1 καὶ $^1/_2$ χιλιοστομέτρου εἰς τὰ τυφέκια τῶν εὐρωπαϊκῶν στρατευμάτων, ὁ δὲ ἀὴρ οὗτος εἶναι τὸ πρώτιστον αἴτιον τῶν ἀταξιῶν τῆς βολῆς. Ἐπὶ τῆς ἐκπυρσοκροτήσεως, τὸ βόλιον, ὡς κείμενον ἐπὶ τῆς πυρίτιδος ἀστενοχώρητον, ἔνθεν μὲν προβάλλεται ὑπὸ τῆς ἐκρήξεως, ἔνθεν δὲ παρωθεῖται ἀνίσως καὶ κατὰ παντοίας φορὰς ὑπὸ τῶν ἀτμίδων αἱ ὁποῖαι διαφεύγουσιν ἀναμέσον αὐτοῦ καὶ τοῦ σωλῆνος, καὶ οὕτω, κατὰ τὴν ἔνθεν ἢ ἔνθεν ἐνέργειαν τῶν ἀτμίδων τούτων, τὸ βόλιον ἀντικρούεται ἀμοιβαδὸν εἰς τὰ ἔσω τοῦ σωλῆνος, μέχρις οὗ, ἐξερχόμενον τοῦ στομίου τοῦ ὅπλου, λαμβάνει, διὰ τῆς συνεχείας τῶν παλμῶν τούτων καὶ εἰς τὰ ἔξω, διεύθυνσιν ἄλλην παρὰ τὴν τοῦ ἄξονος τοῦ πρὸς τὸν

σκοπὸν κατευθυνομένου σωλῆνος. Μετὰ τὸ πρῶτον καὶ κύριον τοῦτο αἴτιον, εἶναι καὶ ἄλλα ἐκτρέποντα τὸ βόλιον. Τὰ κυνηγετικὰ τυφέκια, τῶν ὁποίων τὸ βόλιον ἔχει περίμετρον ὡς ἔγγυστα ἴσην πρὸς τὴν τοῦ σωλῆνος, περικαλύπτεται δὲ καὶ δι' ὀλίγου πανίου, καὶ πρὸς τούτοις χωρίζεται ἀπὸ τῆς πυρίτιδος δι' ἑνὸς βύσματος (τάπας), ἦσαν εὐστοχώτερα πρὸς τὸν σκοπόν· ἀλλὰ καὶ τούτων τὸ βλῆμα ἐξετρέπετο ἅμα φθάνον μέχρι τινὸς ἀποστάσεως, ἕνεκα τῆς ἀτάκτου στροφικῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἐλάμβανεν ἐκ τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀέρος, καὶ ἕνεκα ἀνισότητός τινος τοῦ κέντρου τῆς βαρύτητος ἐν αὐτῷ τῷ βλήματι. Πρὸς ἐπίτευξιν λοιπὸν πάσης δυνατῆς ἀκριβείας, ἐδέησε νὰ τροποποιηθῇ ὁ σωλὴν τῶν τυφεκίων ἐσωτερικῶς διὰ τῆς λεγομένης ἑλικοειδοῦς χαράξεως (rayure en hélice). Ταύτην ἐρχόμεθα νὰ περιγράψωμεν ὅσον τὸ δυνατὸν σαφέστερον.

Ἐὰν λάβῃς σωλῆνά τινα τυφεκίου, πάχους μὲν ἱκανοῦ, λειότατον δὲ ἔνδοθεν καὶ εὐθύτατον, μῆκος ἔχοντα, παραδείγματος χάριν, ἑνὸς μέτρου, καὶ δι' οὐτινοσδήποτε μηχανικοῦ μέσου σκάψῃς ἐντὸς αὐτοῦ χαράγματα ὅμοια κατά τε τὸ πλάτος καὶ τὸ βάθος, καὶ ἐξ ἴσου ἀπέχοντα ἀπ' ἀλλήλων· καὶ ἐὰν τὰ χαράγματα ταῦτα σκαφῶσιν ὄχι παραλλήλως πρὸς τὸν ἄξονα τοῦ σωλῆνος, ὄχι δηλαδὴ κατὰ μῆκος αὐτοῦ, ἀλλὰ περὶ τὸν ἄξονα αὐτοῦ εὐρύθμως στρεφόμενα, ὥστε ὅσα ἄρχονται δεξιόθεν τοῦ ἄξονος ἀπὸ τοῦ στομίου τοῦ σωλῆνος νὰ ἀπολήγωσιν ἀριστερόθεν εἰς τὸ βάθος αὐτοῦ, ἰδοὺ ἐχάραξες ἐν τῷ σωλῆνι τούτῳ κανονικὴν ἕλικα. Τώρα, ἐὰν ὁ σωλὴν ἔχῃ μῆκος ἑνὸς μέτρου, καὶ τὸ χάραγμά του κατέρχεται ἀπὸ τοῦ στομίου μέχρι τοῦ βάθους διὰ μιᾶς μόνης περὶ τὸν ἄξονα πλήρους στροφῆς, λέγομεν ὅτι ὁ πόρος τῆς ἕλικος (pas de l'hélice) εἶναι ἑνὸς μέτρου· καὶ ἐὰν κόψῃς τὸν σωλῆνα εἰς τμήματα ἔχοντα μῆκος 80,60 ἢ 50 ἑκατοστομέτρων, ἔχεις σωλῆνας οἵτινες, ἂν καὶ διαφέροντες κατὰ τὸ μῆκος, εἶναι ὅλοι ἐγκεχαραγμένοι εἰς ἕλικα πόρου ἑνὸς μέτρου.

Σωλὴν τυφεκίου ἑλικοειδῶς ἐγκεχαραγμένος λέγεται καραμπίνα· τὸ μῆκος τοῦ σωλῆνος, τὸ πάχος αὐτοῦ, ἡ ἐσωτερικὴ περίμετρος, ὡς καὶ ὁ τῆς ἕλικος πόρος, δύνανται νὰ παραλλάσσωσιν· ἀλλ' ὁ ἑλικοειδὴς χαραγμὸς αὐτὸς καὶ μόνος παρέχει εἰς τὴν καραμπίναν τὴν ἰδιότητα καθ' ἣν διαφέρει τοῦ τυφεκίου· ὥστε ἅπαντα τὰ πυροβόλα, ἀπὸ τοῦ ἐγκολπίου πιστολίου (pistolet de poche) μέχρι τῶν βαρυτάτων τηλεβόλων τοῦ πυροβολικοῦ, ἠδύναντο, ὑπὸ τὴν ἔποψιν τῆς εὐθυβολίας τε καὶ τῆς τηλεβολίας αὐτῶν, νὰ διαιρεθῶσιν εἰς δύο μεγάλα εἴδη· τὸ τῶν καραμπινοειδῶν, ὡς ἑλικοχάρακτα, καὶ τὸ τῶν τυφεκοειδῶν, ὡς λεῖον ἔχοντα ἔνδοθεν καὶ ἀχάρακτον τὸν σωλῆνα. Ἐὰν τὴν καραμπίναν, ἣν περιεγράψαμεν ἀνωτέρω, γεμίσῃς κατὰ τὸ σύνηθες πυρίτιδα, καὶ εἰσάξῃς βόλιον ἔχον περίμετρον ὀλίγον τι μεγαλητέραν τῆς τοῦ σωλῆνος, ὥστε νὰ τὸ καταβιβάσῃς ἐντὸς αὐτοῦ ἐπικρούων διὰ σφυρίου, καὶ νὰ τὸ βιάσῃς οὕτω νὰ εἰσχωρήσῃ στενῶς εἰς τὰ χαράγματα τοῦ στομίου· τὸ βόλιον θ' ἀκολουθήσῃ τότε τὰ χαράγματα ταῦτα ἑλικοειδῶς ὑπὸ τὴν καταπίεσιν τοῦ ὀβελοῦ, μέχρις οὗ ἀναπαυθῇ ἐπὶ τῆς πυρίτιδος. Κατὰ δὲ τὴν ἐκπυρσοκρότησιν, τὸ βόλιον, ἐξερχόμενον τοῦ σωλῆνος, θὰ ἀκολουθήσῃ πάλιν τὸν αὐτὸν δρόμον διὰ τοῦ ὁποίου εἶχεν εἰσέλθει, δηλαδὴ θὰ διαγράψῃ, ἀπὸ τῆς ἑστίας τῆς πυρίτιδος μέχρι τοῦ στομίου, γῦρον ἢ μέρος τι γύρου, περὶ τὸν ἑαυτοῦ ἄξονα· καὶ τὴν στροφικὴν ταύτην κίνησιν θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸν ἀέρα, καθ' ὅλην τὴν ἀπόστασιν τὴν ἀπὸ τοῦ στομίου μέχρι τοῦ σκοποῦ· καὶ ἐὰν, πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν ἰδεῶν, παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ μὲν πόρος τῆς ἕλικος εἶναι ἑνὸς μέτρου, τὸ δὲ βόλιον ἔχει τάχος 300 μέτρων κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον, ὅλην αὐτὴν τὴν ἀπόστασιν τὸ βόλιον θὰ διατρέξῃ περιστρεφόμενον μετὰ τάχους 300 γύρων κατὰ πᾶν δευτερόλεπτον! Ἐκ τῆς ταχίστης λοιπὸν ταύτης στροφικῆς κινήσεως προέρχονται δύο τινὰ λόγου ἄξια· πρῶτον μὲν, ἡ διεύθυνσις τοῦ βολίου δὲν ἐπηρεάζεται ὑφ' ὁποιασδήποτε ἄλλης ἀτάκτου στροφικῆς κινήσεως· δεύτερον δὲ, τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦ βολίου κρατεῖται πάντοτε πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἔμενε δὲ πλέον νὰ δοθῇ εἰς τὸ ἐμπρόσθιον μέρος τοῦτο καὶ σχῆμά τι, τὸ προσφορώτερον κατὰ τῆς ἀντιστάσεως τοῦ ἀέρος.

Οἱ Ἑλβετοὶ καὶ οἱ Τυρολιανοὶ μετεχειρίζοντο τὴν ἐγκεχαραγμένην καραμπίναν εἰς κυνηγεσίαν καὶ πόλεμον ἐπὶ 300 ἤδη ἔτη, διὸ καὶ ἐφημίσθησαν ὡς ἐξαίρετοι σκοπευταί· ἀλλ' ἕνεκα τῆς δυσκολίας τῆς περὶ τὸ γέμισμα τοῦ ὅπλου τούτου, οἱ εὐρωπαϊκοὶ στρατοὶ δὲν τὸ παρεδέχοντο. Μόλις πρὸ τεσσαράκοντα ἐτῶν ἐπεχείρησαν αἱ κυβερνήσεις τῆς Εὐρώπης νὰ τελειοποιήσωσι τὴν ἐγκεχαραγμένην καραμπίναν, καὶ νὰ ὁπλίσωσι δι' αὐτῆς τὰ στρατεύματα· ἐνταῦτῳ δ' ἐμελέτων πῶς προσφορώτερον νὰ ἐγχαράττωσι, καὶ ὁποῖα τινὰ τὰ προσφυέστερα τῶν βλημάτων πρὸς χρῆσιν τῶν τηλεβόλων τοῦ πυροβολικοῦ. — Μόνη ἡ Πρωσσία ἐθεώρησεν ὡς τὰ μάλιστα σπουδαῖον ἄλλο τι τοῦ πράγματος· τὸν τρόπον τοῦ γεμίζειν.

Ἀφ' ὅτου ἐφηυρέθησαν τὰ πυροβόλα, ἐγένετο σκέψις καὶ ἂν ἔπρεπε νὰ γεμίζωνται ἐκ τοῦ στομίου ἢ ἐκ τῆς κωλάθρας. Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ὁ δεύτερος οὗτος τρόπος τοῦ γεμίζειν ἐφάνη προσφορώτερος, διότι καὶ ταχύτερον ἐγίνετο ἡ πρᾶξις, καὶ μᾶλλον ἀκινδύνως, καὶ τέλος, ἐκλείποντος οὕτω τοῦ περὶ τὸ βόλιον ἀέρος, ὁ σκοπὸς ἐπετυγχάνετο ἀσφαλέστερον· μόνον ἡ ἐφαρμογὴ ἐφάνη δυσκολωτέρα· οἱ μηχανισμοὶ τῶν κωλαθρῶν δὲν ἦσαν στεροὶ, ἀλλ' ἐπισφαλεῖς καὶ ἐπικίνδυνοι πρὸς τοὺς τυφεκιστὰς, ἢ τοὐλάχιστον ἐνεπληροῦντο βορβόρου, τὸν ὁποῖον ἀποπτύοντες παρηνώχλουν τὰ μέγιστα. Ἐπανειλημμένως ἐζητήθη ἡ διόρθωσις τῶν ἐλαττωμάτων τούτων, ἀλλὰ πάντοτε οἱ ἐκζητοῦντες αὐτὴν παρητοῦντο ἄπρακτοι ἀπέναντι τῶν αὐτῶν ἐλλείψεων, ἕως οὗ ὁ γάλλος Lefaucheux ἐπενόησε τὴν κατασκευὴν τοῦ πρώτου ἐκ τῆς κωλάθρας γεμιζομένου εὐχρήστου τυφεκίου, τὸ ὁποῖον μεταχειρίζονται σήμερον οἱ κυνηγοί. Τροποποίησίς τις ἀνεπαίσθητος κατ' ἐπιφάνειαν, μικρά τις χαλκίνη μήτρα, ἐφηρμοσμένη εἰς τὸ φυσέκιον, ἐμποδίζει τὸ πτύσμα, τὸν σκόπελον τοῦτον κατὰ τοῦ ὁποίου ἐναυάγουν ἅπαντα τὰ πρὸ τούτου συστήματα.

Καὶ ὅμως ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις δὲν εἶχε παραδεχθῇ τὸ τυφέκιον τοῦτο ὡς ἁρμόδιον εἰς στρατιωτικοὺς, ἐνῷ ἡ πρωσσικὴ ἐπεδίωκε πᾶσαν πρὸς αὐτὸ ἀπόπειραν, θαρρύνουσα τὸν ὁπλοποιὸν Dreyse, ἄνδρα ὅστις ἐπὶ τῆς πρώτης γαλλικῆς Αὐτοκρατορίας διετέλεσεν ἐργαζόμενος εἰς τὰ ὁπλοποιεῖα τῶν Παρισίων, μέχρις οὗ οὗτος κατώρθωσε τὴν κατασκευὴν τοῦ

ἀκιφλεγοῦς τυφεκίου, αὐτοῦ ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἀνεδείχθη κατὰ τὴν ἐν Σαδόβᾳ πολυθρύλλητον μάχην φοβερώτατον. Ἡ ὕπαρξις τοῦ ὅπλου τούτου δὲν ἦτο πρὸ τῶν νικῶν τῆς Πρωσσίας μυστήριον πρὸς τοὺς περὶ ταῦτα ἀσχολουμένους· οἱ Αὐστριακοὶ εἶχον συμπολεμήσει, ὡς γνωστὸν, ἐν Σλεσβίχῳ μετὰ τῶν Πρώσσων, ὡπλισμένων τοῦτο τὸ τυφέκιον· ὥστε εἶδον βεβαίως τὰ πλεονεκτήματα αὐτοῦ, ἀλλὰ προέκρινον νὰ σημειώσωσι μόνον τὰ ἐλαττώματα· καὶ λοιπὸν εἶπον ὅτι, πρῶτον πάντων, τὸ ὅπλον τοῦτο, μετὰ χιλίους περίπου πυροβολισμοὺς, εἶχε χρείαν ἐλαφρῶν τινων ἐπιδιορθώσεων· καὶ δὲν ἐσκέφθησαν ὅτι χίλιοι πυροβολισμοὶ ἀρκοῦσι πρὸς δέκα μάχας μεγάλας, ἡ δὲ τύχη μιᾶς ὅλης Αὐτοκρατορίας ἐξήρτηται ἐξ ὀλιγωτέρων ἢ τοσούτων.

Καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν τὸ ὅπλον τοῦτο ὑπῆρχε γνωστότατον, καὶ ἀπὸ τοῦ 1857 πολὺς εἶχε γίνει περὶ αὐτοῦ λόγος μεταξὺ ἐφημερίδων. Ἡ τῶν Ἑκατὸν λεγομένη αὐτοκρατορικὴ φρουρὰ (les Cent-gardes) τοιαῦτα ὅπλα φέρει ἔκτοτε· ἀλλὰ περιωρίζοντο μόνον εἰς χεῖρας αὐτῆς ἐν Γαλλίᾳ, ἐνῷ ἐν Πρωσσίᾳ ἡ χρῆσις εἶχεν ἐκταθῆ εἰς ὅλον τὸ πεζικόν. Οἱ εὔζωνοι τῆς Γαλλίας ἔφερον ἐγκεχαραγμένα τυφέκια, ὄχι ὅμως καὶ ἐκ τῆς κωλάθρας γεμιζόμενα.

Τὸ πρωσσικὸν ἀκιφλεγὲς τυφέκιον, ἔξωθεν μὲν εἶναι κατὰ πάντα ὅμοιον τοῦ κοινοῦ στρατιωτικοῦ τυφεκίου· μόνον δὲν φαίνεται νὰ ἔχῃ πυροδαίσιον (τουρκιστὶ τσακμάκι), ἀλλ' ἀντὶ τούτου βλέπει τις ὄρθιον εἰς τὸ μέρος τῆς πυριτιδόχης (χαζνὲ) καρφίον τι ἔχον κεφαλὴν σφαιροειδῆ. Τοῦτο τὸ καρφίον σύρων ὁ τυφεκιστὴς πρὸς ἑαυτὸν, ἀνοίγει τὴν κωλάθραν καὶ εἰσάγει τὸ φυσέκιον, ἐφωδιασμένον καὶ διὰ τοῦ ἁρμοδίου προσαναμμάτος (amorce)· ἔπειτα ὠθεῖ τὸ αὐτὸ καρφίον πρὸς τὰ ἐμπρὸς, καὶ τὸ τυφέκιον εἶναι ἕτοιμον πρὸς πυροβολισμόν. Βάλλεται δὲ τὸ πῦρ εἰς τὸ φυσέκιον διά τινος ἀκίδος, ἢ βελόνης δυνατῆς, ἐκ χάλυβος, ἥτις διαπερῶσα αὐτὸ ἅμα ἐλκυσθέντος τοῦ σκανδαλήθρου, πλήττει ἐκπυρσοκροτικόν τι καψύλλιον, ἤτοι τὸ προσάναμμα, κείμενον ὑπὸ τὸ βόλιον εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ φυσεκίου. Ἐκ τῆς ἀκίδος ταύτης (aiguille) ἐπωνομάσθη τὸ τυφέκιον περὶ οὗ ὁ λόγος· fusil à aiguille, τουτέστιν ἀκιδοῦχον, ἢ ἀκιδοφόρον, κατὰ δὲ τὴν παραδεχθεῖσαν ἤδη παρ' ἡμῖν λέξιν, ἀκιφλεγές. — Διὰ τοῦ τυφεκίου τούτου δύναταί τις νὰ πυροβολήσῃ δεκάκις κατὰ πᾶν λεπτόν.

Τὰ δ' ἐλαττώματα τοῦ ὅπλου, ἐλαφρὰ ἄλλως τε καὶ σχεδὸν ἀσήμαντα, παραβαλλόμενα πρὸς τὴν εὐκολίαν τῆς γεμίσεως καὶ τὴν ταχύτητα τῶν πυροβολισμῶν, εἶναι τὰ ἑπόμενα· α', — ὅτι ἐπειδὴ τὸ ἐλατήριον διὰ τοῦ ὁποίου ἐξακοντίζεται ἡ βελόνη εἶναι σπειρωτὸν, χαλαροῦται ἐνίοτε· β', — ὅτι καὶ ἡ βελόνη αὐτὴ συντρίβεται, ἢ στομοῦται ἡ ἀκωκὴ αὐτῆς πλήττουσα πολλάκις· γ', — ὅτι εἶναι ἐπικίνδυνος ἡ μεταφορὰ φυσεκίων φερόντων ἐν ἑαυτοῖς τὰ προσανάμματα. Ἀλλ' ἐν τῇ πείρᾳ, οἱ πρῶσσοι στρατιῶται ἀπέφυγον κατὰ μέγα μέρος τὰ κακὰ ταῦτα, ἐπιμελούμενοι ἕκαστος τὸ ἴδιον ὅπλον. Ὥστε τὸ πρωσσικὸν τυφέκιον, κατὰ μὲν τὸν μηχανισμὸν, ἀπεδείχθη καλὸν πρὸς πόλεμον ὅπλον, κατὰ δὲ τὰς βληματικὰς ἰδιότητας, μὴ ἐγνωσμένας εἰσέτι εἰμὴ εἰς τοὺς Πρώσσους, νομίζεται ὑποδεέστερον τοῦ ἄλλου νέου τυφεκίου, τὸ ὁποῖον ἐπενόησε πρὸ μικροῦ γάλλος τις ὁπλοποιὸς, Σασπότος (Chassepot) καλούμενος.

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές.)

ΟΥ ΦΡΟΝΤΙΣ ΙΠΠΟΚΛΕΙΔΗ.

Κλεισθένης ὁ Ἀριστωνύμου τοῦ Μύρωνος, ἄρξας τῆς Σικυῶνος μεταξὺ τοῦ 600 καὶ 560 ἔτους πρὸ Χριστοῦ, ἠθέλησε, κατὰ τὸν Ἡρόδοτον, νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Ἀγαρίστην εἰς τὸν ἄριστον τῶν Ἑλλήνων· καὶ τελουμένων Ὀλυμπίων, εἰς τὰ ὁποῖα ἐνίκησε τεθρίππῳ, προεκήρυξεν, ὅστις Ἑλλήνων νομίζῃ ἑαυτὸν ἄξιον νὰ γίνῃ γαμβρὸς τοῦ Κλεισθένους, ἂς ἔλθῃ ἐντὸς ἑξήκοντα ἡμερῶν, ἢ καὶ πρότερον, εἰς Σικυῶνα, διότι ὁ γάμος θέλει κυρωθῆ ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ἑξηκοστῆς ἀρξαμένου ἡμέρας. Ὅθεν συνέῤῥευσαν εἰς Σικυῶνα πανταχόθεν τῆς Ἑλλάδος μνηστῆρες ὅσοι ἐμεγαλοφρόνουν, εἴτε διὰ τὰς ἰδίας, εἴτε διὰ τὰς τῶν πατέρων ἀρετάς· καὶ ἀπὸ μὲν Ἰταλίας ἦλθεν ὁ τρυφηλότερος τῶν Ἑλλήνων, ὁ Συβαρίτης Σμινδαρίδης ὁ Ἱπποκράτους, ἀπὸ δὲ Αἰτωλίας Μάλης, ὁ ἀδελφὸς τοῦ Τιτύρμου, τοῦ ῥωμαλεωτέρου ἅμα καὶ ἀγριωτέρου τῶν Ἑλλήνων· ἀπὸ τῆς ἀφελοῦς Ἀρκαδίας κατῆλθον Ἀμίαντος ὁ Αυκούργου καὶ Λαφάνης ὁ Εὐφορίωνος· ἀπὸ Θεσσαλίας δὲ ὁ ἐκ τοῦ μεγαλοπρεποῦς τῶν Σκοπαδῶν οἴκου Διακτορίδης ὁ Κραννώνιος· ἦλθον πρὸς τούτοις ἐξ Ἀθηνῶν δύο ὀνομαστοὶ εὐπατρίδαι, Μεγακλῆς ὁ Ἀλκμαίωνος καὶ ὁ ἐπὶ πλούτῳ καὶ κάλλει ὑπερέχων πάντας τοὺς Ἀθηναίους Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου· ἐξ Ἄργους, Λεωκήδης ὁ Φείδωνος· ἐξ Ἐρετρείας τῆς ἐν Εὐβοίᾳ, ὁ Αυσανίας· ἐκ Μολοσσῶν, ὁ Ἄλκων· ἐξ Ἐπιδάμνου, ὁ Ἀμφίμνηστος Ἐπιστρόφου, καὶ πάλιν ἐξ Ἰταλίας ὁ Σιρίτης Δάμασος Ἀμύριος. Ἐν ὅλοις δώδεκα. Προσελθόντας δὲ, καθ' ὅσον χρόνον ἔμειναν παρ' αὐτῷ, διετέλεσεν ὁ Κλεισθένης φιλοξενῶν μεγαλοπρεπῶς καὶ παρατηρῶν τὸν χαρακτῆρα, τὴν ἀνατροφὴν, τὸν τρόπον ἑκάστου· ἰδίως δὲ ἤρεσκον αὐτῷ οἱ ἐξ Ἀθηνῶν μνηστῆρες, καὶ ἐκ τούτων πάλιν περισσότερον Ἱπποκλείδης ὁ Τισάνδρου, διά τε τὴν προσωπικὴν ἀξίαν, καὶ ὡς συγγενὴς τοῦ μεγάλου οἴκου τῶν ἐν Κορίνθῳ Κυψελιδῶν. Τελευταῖον, ἔφθασεν ἡ ἡμέρα καθ' ἣν ἔμελλε νὰ τελεσθῇ τὸ συμπόσιον τοῦ γάμου καὶ νὰ ἀποφανθῇ ὁ Κλεισθένης τίνα προκρίνει τῶν μνηστήρων. Τὴν ἡμέραν ταύτην, θύσας βοῦς ἑκατὸν, προσεκάλεσεν εἰς κοινὴν εὐωχίαν αὐτούς τε τοὺς μνηστῆρας καὶ πάντας τοὺς Σικυωνίους· μετὰ τὸ δεῖπνον ἐξηκολούθησεν ὁ πότος· μεταξὺ δὲ διαλεγομένων, συζητήσεως γενομένης καὶ περὶ μουσικῆς, ὁ Ἱπποκλείδης παρήγγειλε τὸν αὐλητὴν νὰ αὐλήσῃ εἶδος ὀργήσεως, τὴν λεγομένην ἐμμέλειαν, καὶ ἤρχισε νὰ χορεύῃ, θέλων νὰ ἐπιδείξῃ τὴν περὶ τοῦτο ἐπιτηδειότητα. Τοῦτο ἤδη δυσηρέστησε τὸν Κλεισθένη· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὁ Ἱπποκλείδης διέταξε νὰ φέρωσι τράπεζαν, καὶ ἀναβὰς ἐπ' αὐτῆς, πρῶτον μὲν ἐχόρευσε λακωνικούς τινας χορούς, ἔπειτα δὲ ἄλλους, ἀττικούς, καὶ τελευταῖον, στηρίξας τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης καὶ ἀνασηκώσας τοὺς πόδας, ἤρχισε νὰ χειρονομῇ διὰ τῶν σκελῶν. Καὶ μέχρι μὲν τινὸς ὁ Κλεισθένης, καίτοι ἀποστραφεὶς τὸν νέον διὰ τὴν ἀναίδειαν, καὶ ἀποφασίσας ὅτι δὲν θέλει βεβαίως προτιμήσει αὐτὸν ὡς γαμβρὸν, κατεῖχεν ἑαυτὸν, μὴ θέλων νὰ ἀποδείξῃ

τὴν ἀηδίαν· ὅταν ὅμως εἶδεν αὐτὸν χειρονομήσαντα διὰ τῶν σκελῶν, ἐξέσπασε, καὶ, « ὦ παῖ Τισάνδρου, εἶπεν, ἀπορχήσαό γε μὴν τὸν γάμον »· δηλαδή, μὲ τὸν χορόν σου αὐτὸν ἔχασες τὴν νύμφην· ὁ δὲ Ἱπποκλείδης ἀπεκρίθη ἀμέσως, « οὐ φροντὶς Ἱπποκλείδῃ »· τὸ ὁποῖον ἔκτοτε λέγεται ὡς παροιμία, σημαῖνον, ἀδιάφορον τοῦτο διὰ τὸν Ἱπποκλείδην.

(Ἱστορία τοῦ Ἑλλην. Ἔθνους, ὑπὸ Κ. Παπαῤῥηγοπούλου.)

Εἰς μὲν τὰς μεγάλας ψυχὰς, ἡ δόξα· εἰς δὲ τὰς μικρὰς, τὸ δοξάριον. Ἀνάλογοι τοῖς πᾶσιν ὑπάρχουσιν ἡδοναί.

Εἶναι τόσον ἁπλοῦν τὸ φέρεσθαι φυσικῶς, καὶ τόσον φυσικὸν τὸ φέρεσθαι ἁπλῶς, ὥστε χρειάζεται κόπος ἄπειρος πρὸς τὸ μὴ φέρεσθαι φυσικῶς καὶ ἁπλῶς.

Η ΟΛΓΑ ΕΡΧΕΤΑΙ

ΑΣΜΑ ΠΡΩΤΟΝ.

Ποίησις Ἰω. Ἰσιδωρίδου Σκυλίσση, — κατὰ τὸν νεαπολιτανὸν ἦχον SANTA LUCIA.

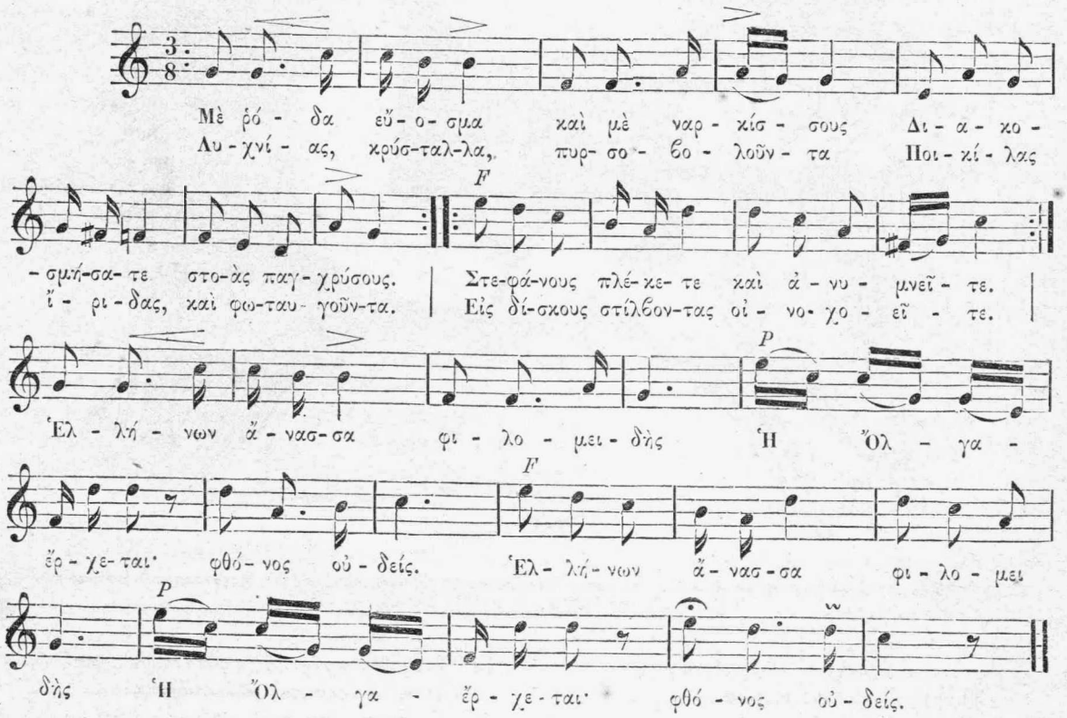

Procédés TANTENSTEIN.

* * *

Μὲ ῥόδα εὔοσμα καὶ μὲ ναρκίσσους
Διακοσμήσατε στοὰς παγχρύσους,
Λυχνίας, κρύσταλλα πυρσοβολοῦντα,
Μυρίας ἴριδας διασταυροῦντα.
Στεφάνους πλέκετε καὶ ἀνυμνεῖτε·
Εἰς δίσκους στίλβοντας οἰνοχοεῖτε·
Ἑλλήνων Ἄνασσα φιλομειδὴς
Ἡ ΌΛΓΑ ἔρχεται! φθόνος οὐδείς.

Μὲ ῥοδοστάγματα ἐλεφαντίνων
Ῥαντίστρων δέχθητε τὴν Κωνσταντίνων.
Ἀναξιφόρμιγγος ἄρξατε μέλους
Αὐτὴν ὑψώσοντος εἰς τοὺς ἀγγέλους.
Ἐπικροτήσετε ἐν τῇ ὑψώσει,
Καὶ ἀλαλάξομεν Ἕλληνες ὅσοι·
Ἑλλήνων Ἄνασσα φιλομειδὴς
Ἡ ΌΛΓ' ἀνέτειλε! φθόνος οὐδείς.

ΟΛΓΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΣ

Η ΜΕΓΑΛΕΙΟΤΑΤΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΒΑΣΙΛΙΣ.

(Γεννηθεῖσα μὲν τῇ 22 αὐγούστου [3 Σεπτεμβρ.] 1851, νυμφευθεῖσα δὲ ἐπ' αἰσίοις οἰωνοῖς τὸν Μεγαλειοτατον Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων, ΓΕΩΡΓΙΟΝ Α', τῇ 16 [28] Ὀκτωβρίου, 1867.)

Λαῶν ἀγλάϊσμα ἠδικημένων,
Μητρὸς ὁμόφρονος ἠξιωμένων!
Λοιπὸν ὁμόδοξοι συμπροσκυνοῦμεν,
Κ' εἰς ἓν ποτήριον συγκοινωνοῦμεν;

Εὔξασθε, πρόγονοι, προπάππων πάπποι,
Ὅπως ἀνύστακτος μέν' ἡ ἀγάπη!
Ἄναξ, ἐπίχαιρε! φθόνος οὐδείς·
Εἴη Σοι πάντοτε φιλομειδής.

ΤΙ ΘΑ ΣΥΝΕΒΑΙΝΕΝ ΑΝ Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΓΗΣ ΕΠΑΥΕΝ ΑΙΦΝΙΔΙΩΣ.

Ἐννοεῖται οἴκοθεν ὅτι, θέλοντες ν' ἀποκριθῶμεν εἰς τὸ περίεργον τοῦτο ζητημάτιον, δὲν θεωροῦμεν αὐτὸ σπουδαιότερον παρ' ὅσον εἶναι πραγματικῶς. Νὰ παύσῃ ποτὲ αἰφνιδίως ἡ ὑδρόγειος σφαῖρα στρεφομένη, τοῦτο δυνάμεθα ἀφόβως νὰ κηρύξωμεν ἀδύνατον, μεθ' ὅλου τοῦ κύρους τῶν ἀρχῶν τῆς οὐρανίου μηχανικῆς. Οὔτε ὑποψία, οὔτε φόβος ὑπάρχει τοιαύτης τινὸς καταστροφῆς· φόβος δὲ λέγομεν, ἐπειδὴ ἰδοὺ τῳόντι τίνες θὰ ἦσαν αἱ ἄφευκτοι συνέπειαι, ἂν μόνον ἵστατο ἡ Γῆ εἰς τὸν δρόμον της.

Καὶ πρῶτον, ἂς εἴπωμεν ὅτι ἡ ταχύτης σώματος κειμένου ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς συντίθεται ἐκ δύο στοιχείων· ἐκ τῆς καθημερινῆς περιστροφῆς τῆς

ὑδρογείου σφαίρας περὶ τὸν ἄξονα αὐτῆς, καὶ ἐκ τῆς περιφορᾶς αὐτῆς περὶ τὸν ἥλιον. Δύο αὗται κινήσεις. Καὶ διὰ μὲν τῆς πρώτης, τὰ σώματα τὰ κείμενα εἰς τὸν γηΐνον ἰσημερινὸν διατρέχουσι 417 λεύγας καθ' ὥραν, — 6 λεύγας κατὰ λεπτὸν, — ἐν δέκατον λεύγας κατὰ στιγμήν. Αὕτη δὲ ἡ ταχύτης ἐλαττοῦται ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ, ὅπου εἶναι μεγίστη, εἰς τοὺς πόλους, ὅπου καταντᾷ μηδέν· ἐπειδὴ τὰ σώματα ἔχουσι φύσει τόσον ὀλιγώτερον δρόμον νὰ διέλθωσιν, ὅσον εἶναι μικρότερος ὁ τοῦ πλάτους κύκλος αὐτῶν. Διὰ δὲ τῆς δευτέρας κινήσεως τῆς Γῆς, ἤτοι διὰ τῆς περὶ τὸν Ἥλιον περιφορᾶς αὐτῆς ἐν τῷ οὐρανῷ, ὅλα αὐτῆς τὰ μέρη ἀνεξαιρέτως διατρέχουσι 456 λεύγας κατὰ λεπτὸν, ἤτοι 7 λεύγας καὶ $^{6}/_{10}$ κατὰ δευτερόλεπτον. Δύναται δέ τις νὰ λάβῃ ἰδέαν τινὰ ταύτης τῆς ταχύτητος, ἐὰν σκεφθῇ ὅτι ἡ ταχίστη σιδηροδρομικὴ ἁτμάμαξα, παρῃτημένη εἰς ὅλην της τὴν ὁρμὴν, δὲν διανύει ὑπὲρ 16 μέτρα κατὰ δευτερόλεπτον· σφαῖρα δὲ σιδηρᾶ τῶν 24 λιτρῶν, ἐξερχομένη ἀπὸ τοῦ στόματος πυροβόλου, ἔχει μόνον 390 μέτρων ταχύτητα ἐν τῷ αὐτῷ χρονικῷ διαστήματι.

Ἐπειδὴ ὅλα ὅσα ἀνήκουσιν εἰς ὑλικόν τι σύστημα ἐν κινήσει εὑρισκόμενον λαμβάνουσι τὴν αὐτὴν κίνησιν ὡς αὐτὸ, ἐὰν ἐξ αἰφνιδίας τινὸς στάσεως ἐτίθετο αὐτὸ τὸ σύστημα διὰ μιᾶς εἰς ἠρεμίαν, ὅσα πράγματα δύνανται νὰ μετατοπισθῶσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του θὰ ἐξακολούθουν, δυνάμει τῆς ἀποκτηθείσης ταχύτητος, νὰ κινῶνται κατὰ τὴν διεύθυνσιν τὴν ὁποίαν εἶχον. Οὕτως, ἐὰν ὁ ἵππος πέσῃ αἰφνιδίως ὑπὸ τὸν ῥυμὸν τοῦ τρέχοντος ὀχήματός σου, ῥίπτεσαι ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς τοῦ ἁλόγου· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἐὰν θελήσῃς νὰ καταβῇς ἀπό τινος ἁμάξης ἐνῷ αὐτὴ τρέχει, εἶναι χρεία νὰ λάβῃς προφυλάξεις τινὰς, μήποτε οἱ πόδες σου πατήσωσιν ἀμετακινήτως εἰς τὴν γῆν, ἐνῷ τὸ σῶμά σου φέρεται ἔτι ὑπὸ τῆς εἰς αὐτὸ μεταδεδομένης ταχύτητος, καὶ πέσῃς εἰς τὰ ἴχνη τοῦ ὀχήματος.

Ἡ Γῆ εἶναι, ὡς εἴδομεν, ἅμαξα ταχυπορωτέρα τῶν ὀχημάτων καὶ ἁτμαμαξῶν. Ἐὰν ἵστατο αἰφνιδίως, ἐννοεῖται ὅτι πᾶσα προφύλαξις πρὸς ἀποφυγὴν ἀκαριαίου θανάτου θὰ ἀπέβαινε ματαία. Ὅλα τὰ μὴ ἐμπεφυτευμένα ἢ ἐμπεπηγμένα εἰς τὸ ἔδαφος, ἀλλὰ κείμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας διὰ μόνου τοῦ νόμου τῆς βαρύτητος, θὰ ἐξεσφενδονίζοντο πάραυτα καὶ διὰ μιᾶς εἰς τὸν ἀέρα μετὰ τάχους 8 λευγῶν κατὰ δευτερόλεπτον, τάχους καθ' ὃ κινούμεθα σήμερον. Ὅλοι ὅσοι θὰ ἐτύγχανον περιπατοῦντες ἡσύχως, ἢ ἐργαζόμενοι, ἢ ἀναπαυόμενοι, ὅλα τὰ ζῶα, οἰκιακά τε καὶ ἄγρια, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, αἱ ἅμαξαι ἡμῶν καὶ αἱ μηχαναὶ, ὅλα θὰ ἐξεσφενδονίζοντο ἐν ἀκαρεῖ κατὰ τὴν διεύθυνσιν τῆς Γῆς. Περὶ δὲ τοῦ Ὠκεανοῦ, τοῦ σκεπάζοντος τὰ δύο τρίτα τῆς ὑδρογείου σφαίρας, καὶ τούτου τὰ ἄπειρα ὕδατα θὰ ὥρμων ὑπεράνω τῶν ὀχθῶν, καὶ θὰ κατεπόντιζον ἐν ἀκαρεῖ καὶ νήσους καὶ ξηράς, ὅπου ὅμως τὰ πάντα θὰ ἦσαν ἤδη νενεκρωμένα· καὶ μετ' ὀλίγον θὰ ὑπερέβαινον τὰ ὑψηλότατα ὄρη, καὶ θὰ ἐπέφερον εἰς τὴν ὑδρόγειον ἡμῶν σφαῖραν μεταμόρφωσιν ἐπιφανείας, ἀσυγκρίτως δεινοτέραν πασῶν τῶν μεταβολῶν τὰς ὁποίας αὕτη ὑπέστη εἰς παναρχαίους καιρούς.

Οἱ θεωρητικοὶ, οἵ τινες ἐνησμενίσθησαν νὰ ζητήσωσι τοῦ κατακλυσμοῦ τῆς Παλαιᾶς Γραφῆς φυσικόν τι αἴτιον, δὲν ἔλειψαν τοῦ νὰ εἴπωσιν ὅτι ἡ σύγκρουσίς τινος κομήτου εὐκόλως ἠδύνατο νὰ ἐπιφέρῃ ταύτην τὴν στάσιν καὶ τὰς δεινὰς αὐτῆς συνεπείας. Σήμερον ὅμως γινώσκομεν, ὅτι κομήτης τις ἠδύνατο νὰ περάσῃ ἐπὶ τῆς Γῆς χωρὶς κἂν νὰ τὸ αἰσθανθῶμεν.

Ἄλλο τι περιεργότατον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπηκολούθει τὴν στάσιν τῆς Γῆς, εἶναι τοῦτο· Τῆς ἑλκτικῆς δυνάμεως ἥτις σύρει τοὺς πλανήτας πρὸς τὸν Ἥλιον μὴ ἀντισταθμιζομένης πλέον ὑπὸ τῆς κεντρόφυγος δυνάμεως, ἡ Γῆ θὰ ἔπιπτεν ἐπὶ τὸν Ἥλιον κατ' εὐθεῖαν γραμμήν. Ἐὰν δὲ τότε εὑρίσκοντο εἰσέτι ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαίρας καὶ ἄλλα ὄντα ἔμψυχα παρὰ τοὺς ἰχθῦς, θὰ ἔβλεπον τὸν ἀστέρα τοῦτον μεγαλυνόμενον ὀφθαλμοφανῶς εἰς ἄπειρον μέγεθος. Ἡ Γῆ θὰ ἔφθανεν ἐπ' αὐτὸν 64 ἡμέρας μετὰ τὸ πάθημα, καὶ θὰ ἐγίνετο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἄφαντος, ὡς τις ἀερόλιθος ἐπὶ τῆς Γῆς.

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ σφαῖρα ἡμῶν δὲν ἐξαιρεῖται τοῦ γενικοῦ κανόνος, καὶ ὅτι τὸ αὐτὸ θὰ ἔπασχον καὶ οἱ ἄλλοι πλανῆται, ἂν καὶ εἰς ἐκείνους συνέβαινε τοῦτο. Οὕτως, ἂν ἡ ταχυπορία τοῦ Ἑρμοῦ, τῆς Ἀφροδίτης, τοῦ Διὸς ἢ τοῦ Κρόνου, διεκόπτετο, οἱ πλανῆται οὗτοι θὰ ἔπιπτον ἀμέσως εἰς τὸν Ἥλιον, ὁ μὲν πρῶτος ἐντὸς 15 ἡμερῶν, ὁ δὲ δεύτερος ἐντὸς 40, ὁ δὲ τρίτος ἐντὸς 767, ὁ δὲ τελευταῖος ἐντὸς 1,900.

Ἰδοὺ ὅμως καὶ ἄλλη τις συνέπεια πολὺ περιεργοτέρα, ἥτις θὰ προέκυπτεν ἀμέσως ἐκ τῆς αἰφνιδίας στασεως τῆς Γῆς.

Εἶναι ὁμολογούμενον ὅτι, καθὼς οὐδὲν ἄτομον ὑλικὸν δύναται νὰ ἐξαφανισθῇ, οὕτω καὶ ἡ κίνησις· αὕτη δύναται νὰ μεταδοθῇ, νὰ διαιρεθῇ, νὰ κατασταθῇ ἀόρατος ὑποδιαιρουμένη εἰς ἐλαχίστας μερικὰς δυνάμεις, ἀλλ' ὄχι καὶ νὰ ἐξαλειφθῇ διόλου. Δύναται, — καὶ τοῦτο εἶναι ἐπὶ τοῦ προκειμένου τὸ κυριώτατον, — δύναται, λέγομεν, νὰ μεταμορφωθῇ εἰς θερμότητα, ὡς καὶ μεταμορφοῦται τῳόντι, ὁσάκις φαίνεται ὅτι ἐκλείπει ὡς κινητικὴ δύναμις. Παραδείγματος χάριν, κτυπᾶς ἐπανειλημμένως καρφίον ἐμπεπηγμένον καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἐμπηχθῇ περισσότερον· ἡ κίνησις τοῦ κινητῆρος, ἤτοι τῆς σφύρας, μὴ μεταδιδομένη πλέον εἰς τὸ καρφίον, μεταμορφοῦται εἰς θερμότητα· θὲς τὸν δάκτυλον ἀπὶ τοῦ καρφίου, καὶ θὰ βεβαιωθῇς περὶ τούτου ἐκ τῆς ἁφῆς. Δὲν εἶναι χρεία ν' ἀναφέρωμεν καὶ ἄλλα ὅμοια παραδείγματα, ἐπειδὴ πᾶς τις γινώσκει ἐκ πείρας τὴν μηχανικὴν μεταμόρφωσιν ταύτην τῆς κινήσεως εἰς θερμότητα.

Ἐὰν λοιπὸν ἔκ τινος ὁποιαςδήποτε αἰτίας ἔπαυέ τις ἐν ἀκαρεῖ τὴν πολλαπλῆν κίνησιν τῆς ὑδρογείου ἡμῶν σφαίρας, αὕτη ἡ κίνησις θὰ ἔπασχε τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος μεταμόρφωσιν· ἡ Γῆ αἰφνιδίως θὰ ἐθερμαίνετο· — καὶ μέχρι τίνος βαθμοῦ θὰ ἐθερμαίνετο; — τὸ ποσὸν τῆς θερμότητος ἥτις θὰ ἐγεννᾶτο ἐκ τῆς στάσεως τῆς Γῆς, ἰσοδυναμοῦν πρὸς τοιοῦτον κολοσσιαῖον κτύπον, θὰ ἤρκει ὄχι μόνον νὰ τήξῃ ὁλόκληρον τὴν Γῆν ὡς κηρὸν, ἀλλὰ καὶ νὰ μεταβάλῃ εἰς ἀτμὸν τὸ πλεῖστον αὐτῆς.

Αὕτη ἡ συνέπεια ὑπερτερεῖ ὅλας τὰς προηγουμένας, περιλαμβάνουσα καὶ ταύτας.

Ἐὰν δὲ ἡ στάσις δὲν ἐγίνετο διὰ μιᾶς, ἀλλ' ὀλίγον κατ' ὀλίγον· ἐὰν δὲν συνέβαινεν ἀκαριαία, ἀλλὰ διέτρεχον στιγμαί τινες ἐν τῷ μεταξὺ, πάλιν ἡ Γῆ θὰ ἐθερμαίνετο τόσον, τοὐλάχιστον, ὅσον θὰ ἤρκει ὅπως ἀπολεσθῶσιν ὅλα τὰ ἐπ' αὐτῆς ἔμψυχα ὄντα.

Περαίνομεν τὰς σκέψεις ταύτας λέγοντες, ὡς εἴπομεν ἐξ ἀρχῆς, ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι περίεργον μᾶλλον ἢ σπουδαῖον, καὶ ὅτι βεβαιότατα δυνάμεθα νὰ κοιμώμεθα ἥσυχοι, μηδένα φόβον ἔχοντες περὶ τοιαύτης τινὸς ἀδυνάτου καὶ ὅλως φαντασιώδους συντελείας τοῦ κόσμου.

ΟΙΝΩΝ ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΣ.

ΝΕΩΤΑΤΑΙ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΟΦΟΥ ΤΙΝΟΣ ΑΚΑΔΗΜΑΙΚΟΥ.

α΄. — Ὁ οἶνος γίνεται, ὡριμάζει, ἢ μᾶλλον μεταβάλλει κατάστασιν ἀπὸ νέου εἰς παλαιὸν, διὰ μόνης σχεδὸν τῆς ἐνεργείας τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος.

β΄. — Ὁ οἶνος οὐδέποτε ἀλλοιοῦται ἀφ' ἑαυτοῦ, ἔκ τινος ἐνυπαρχούσης εἰς αὐτὸν ἀγνώστου αἰτίας· ἀλλ' ὁσάκις ἀσθενήσῃ, ἀσθενεῖ ἐκ τῆς ἐνεργείας παρασίτων βλαστημάτων ἀναπτυσσομένων ἐντὸς αὐτοῦ ἐκ διαφόρων αἰτιῶν.

γ΄. — Ἡ τρὺξ (τὸ καταπάτιον) τοῦ οἴνου προέρχεται ἁπλῶς, ἢ ἐκ τῆς ὀξυδώσεως τὴν ὁποίαν γεννᾷ τὸ ὀξυγόνον τοῦ ἀέρος, ἢ ἐκ τῶν συνόντων αὐτῷ παρασίτων, περὶ ὧν προεῖπον, ἢ τέλος καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐξ ἀμφοτέρων.

δ΄. — Ἡ μὲν τρὺξ ἡ ἐκ τοῦ ὀξυγόνου εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συμφυὴς τοῦ οἴνου, ἡ δὲ ἐκ τῶν παρασίτων ἐπιπολάζει, δι' αὐτὸ δὲ εἶναι καὶ βλαβερὰ διττῶς· φυσικῶς τε καὶ χυμικῶς.

ε΄. — Ὥστε τὸ περὶ συντηρήσεως τῶν οἴνων πολλῆς σπουδῆς ἄξιον πρόβλημα συνίσταται, κατ' ἐμὴν γνώμην, ἐκ τούτου καὶ μόνου· — πῶς νὰ ἐμποδίζεται ἡ ἀνάπτυξις τῶν παρασίτων τοῦ οἴνου, δηλαδὴ πῶς νὰ ἐξαφανίζωνται τὰ σπέρματα, ἢ μᾶλλον, νὰ ἐξοντοῦται τὸ ἐν αὐτοῖς ζωτικόν.

Ἐλέγετο ὅτι ὁ οἶνος εἶναι ῥευστὸν, τοῦ ὁποίου τὰ διάφορα συστατικὰ μόρια ἀντιδρῶσιν ἀεννάως πρὸς ἄλληλα· γνώμη ὅλως σφαλερά.

Ὁ νέος οἶνος, ὁ ἔγκλειστος εἰς ἀγγεῖα προπεφυλαγμένα ἀπὸ τῆς ἐπαφῆς τοῦ ἀέρος,

α΄· Δὲν κατακάθηται·

β΄· Δὲν μεταβάλλει χρῶμα·

γ΄· Δὲν ἔχει ὀσμήν.

Τοὐναντίον δὲ ὁ αὐτὸς οἶνος ὑποκείμενος εἰς τὸ ὀξυγόνον τοῦ ἀέρος, καὶ εἴτε εἰς τὸ σκότος εὑρισκόμενος, εἴτε εἰς τὸ φῶς, — ταχύτερον ὅμως εἰς τὸ φῶς,

α΄· Κατακάθηται τόσον, ὥστε καταντᾷ βορβορώδης, εἴτε λευκὸς ἦναι, εἴτε ἐρυθρός·

β΄· Χάνει παντάπασι τὴν γεῦσιν νέου οἴνου·

γ΄· Τὸ χρῶμά του μεταβάλλεται εἰς χρῶμα οἴνου δεκαετοῦς, εἰκοσαετοῦς, καὶ ἐπέκεινα.

δ΄· Ἀποκτᾷ δυνατωτάτην τὴν γεῦσιν καὶ ὀσμὴν τῶν τῆς Μαδέρας καὶ Ἱσπανίας, ἢ τῶν οἴνων οἵτινες ἐθαλασσοπόρησαν.

Ὅλαι αὗται αἱ ὑπερβολαὶ, τὰς ὁποίας ἡ παλαίωσις τῶν οἴνων ἐπιφέρει διὰ τῆς ἐνεργείας τοῦ ὀξυγόνου τοῦ ἀέρος, δύνανται νὰ ἐπιτευχθῶσι καὶ ἐν διαστήματι ὀλίγων μόνον ἑβδομάδων· ἀλλ' ἡ ἐνέργεια τοῦ ὀξυγόνου προστίθεται πάντοτε, ἂν καὶ κατὰ διαφόρους βαθμοὺς, εἰς τὴν βραδεῖαν ἐπίδρασιν κρυπτογάμων τινῶν βλαστημάτων ἐνοικούντων εἰς τὸν οἶνον, καὶ ἐξ ὧν πηγάζει πᾶσα αὐτοῦ ἀλλοίωσις.

Ὥστε ἀνάγκη ἀνυπέρθετος νὰ ἐξοντώσῃ τὰ σπέρματα τῶν παρασίτων τούτων ὅστις θέλει ἵνα ὁ οἶνός του παλαιωθῇ ταχέως καὶ ἀσφαλῶς, μηδέποτε διαφθειρόμενος.

Τὸ μέγα τοῦτο ἐφετὸν ἀποκτᾶται εὐκόλως, ἐὰν ὁ οἶνος τεθῇ εἴς τινα θερμοκρασίαν ἀρκούντως ὑψηλὴν, ὀλίγας μόνον στιγμάς.

Εἰς πάντα δισταγμὸν ἐπὶ τούτου, ἔχομεν σήμερον τὴν πεῖραν ἀπολογουμένην, καὶ ἡ ἀπολογία αὐτῆς εἶναι ἀναντίῤῥητος. Ἐπὶ πλείστων εἰδῶν γαλλικοῦ οἴνου διαφόρων τόπων ἐγένοντο δοκιμαὶ, ἀποδείξασαι πάντοτε ὅτι ὁ θερμανθεὶς καὶ ἀποψυχρανθεὶς οἶνος,

α΄· Δὲν μετέβαλε χρῶμα· μᾶλλον δὲ κατέστη φαιδρότερον τὸ χρῶμα αὐτοῦ·

β΄· Οὐδόλως ἀπέβαλε τὴν ὀσμήν του·

γ΄· Οὐδόλως κατέθεσεν ὕλην.

Τέλος δὲ, τόσον ὅμοιος ἦτο πρὸς τὸν αὐτὸν οἶνον μὴ θερμανθέντα, ὥστε, ἵνα διακρίνῃ τις τὴν μεταξὺ τῶν δύο λεπτὴν διαφορὰν, ἔπρεπε νὰ παραβάλῃ ἀμφοτέρους συγχρόνως. Οὕτω, μεσίτης τις, πραγματογνώμων ἐμπειρότατος, ἀπογευθεὶς αὐτοὺς ἐν παντελεῖ ἀγνοίᾳ, ἑπτάκις ἐπροτίμησε τὸν θερμανθέντα καὶ δὶς τὸν ἀθέρμαντον· ὁσάκις δὲ μάλιστα τὸν ἐφάνη οὗτος προτιμότερος, εἶπεν ὅτι τόσον ἀνεπαίσθητος ἦτο ἡ διαφορὰ, ὥστε εὑρίσκετο ἀμφίῤῥοπος ἐν τῇ κρίσει του. Πρὸς τούτοις, οὐδέποτε εἶπεν ὅτι ἠσθάνθη γεῦσιν ἐψημένου οἴνου, ἂν καὶ εἶχε προειδοποιηθῇ ὅτι ὑπῆρχεν ὑποψία μή τις τῶν ὑποβαλλομένων εἰς τὴν κρίσιν του οἴνων ἐξετέθη εἰς θερμότητα.

Καὶ περὶ μὲν τῆς μεταβολῆς ἥτις γίνεται εἰς τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου ἐκ τῆς στιγμιαίας αὐξήσεως τῆς θερμοκρασίας, εἴδομεν ὅτι εἶναι τόσον ἀνεπαίσθητος, ὥστε μόλις διακρίνεται εἰς αὐτὸν βελτίωσίς τις ἄμεσος· περὶ δὲ τῆς διατηρήσεως, εἴμεθα βεβαιότατοι. Ὀλίγα μόνον λεπτὰ ἀρκεῖ νὰ ἐκτεθῇ ὁ οἶνος εἰς θερμοκρασίαν 60 ἕως 70 βαθμῶν, καὶ ἀντέχει θαυμασίως πρὸς πᾶσαν ἀσθένειαν ἧς εἶναι ἐπιδεκτικός. Τοῦτο δὲ οἱοσδήποτε οἶνος, λευκὸς ἢ ἐρυθρὸς, γενναῖος ἢ λεπτὸς, νεώτατος ἢ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον παλαιός. Προσθετέον μάλιστα ὅτι ἐκ τῶν τελευταίων δοκιμῶν μου ἐλπίζω καὶ διὰ μετριωτέρας θερμοκρασίας, ἤτοι μόνον 45 βαθμῶν, — ὄχι ὅμως καὶ ὀλιγώτερον, — νὰ ἐπιτυγχάνεται τὸ αὐτό.

Ἄξια ταῦτα νομίζω τῆς προσοχῆς τῶν οἰνοποιῶν, μάλιστα δὲ παντὸς κτηματίου ἀμπέλων· διότι εἰς τὴν ἐξοχὴν δύνανται νὰ κατασκευασθῶσιν εὐκολώτερον κλισιάδες ἔχουσαι διπλᾶ ὑαλώματα, ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ παρήγετο ἡ ἀναγκαία θερμοκρασία διὰ τῆς φυσικῆς τοῦ ἡλίου θερμότητος· μάλιστα δὲ εἰς τὰ μεσημβρινώτερα κλίματα. Εἰς τὰς κλισιάδας ταύτας θὰ ἐγώρει οἶνος πολὺς, καὶ ἡ θέρμανσις αὐτοῦ θὰ ἐγίνετο ἄνευ δαπάνης καυσίμων ξύλων.

Ἐξ ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ οἴνου, ἤδη μάλιστα παλαιοτάτου, ἀλλ' ἀθερμάντου, ἐνέπλησα λαγήνους πολλάς· ὅλαι αὗται σήμερον ἀλλοιοῦνται μεγίστην ἀλλοίωσιν· τοὐναντίον, ὁ αὐτὸς οἶνος, τεθεὶς εἰς θερμοκρασίαν 65 βαθμῶν, μένει ὅλως ἀνεπηρέαστος ἄνευ τρυγὸς ἐλαχίστης· ἐνῷ εἰς τὸν πυθμένα τῶν διαφθαρεισῶν λαγήνων ἡ παράσιτος βλάστησις παράγει τρύγα, ἥτις κυμαίνεται πάχος ἔχουσα μήκους δακτύλου. Καὶ ὅλη αὕτη ἡ

τρυξ ἐγεννήθη ἐντὸς τριῶν μόνον μηνῶν. Ἐνὶ λόγῳ, ὁ μὲν θερμανθεὶς οἶνος διεφύλαξεν ὅλας τὰς ἀρετάς του, ὁ δὲ ἀθέρμαντος εἶναι πικρὸς καὶ εἰς τὴν γεῦσιν ἀηδής.

Ὁ θερμανθεὶς οἶνος κατέστη ἀνεπίδεκτος ἀλλοιώσεως· τόσον, ὥστε διατηρεῖται ἀνεπηρέαστος καὶ ἀφοῦ μετηγγίσθη ἀνοικτὸς εἰς τὸν ἀέρα.

ΝΕΟΣ ΠΡΟΩΣΤΗΣ ΠΡΟΣ ΘΑΛΑΣΣΟΠΛΟΙΑΝ.

Ἡ τοῦ ἀτμοῦ ἐφαρμογὴ εἰς τὴν ναυτικὴν εἶναι βεβαίως ἐκ τῶν ὠφελιμωτέρων βιομηχανικῶν ἀποκτημάτων τοῦ παρόντος αἰῶνος. Μέχρι τοῦδε, τὸ σύστημα τῶν πτερυγοφόρων τροχῶν ἐφαίνετο διὰ τὴν ἁπλότητα καὶ τὸ ἀποτέλεσμα αὐτοῦ ὡς τὸ μόνον ἐπιτηδειότατον· ἐξεταζομένου ὅμως αὐτοῦ ὁσημέραι ἐκ τοῦ πλησίον, παρετηρήθη ὅτι οὐκ ὀλίγον μέρος τῆς δυνάμεως ἥτις ἀπαιτεῖται ἵνα βάλλῃ εἰς κίνησιν τοὺς τροχοὺς ἐδαπανᾶτο ματαίως. Τῳόντι, πᾶσα πτέρυξ τοῦ τροχοῦ ἐμβαίνει εἰς τὰ ὕδατα κατὰ πρῶτον μὲν ὁριζοντείως, ἤτοι πλαγιασμένη ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας των, ἔπειτα δὲ ὀλίγον κατ' ὀλίγον λαμβάνει κάθετον θέσιν, καὶ ἀκολούθως πάλιν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τῆς θέσεως ταύτης διερχομένη τοὺς αὐτοὺς βαθμοὺς τῆς κλίσεως. Ἀλλὰ σημειωτέον ὅτι μόνον ἐνόσῳ ἡ θέσις τῆς πτέρυγος εἶναι κάθετος ἐντὸς τῶν ὑδάτων, ἡ δύναμις τὴν ὁποίαν καταβάλλει χρησιμεύει πρὸς τὸν δρόμον τοῦ πλοίου· εἰς ὅλας δὲ τὰς ἄλλας θέσεις της ἡ δύναμις αὕτη καταναλίσκεται ἀνωφελῶς. Ὅσον ἡ πτέρυξ ἀπομακρύνεται τῆς καθέτου θέσεως, τόσον μεγαλητέρα ἀποβαίνει ἡ ἀπώλεια. Ἡ θεωρία αὕτη, ὡς στηριζομένη ἐπὶ τῶν στοιχειωδεστέρων ἀρχῶν τῆς μηχανικῆς, εἶναι ἀναμφισβήτητος. Ἂν ἦτο λοιπὸν τρόπος νὰ ἐμβαίνῃ ἡ πτέρυξ εἰς τὸ ὕδωρ κατὰ κάθετον, καὶ τὴν αὐτὴν ταύτην θέσιν νὰ τηρῇ ἐνόσῳ εὑρίσκεται εἰς αὐτὸ βυθισμένη, οὐδ' ἐλαχίστη θὰ ἐγίνετο ἀπώλεια τῆς δυνάμεως ἥτις τὴν κινεῖ.

Οἱ μηχανικοὶ ἐνησχολοῦντο εἰς λύσιν τούτου τοῦ προβλήματος, καὶ βεβαιοῦται ὅτι Γάλλος τις ὀνόματι Raphin ἔλυσεν αὐτὸ ἐπ' ἐσχάτων. Οὗτος ἐπενόησε νέον τινὰ προώστην (propulseur) συντιθέμενον ἐκ πολλῶν διωστήρων, βαλλομένων εἰς κίνησιν στροφικὴν μὲν, ἀλλ' ἔκκεντρον· μεταξὺ δ' αὐτῶν ἔθεσεν ὁριζοντείως ἓξ ράβδους σιδηρᾶς, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐφήρμοσε στερεῶς πτέρυγας, ἢ κώπας, καθέτους εἰς τὰ ὕδατα. Καὶ τρεῖς μὲν τῶν ράβδων ἀναβαίνουσι, τρεῖς δὲ καταβαίνουσιν ἐναλλὰξ, βυθίζουσαι τὰς κώπας εἰς τὰ ὕδατα, καὶ ἀπεργαζόμεναι οὕτω τὴν πρὸς τὰ πρόσω κίνησιν.

Αἱ ράβδοι ἐν τούτοις κινοῦνται πάντοτε διὰ στροφικῆς ἐνεργείας, ἀλλ' αὕτη, ὡς εἴπομεν, εἶναι ἔκκεντρος, καὶ διὰ τοῦτο τηροῦνται εἰς τὴν ὁριζόντειον θέσιν· ὥστε αἱ μετ' αὐτῶν συγκεκολλημέναι πτέρυγες, οὐδέποτε ἐκκλίνουσαι ἐκ τῆς καθέτου, ἅμα μὲν βυθιζόμεναι εἰς τὸ ὕδωρ, ἀντὶ νὰ πλήττωσι τὴν ἐπιφάνειάν του, τὸ προωθοῦσι μεθ' ὅλης τῆς δυνάμεως καὶ καθ' ὅλον τὸ πλάτος αὐτῶν, ἅμα δὲ ἀναδυόμεναι, οὐδὲν ἀπαντῶσι βάρος ὕδατος. Οὐδὲ πάταγος δὲ ἀκούεται, οὐδ' ἀναβρασμὸς γίνεται εἰς τὰ ὕδατα τοιουτοτρόπως.

Τὸ σύστημα τοῦτο δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς παντὸς μεγέθους σκάφη, εἴς τε ἐμπορικὰ μεγάλα πλοῖα καὶ εἰς τὰ πολεμικά. Αἱ ἀτμομηχαναὶ κατέχουσι τὴν αὐτὴν ὡς νῦν θέσιν· ἀπαιτεῖται ὅμως νὰ ἔχωσι τὰ πλοῖα διπλῆν τρόπιδα, ὡς ἂν συνέκειτο ἕκαστον ἐκ δύο ὁμοῦ συνεζευγμένων· διότι μεταξὺ τῶν δύο τροπίδων τούτων τίθεται ὅλος ὁ μηχανισμὸς τοῦ προώστου. Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐμποδίζει τὴν κατ' αὐτοῦ ἐπίθεσιν τῶν κυμάτων, καὶ ὁ προώστης ἐκτελεῖ οὕτω τὴν λειτουργίαν του ἐντὸς γαληνίου πάντοτε ὕδατος. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων πειραμάτων ἐντὸς ποταμοῦ, ἀπεδείχθη ὅτι τὸ σκάφος διὰ τοῦ ὁποίου ἐδοκιμάσθη τὸ σύστημα ἀνέπλευσεν ἐναντίον τοῦ ρεύματος 24 χιλιόμετρα κατὰ πᾶσαν ὥραν· ὅτι ὑπάρχει οἰκονομία γαιανθράκων ὡς 25 %, καὶ ὅτι διὰ τοῦ συστήματος τούτου πᾶν πλοῖον δύναται νὰ κινῆται πρός τε τὰ ἐμπρὸς καὶ πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ τοῦ αὐτοῦ τάχους.

Δὲν θὰ λείψωμεν νὰ διακοινώσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην ὅ,τι νεώτερον μάθωμεν περὶ τῆς ἀξιολόγου ταύτης ἐπινοήσεως.

ΗΘΗ ΖΩΩΝ.

Συνεχῶς ὁ ἀναγνώστης θ' ἀπαντᾷ ἐν τῇ ἀποθήκῃ ταύτῃ περιγραφὰς ζώων χερσαίων τε καὶ ἐνύδρων καὶ πετεινῶν, πλασμάτων ὧν τὰ μὲν ἀπεσόβησεν ὁ ἄνθρωπος εἰς τὸ ἐνδότερον τῶν δασῶν, τὰ δὲ ἠνάγκασε νὰ κλίνωσιν ὑπὸ τὴν μάστιγα καὶ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ τὸν αὐχένα, τὰ δὲ τρώγει φονεύων· ἐνῷ ζῶσι καὶ ταῦτα ἀνάλογον πρὸς τὴν ἡμετέραν ζωὴν, ἐπειδὴ ἡ γῆ παρέχει καὶ εἰς αὐτὰ τὴν τροφὴν, ὡς εἰς ἡμᾶς, ἀντὶ δὲ τοῦ ἡμετέρου λογικοῦ ἔχουσιν ἐκ φύσεως λογοειδές τι προτέρημα· ἐξ οὗ καί τινες τῶν φιλοσόφων ἐσυμπέραναν ὅτι, ἐάν ποτε συνέβαινε νὰ ἐξαλειφθῇ ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς ὁ ἄνθρωπος, ὅσα τῶν ἄλλων κτισμάτων ἐπέχουσιν ἐπὶ τῆς τῶν ὄντων κλίμακος τὰς ἀνωτέρας μετ' αὐτὸν βαθμίδας, θὰ ἐσοφίζοντο πολὺ πλέον παρ' ὅσον γινώσκομεν περὶ αὐτῶν. Καὶ ταύτης μὲν τῆς ἰδέας ἡ ἀλήθεια δυσκολώτατον εἶναι ν' ἀποδειχθῇ, ἐπειδὴ οὐδεμίαν ἔχομεν ἐπιθυμίαν νὰ παραχωρήσωμεν τὸν τόπον εἰς τὰ ζῶα· φρονιμωτέρα δὲ θὰ ἦτο ἡ σκέψις, ὅτι ἂν ὁ ἄνθρωπος ἤθελε ν' ἀναθρέψῃ τινὰ τῶν κτηνῶν, ταχύτερον θὰ προεβίβαζεν αὐτὰ εἰς τὸν ἄκρον βαθμὸν τῆς τελειοποιήσεως καὶ ὠφελείας ὅσης εἶναι ἐπιδεκτικά. Ὁπωσδήποτε, χρεία πρῶτον νὰ μάθωμεν τὰς ἕξεις καὶ τὸν χαρακτῆρα τῶν ζώων, καὶ εἰς τοῦτο ἰδίως θὰ ἐνασχοληθῶμεν, ὡς τὸ ἐπαγωγότατον μέρος τῆς φυσικῆς ἱστορίας, καὶ τὸ μᾶλλον χειραγωγοῦν τοὺς φιλομαθεστέρους εἰς τὰ προπύλαια τοῦ ἀμφιθεάτρου τῶν ἐπιστημῶν.

Η ΑΛΚΥΩΝ.

Διὰ τὴν μεγάλην αὐτῆς κεφαλὴν, καὶ τὸ μακρὸν ράμφος, καὶ τὸ συντετμημένον σῶμα καὶ τὰς μικρὰς πτέρυγας, ἡ ἀλκυὼν εἶναι ἴσως ἄχαρι πτηνόν· τὰ πτερὰ ὅμως αὐτῆς εἶναι ὁμολογουμένως ἐξαίσια διὰ τὴν λαμπρότητα τῶν χρωμάτων, ἅτινα παρεμφέρουσι πρὸς τὰ τοῦ σαπφείρου καὶ τοῦ κυάνου λίθου· ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ πολλὴ καὶ μεγάλη φήμη αὐτῆς.

Οἱ προπάτορες ἡμῶν τὴν ἐθεώρουν ὡς κατευνάζουσαν τὰ τῆς θαλάσσης κύματα. Ὅταν ἐπώαζεν ἡ Ἀλκυὼν, ὁ Αἴολος χάριν τῶν νεοσσῶν αὐτῆς καθεῖργεν ἐντὸς τῶν ἀσκῶν τοὺς ἀνέμους, καὶ αὗται αἱ ἡμέραι τῆς νηνεμίας ἐκαλοῦντο ἀλκυονίτιδες· ἦσαν δὲ αἱ ἑπτὰ πρὸ τοῦ χειμερινοῦ ἡλιοστασίου καὶ αἱ μετ' αὐτὸ ἄλλαι ἑπτά. Πρὸς τούτοις, κατὰ τοὺς πατέρας ἐκείνους, τὸ σῶμα τοῦ πτηνοῦ τούτου εἶχε τὴν ἰδιότητα τοῦ ἀποκρούειν τὸν κεραυνόν· μετέδιδε κάλλος καὶ χάριν εἰς τοὺς ἔχοντας αὐτό· ἐστερέονε τὴν οἰκιακὴν εἰρήνην, καὶ ἔφερεν ἄφθονον ἁλιείαν εἰς ὅλα τὰ ὕδατα.

Ἐκ τῶν μεταγενεστέρων διδασκάλων τῆς φυσικῆς ἱστορίας, ὁ Βίλσων (Wilson), καίτοι περιοριζόμενος εἰς τὴν ἁπλῆν περιγραφὴν τοῦ πτηνοῦ τούτου, λαλεῖ περὶ αὐτοῦ ὡς ποιητής. « Τέρπεται, λέγει, καὶ ἡ ἀλκυὼν συχνάζουσα παρὰ τὰς ὄχθας τῶν χειμάῤῥων, πλησίον τῶν καταῤῥεόντων ὑδάτων, ὡς οἱ ἐρασταὶ ἐν τῇ μελαγχολίᾳ των· τοῦτο δὲ, ὄχι μόνον διότι ὁ ἁρμονικὸς ἐκεῖνος ῥόχθος καθηδύνει τὰς ἀκοὰς αὐτῆς, ἀλλὰ καὶ διότι εὑρίσκει εἰς αὐτὰ ὑλικώτεροντι. Ὁ μὲν καταῤῥάκτης χύνεται κελαρύζων, ἡ δὲ ἀλκυὼν κάθηται ἐπὶ κλωναρίου τινὸς ἐπικρεμοῦς, ἐξακοντίζουσα πανταχόσε τὸ ὀξυδερκὲς βλέμμα της πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς βορᾶς ἧς ὀρέγεται· ἕως οὗ ὁρμᾷ αἰφνιδίως, καὶ διὰ κυκλοτεροῦς τινος καταδύσεως ἀνασπᾷ τὸν ἰχθὺν ἀπὸ τοῦ γενεθλίου στοιχείου του, καὶ συγχρόνως τὸν καταπίνει χανδόν. Ἡ φωνὴ αὐτῆς ὁμοιάζει κατά τι πρὸς τὴν ἀπαίσιον κραυγὴν νυκτοφύλακος, ἀντηχοῦσαν ἐν τῇ σιγῇ· εἶναι διάτορος, σκληρὰ, αἰφνίδιος· λεπτύνεται ὅμως ἐντὸς τοῦ ῥόχθου τῶν ὑδάτων, ὅπου παραμένει πάντοτε τὸ πτηνὸν τοῦτο. Ἡ ἀλκυὼν ἀκολουθεῖ πετῶσα τοὺς ἑλιγμοὺς τοῦ ποταμοῦ ἢ τοῦ ῥύακος· ταχυπέτης, ἐπιψαύει τοῦ ὑδατος τὴν ἐπιφάνειαν· ἵσταται δ' ἔπειτα διὰ μιᾶς, παύει πετῶσα, ἀκινητεῖ ἐπὶ τῶν πτερούσῶν πτερύγων της, ἐνευδιᾷ ἐπισκοποῦσα καθὼς ὁ ἱέραξ, καὶ τότε, ὡς οἶστρος, χύνεται ἐπὶ τῆς βορᾶς αὐτῆς. Ὅπου νερόμυλοι καὶ ὅπου ὑδροφράκται ἢ μανδρία ἐπὶ τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ συνεχῶς φαίνεται ὁ πτερωτὸς οὗτος ἁλιεὺς, τοῦ ὁποίου ὁ συργιμὸς εἶναι εἰς τὰ ὦτα τοῦ μυλωθροῦ οἰκεῖος, ὅσον καὶ ὁ κτύπος τοῦ μυλικοῦ κροτάλου. »

Τὰ τῆς ἀλκυόνος ἐξιστόρησαν οἱ ἀρχαῖοι πάντα

Ἡ Ἀλκυὼν καὶ ἡ φωλεά αὐτῆς.

ἐπὶ τὸ μυθωδέστερον· διότι καὶ περὶ τῶν ἠθῶν τοῦ πτηνοῦ τούτου, ὡς καὶ περὶ τῆς φωλεᾶς αὐτοῦ, ἐγράψησαν οὐκ ὀλίγα παραμύθια· ἐπειδὴ ὁ μὲν Ἀριστοτέλης λέγει τὴν φωλεὰν τῆς ἀλκυόνος ἐρυθρὰν καὶ ἔχουσαν σχῆμα κώθωνος (εἴδους ποτηρίου)· κατὰ δὲ τὸν Πλίνιον, εἶναι σφαιροειδὴς, ἔχουσα προτενῆ καὶ στενωτάτην εἴσοδον, καὶ τόσον εἶναι εὐπαγὴς, ὥστε δὲν τέμνεται οὐδὲ διατρυπᾶται διὰ ξίφους ἢ πελέκυος, ἀλλὰ μόνον θραύεται εἰς συντρίμματα ὡς ἡ μαγνησιακὴ γῆ (écume de mer), ἐάν τις καταφέρῃ ἀπότομόν τι ἐπ' αὐτῆς κτύπημα. Καὶ ἡ ὕλη δὲ ἐξ ἧς σύγκειται ἦτο πρόβλημα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Κατὰ τὸν Πλούταρχον, μετὰ τοῦ ὁποίου συμφωνεῖ ὁ Μονταῖγνος, ἡ φωλεὰ τῆς ἀλκυόνος κατασκευάζεται ἐκ συμπεπλεγμένων ἀκανθῶν ἰχθύος, εἰς τὰς ὁποίας προστίθενται ῥίζαι λεπταὶ καὶ ἶνες φυτῶν· ὥστε τὸ ὅλον συναποτελεῖ σφιγκτόν τι πίλημα. Ὅταν δὲ τελειοποιηθῇ ἡ φωλεὰ αὕτη, εἶναι στρογγυλωτάτη, καὶ τότε τὸ πτηνὸν τὴν μεταφέρει εἰς τὸ παραθαλάσσιον, ὅπου, ἀφοῦ τὴν βρέξωσι τὰ κύματα, παρατηρεῖ τίνα μέρη αὐτῆς διαπερῶνται, καὶ τὰ ἐπισκευάζει· ἂν ἡ φωλεὰ δὲν ἔχῃ ἐλάττωμά τι, τὸ ὕδωρ οὐδόλως τὴν διαπερᾷ, ἀλλὰ τὴν καθιστᾷ μάλιστα συμπαγεστέραν, καὶ τοσοῦτον τὴν ἀποσκληρύνει, ὥστε ἡ μάχαιρα οὐδὲν δύναται ποὸς αὐτήν. Τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι ὁ ἐνδότερος αὐτῆς μυχὸς, οὕτως ἐπιτηδείως ὢν οἰκονομημένος, ὥστε μόνος ὁ κατασκευάσας ἀρχιτέκτων κατορθοῖ νὰ εἰσχωρήσῃ εἰς αὐτήν. — Εἰς ἡμᾶς ὅμως ὑπάρχει πρόδηλον, ὅτι αὕτη ἡ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων περιγραφομένη ἀλκυόνος φωλεὰ εἶναι τὸ τιτανῶδες περιείλημα τῶν ἐχίνων, ἢ κοινῶς ἀχινῶν, πολλάκις ἀπαντωμένων καὶ ἐπὶ τῶν βράχων τῆς παραλίας, ὅταν συμβαίνῃ ἄμπωτις εἰς τὸν αἰγιαλόν.

Σήμερον δὲ οὐδ' ἐλαχίστη ὑπάρχει ἀμφιβολία περὶ τὴν κατασκευὴν τῆς φωλεᾶς τῆς ἀλκυόνος. Σκάπτει αὐτὴν ὅπου ἡ ὄχθη τῶν ποταμῶν ἢ ῥυάκων εἶναι μᾶλλον ἀπόκρημνος, πολλάκις ὑπὸ θάμνους, μεταξὺ τῶν ῥιζῶν γηραιᾶς τινος ἰτέας· λέγεται δὲ ὅτι ἡ ἀλκυὼν δὲν εἶναι μόνον ὑπονομευτὴς ἐπιτήδειος, ἀλλὰ κατά τι καὶ κτίστης· ὅτι στερεόνει τὰ πλάγια τοῦ διαύλου αὐτῆς διὰ πηλοῦ ἀπλῆς γῆς, ἢ καὶ κεραμίτιδος, καὶ ὅτι χρείας τυχούσης γινώσκει καὶ πῶς νὰ στενώσῃ τὴν εἴσοδον. Ὁ δίαυλος ἔχει μῆκος δύο ἕως τεσσάρων ποδῶν! κατευθύνεται δὲ ἐκ τῶν κάτω πρὸς τ' ἄνω, εἰς μὲν τὴν εἴσοδον στενώτατος, πλατυνόμενος δὲ πρὸς τὸ βάθος. Τὸ ἔδαφος αὐτοῦ εἶναι ἐστρωμένον ἐξ ἀκανθῶν ἰχθύων καὶ ἄλλων λειψάνων αὐτῶν, διεσπαρμένων ἀτάκτως καὶ οὐδόλως χρησιμευόντων εἰς κατάρτισιν τῆς φωλεᾶς. Τὰ ὠά, ἐξ ἢ ὀκτὼ τὸ πολὺ, τίκτονται ἁπλῶς ἐπὶ τοῦ χώματος. Περιηγητής τις, ἐρευνῶν ποτε φωλεὰν ἀλκυόνος, εὗρεν εἰς τὸ βάθος εὐμεγέθη ῥίζαν δένδρου διερχομένην αὐτὴν, ὄπισθεν δὲ τῆς ῥίζης μικρόν τινα θάλαμον, ὅπου ἡ θήλεια κατέφυγεν ὅτε εἶδεν ὅτι ἐσυλεύοντο τὰ ὠά της.

Ὑπὸ τῶν Γάλλων ἡ ἀλκυὼν καλεῖται ἐπὶ τὸ πεζότερον, ἀλλ' εἰκονικώτερον ἴσως, Μαρτῖνος ὁ ἁλιεὺς, (Martin-Pêcheur).

ΜΗ ΥΠΕΡΒΑΛΛΟΝΤΑ ΖΗΛΟΝ.

Κύριοί τε καὶ ὑπηρέται, ὅλοι ἔχομεν βεβαίως ἐλαττώματα· καὶ εἰς πάντα καιρὸν ὑπῆρξαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ τῶν ἀνθρώπων δοῦλοί τε καὶ δεσπόται ὑπερμέτρους ἔχοντες οἱ μὲν ἀξιώσεις, οἱ δὲ ἀπαιτήσεις. Ὁ Φίγαρος, τὸ κωμικὸν τοῦτο πρόσωπον, γενόμενον καὶ παρ' ἡμῖν σχεδὸν πασίγνωστον διὰ τοῦ ἰταλικοῦ μελοδράματος τοῦ Κουρέως τῆς Σιβιλλίας, εἶπε μίαν τῶν ἡμερῶν πρὸς κύριόν τινα, παραπονούμενον ὅτι δὲν εὕρισκεν ὑπηρέτην καλόν· — « Ἡ Ἐξοχότης Σας ἀπαιτεῖ τόσας ἀρετὰς ἀπὸ ἕνα ὑπηρέτην· ἀλλὰ συγχωρήσετε καὶ νὰ σᾶς ἐρωτήσω· γνωρίζετε πολλοὺς αὐθέντας ἀξίους νὰ γίνουν τοιοῦτοι ὑπηρέται; » Τὸ βέλος εἶναι βεβαίως ὀξύτατον, ἀλλὰ μοὶ ἐνθυμίζει περίεργόν τι, τὸ ὁποῖον συνέβη πρὸ δύο ἢ τριῶν ἐτῶν μόλις εἴς τινα φίλον μου.

Καίτοι ἀγαθώτατος ἄνθρωπος, εἶχεν ὁ φίλος μου περὶ οὗ ὁ λόγος τὰς ἰδιοτροπίας του καὶ αὐτὸς, καθὼς πλεῖστοι κατὰ πολλὰ ἄλλα ἐξαίρετοι ἄνθρωποι. Ἡ συνήθης αὐτοῦ μονομανία ἦτο, — πρᾶγμα ἄλλως τε τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ θεωρηθῇ καὶ ὡς ἀρετὴ, — νὰ μετέρχεται, ὁσάκις ὡμίλει, λακωνισμόν τινα σπαρτιατικώτατον· νὰ ἐκφράζῃ τὰς ἰδέας του διὰ λόγων ὅσον τὸ δυνατὸν βραχυτέρων. Οὕτως ἔπραττεν ὁ Τάκιτος, οὕτως ἤθελε νὰ πράττῃ καὶ ὁ φίλος μου, τὸν ὁποῖον δότε νὰ ὀνομάσω Ζ.

Εἶχεν ἀποβάλει πιστότατόν τινα καὶ κάλλιστον ὑπηρέτην χωρικὸν, διότι, ὁ ταλαίπωρος παῖς, ἐν τῇ ἀφελείᾳ του, καὶ ὅπως εὐχαριστῇ κατὰ πάντα τὸν κύριόν του, τὸν ἠρώτα περὶ πάντων λεπτομερῶς, πρὶν ἢ προβῇ εἰς ἐκτέλεσιν τῶν προσταγμάτων του.

Παραδείγματος χάριν· ὁ Ζ. τὸν ἔλεγε, — Φέρε μου, Μανώλη, τὸ φόρεμά μου.

— Τὸ καινούργιό σου φόρεμα, αὐθέντη, ἢ τὸ παλαιό; ἢ τὸ ἄλλο, ὁποῦ τὸ ἔχεις μισότριβο;

— Τὴν βοδινὴ παγίδα ὁποῦ εἶπες νὰ σοῦ ψήσω, εἰς τὴν σχάρα τὴν θέλεις, ἢ τηγανιτή; Θέλεις νὰ τῆς βάλω καὶ παξιμαδάκι; ἢ μὲ τὰ κρεμμυδάκια τὴν ἀγαπᾶς καλλίτερα;

Καὶ ὁ φίλος μου ἠγανάκτει· ἔφθειρε τὴν χολήν του, ὅτι ἠναγκάζετο εἰς ὅλας τὰς λεπτομερεῖς ταύτας ἐρωτήσεις ν' ἀποκρίνεται. Ἐν συντόμῳ, βαρυνθεὶς, ἀπέβαλε τὸν Μανώλην.

Ὁ Κώστας παρουσιάσθη τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφωδιασμένος ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων συστάσεων.

— Ἄκουσε νὰ σὲ εἰπῶ, — πῶς σὲ λέν;... Κώστα, τὸν εἶπε. Ὁ λόγος εἶναι ἀσῆμι, ἡ σιωπὴ ὅμως εἶναι μάλαγμα. Προτιμῶ τὸ μάλαγμα παρὰ τὸ ἀσῆμι, καὶ τὴν σιωπὴν παρὰ τὸν λόγον.

Ὁ Κώστας ἤκουσε τὸ προοίμιον τοῦτο, ἀλλ' οὐδὲν ἐννοήσας, ἵστατο σιωπῶν ἐν τῇ ἀπορίᾳ του.

— Μ' ἐκατάλαβες; τὸν εἶπεν ὁ Ζ.

— Ἐπάνω, κάτω, ἐκατάλαβα, ἀπεκρίθη ὁ Κώστας· ἀλλὰ νὰ μ' ἔκαμνε τὴν χάριν ὁ αὐθέντης νὰ μοῦ ἐξηγοῦσε τὴν ἰδέα του καὶ μὲ κανένα παράδειγμα, θὰ ἦταν καλλίτερα.

— Ἰδοὺ τί εἶναι, ὑπέλαβεν ὁ Ζ· θέλω τὸν ὑπηρέτην νὰ μ' ἐννοῇ μόλις προφέροντα μισὸν τὸν λόγον. Παραδείγματος χάριν, ὅταν σὲ εἰπῶ τὸ πρωΐ, — « Κώσα, θὰ ξυρισθῶ », ἀμέσως πρέπει νὰ καταλαμβάνῃς ὅτι, διὰ νὰ ξυρισθῇ ἕνας ἄνθρωπος, χρειάζεται νὰ ἔχῃ νερὸν ζεστὸν, τὸ σαπούνι τὸ ἁρμόδιον, τὰ ξυράφια καλῶς ἀκονισμένα καὶ καθάρια, τὸ δερμάτι ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀπαλύνεται ἡ κόψις τοῦ ξυραφιοῦ, ἕνα προσόψι, ἴσως δὲ καὶ σκόνην ἀπὸ ὀρυζι, ἐπειδὴ αὐτὸ δροσίζει τὴν ἐπιδερμίδα ὁπωσδήποτε.

— Εἰς τοὺς ὁρισμούς σας· θὰ κυττάζω νὰ τὸ προβλέπω ὅ,τι καὶ ἂν ἦν' ἐκεῖνο.

— Ἠθέλησα νὰ σὲ εἰπῶ τὸ ξύρισμα, τάχα διὰ νὰ σὲ δώσω νὰ καταλάβῃς ἀπ' αὐτὸ καὶ διὰ πᾶν ἄλλο τῆς ὑπηρεσίας μου. Ὁ μισθός σου θὰ ἦναι καλὸς, ἀλλὰ θέλω νὰ μὲ μαντεύῃς. Ξεύρεις τί θὰ εἰπῇ νὰ μὲ μαντεύῃς;

— Μάλιστα.

— Αὐτὸ λοιπόν.

Ὁ Κώστας, φύσει ὀξυνούστατος, τρεῖς ἤδη μῆνας ἐφάνη μαντεύων θαυμασίως πᾶσαν ἐπιθυμίαν τοῦ κυρίου του· ὅτε, ἑσπέραν τινὰ, ὁ Ζ. ἀσθενήσας ἐκάλεσεν εἰς τὸν κοιτῶνά του διὰ τοῦ κώδωνος τὸν ὑπηρέτην, καὶ τὸν εἶπεν· — Αἰσθάνομαι ὅτι πολὺ πάσχω. Ὕπαγε νὰ φέρῃς ἕνα ἰατρόν· τὸν ἰατρὸν Α...

Καίτοι ὁ ἰατρὸς ἐκατοίκει εἰς ἀπόστασιν ὀλίγων μόνον βημάτων ἀπὸ τῆς οἰκίας τοῦ Ζ., ὁ Κώστας, παρὰ πᾶσαν αὐτοῦ συνήθειαν, ἐβράδυνε πολύ· ὁ δὲ φίλος μου ἠδημόνει μὴ βλέπων αὐτὸν ἐπιστρέφοντα.

Τέλος πάντων, μετὰ τρίωρον ὑπομονὴν, ὁ ὑπηρέτης εἰσέρχεται ἀσθμαίνων ὅλος καὶ κράζων ἀπὸ τῆς θύρας, — Ὅλα, αὐθέντη, τὰ ἑτοίμασα.

— Πῶς ὅλα! τί ὅλα! ἠρώτησεν ὁ Ζ. Τί ἔγινες τόσας ὥρας, καὶ ἐγὼ ἐδῶ ἀπέθνησκα!

— Ἔχετε δίκαιο, αὐθέντη· ἀλλ' ἦταν καὶ πολλὰ, διὰ νὰ γίνουν ὅλα μέσα εἰς τρεῖς ὥρας. Ὅμως πιστεύω ὅτι ἐμάντεσα ὅλα σας τὰ θελήματα. Ἐπῆγα πρῶτον εἰς τὸν ἰατρόν· δὲν ἦταν ἐκεῖ, καὶ παρήγγειλα νὰ τὸν στείλουν ἅμα ἤρχετο. Ἀπ' ἐκεῖ, ἐπέρασα εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ εἶπα νὰ σᾶς φέρουν τὴν μετάδοσιν. Ὡσὰν πουλὶ ἐπέταξα εἰς τοῦ συμβολαιογράφου, διὰ νὰ ἔλθῃ χωρὶς ἀναβολήν. Εἰδοποίησα καὶ τὴν ἐπὶ τῶν κηδειῶν ἐπιτροπὴν διὰ τὰ δέοντα. Εἰς τὸν ξυλουργὸν ἐπεστάτησα μόνος μου νὰ γίνῃ τὸ ξυλοκράββατον εὐρύχωρον καὶ ἀναπαυτικόν· εἶχα ἰδέαν, ἐπάνω, κάτω, τοῦ ἀναστήματός σας. Ἡ σαββανώτρια, ὅπου καὶ ἂν ἦναι, θὰ φανῇ. Μόνον μένει νὰ μὲ εἰπῆτε, εἰς ποίαν ἀπὸ τὰς ἐκκλησίας θέλετε νὰ γίνουν τὰ νεκρώσιμα.

Πῶς ἤκουσε ταῦτα πάντα ὁ Ζ. καὶ τί ἀπεκρίθη εἰς τὸν Κώσταν, ἀγνοῶ· ἐνθυμοῦμαι ὅμως ὅτι, διηγούμενος αὐτὰ μίαν ἡμέραν εἰς τοὺς φίλους, ἐφαίνετο ἰαθεὶς, ὄχι μόνον ἐκ τῆς ἀσθενείας του ἐκείνης, ἥτις εὐτυχῶς δὲν ἦτο ἡ τελευταία, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ λακωνισμοῦ του. Ὥστε τώρα, ὁσάκις ἀλλάσσει ὑπηρέτην, προσέχει νὰ συνιστᾷ εἰς αὐτὸν μόνα τὰ ἑξῆς· — Ἐπιμέλειαν, προσοχὴν, τιμιότητα, ἑτοιμότητα· ἀλλὰ, πρὸ πάντων, « μὴ ὑπερβάλλοντα ζῆλον ».

Τὸ « μὴ ὑπερβάλλοντα ζῆλον » εἶναι ῥῆσις μεγάλου καὶ πολλοῦ ἀνδρὸς πολιτικοῦ τῆς Γαλλίας, τοῦ Ταλλεϋράνδου· οἱ δὲ προπάτορες ἡμῶν ἔλεγον ἐπὶ τὸ καθολικώτερον, « μηδὲν ἄγαν ».

« Οὐ χρὴ θυμοῦσθαι τοῖς πράγμασι· μέλει γὰρ αὐτοῖς οὐδέν. » Ὡραῖον γνωμικὸν τοῦ Σοφοκλέους, ἄξιον νὰ τὸ ἐκστηθίσῃ ἕκαστος, ἀναπολῶν αὐτὸ εἰς τὰς θλίψεις τῆς ζωῆς· ὅτι οὐδὲν ὠφελεῖ ν' ἀγανακτῶμεν ἢ νὰ τηκώμεθα δι' ὅσα μᾶς συμβαίνουσιν ἐναντία, ἐπειδὴ τίποτε δὲν τὰ μέλει καὶ ἂν ἡμεῖς διαῤῥαγῶμεν.

ΕΛΛΕΒΟΡΟΣ Ο ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ.

Ἐν ὥρᾳ χειμῶνος, ὅτε, εἰς τὰ βροειότερα μάλιστα κλίματα, καλύπτεται ὑπὸ τῆς χιόνος ἡ γῆ, καὶ ἡ ζωὴ φαίνεται πανταχοῦ ὡς κεκρυμμένη, τῇδε κἀκεῖσε, εἰς τὰ μέρη τὰ ὀρεινὰ, ἀπαντῶνται φυτά τινα ἀνατείνοντα εἰσέτι τὰ ζωηρὰ πράσινα φύλλα των, καὶ τὰ χλωρώδη, λευκὰ, ἢ πορφυρᾶ των ἄνθη· — ἄνθη μεγάλα. Ταῦτα βλέπει τις συνήθως κατὰ μῆκος τῶν ἀγροτικῶν φραγμῶν, ἢ εἰς τῶν δασῶν τὰς ἐσχατιὰς, καὶ ταῦτα εἶναι οἱ ἐλλέβοροι, ἀνθοῦντες κατὰ τὸν χειμῶνα καὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ἔαρος. Κοινῶς παρ' ἡμῖν καλεῖται σκάρφη ὁ ἐλλέβορος.

Πολλῶν εἰδῶν τοιοῦτοι διακρίνονται· ὁ μέλας ἐλλέβορος, καλλιεργούμενος μάλιστα εἰς τοὺς κήπους ἐν Γαλλίᾳ, ὅπου κοινῶς καλεῖται ῥόδον τῶν Χριστουγέννων, διότι ἀνθεῖ πρὸς τὰ τέλη δεκεμβρίου· — ὁ ὀζώδης ἐλλέβορος, καλούμενος οὕτως, ἐπειδὴ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀπτομένων αὐτοῦ ἀφίνει δυνατήν τινα δυσάρεστον ὀσμήν· οὗτος ἀπαντᾶται συχνότατα· — ὁ χλωρὸς ἐλλέβορος, φυόμενος πρὸ πάντων εἰς τὰ ὀρεινότερα μέρη τῶν μεσημβρινῶν τόπων, — καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ μετὰ τούτους· ἀλλ' ὁ περὶ οὗ προτιθέμεθα σήμερον νὰ λαλήσωμεν εἶναι ὁ ἀνατολικὸς, αὐτὸς ἐκεῖνος περὶ οὗ ἐγίνετο πολλάκις λόγος μεταξὺ τῶν ἀρχαίων.

Οἱ Ἕλληνες μετεχειρίζοντο τὸν ἐλλέβορον ὡς καθάρσιον, πρὸς δὲ καὶ τὸν ἐθεώρουν ὡς βέβαιον σχεδὸν φάρμακον κατὰ τῆς φρενοβλαβείας. Ἀπὸ τῶν ἡρωϊκῶν χρόνων, Μέλαμπός τις, ποιμὴν καὶ ὁμοῦ περίφημος ἰατρὸς καὶ μάντις, παρακρήσας ὅτι τὸ φυτὸν τοῦτο ἰάτρευε τὰς ἀσθενούσας αἶγας, ἐξεθείασε τὰς ἰδιότητας αὐτοῦ, ἐξέτεινε δὲ μετ' ὀλίγον τὴν χρῆσίν του καὶ εἰς παντοῖα ἀνθρώπινα νοσήματα· πρὸς τοῖς ἄλλοις ἐθεράπευσε τὰς θυγατέρας τοῦ Προίτου, βασιλέως τοῦ Ἄργους, Αυσίππην, Ἰφινόην καὶ Ἰφιάνασσαν, φανταζομένας ἐν τῇ μονομανίᾳ των ὅτι ἦσαν μεταμεμορφωμέναι εἰς δαμάλεις· νυμφευθεὶς δ' ἔπειτα τὴν τελευταίαν εἰς ἀνταμοιβὴν, ἐβασίλευσε μέρους τοῦ Ἄργους. Ἀκολούθως ἠγέρθησαν εἰς τιμὴν αὐτοῦ ναοὶ, καὶ ὁ ἐλλέβορος κατέστη ἔκτοτε περίφημος. Ἐπὶ Ῥωμαίων ἐθρυλλοῦντο εἰσέτι ὡς πολλαὶ καὶ μεγάλαι αἱ θεραπευτικαὶ τοῦ φυτοῦ τούτου ἀρεταὶ, πολλοὶ δὲ ἀσθενεῖς ἀπεδήμουν χάριν θεραπείας εἰς Ἀντίκιῤῥαν, πόλιν τῆς Φθιώτιδος παρὰ τὴν Οἴτην, ἐπὶ τοῦ Μαλιακοῦ κόλπου, περίφημον διὰ τὸν ἐλλέβορόν της, καὶ οὕτω κατήντησε παροιμιῶδες, ὅτι εἰς Ἀντίκιῤῥαν ἐστέλλετο πᾶς ὁ κατὰ τὰς φρένας μᾶλλον ἢ ἧττον νοσῶν. Naviget Anticyras! « Στείλετέ τον εἰς Ἀντίκιῤῥαν! » λέγει ὁ Ὁράτιος περὶ ποιητοῦ τινος τὸν ὁποῖον σατυρίζει· εἶναι δὲ γνωστὴ καὶ ἡ τῶν Ἑλλήνων ῥῆσις « ἐλλεβόρου δεῖται », καὶ « τί σαυτὸν οὐκ ἐλλεβορίζεις; » ταὐτόσημος τοῦ κοινῶς λεγομένου παρ' ἡμῖν σήμερον, « πῶς δὲν πᾶς νὰ διαβασθῆς; »

Ὄχι δὲ μόνον ὡς καθάρσιον δραστικὸν καὶ ὡς θεραπευτικὸν τῆς φρενοβλαβείας μετεχειρίζοντο οἱ ἀρχαῖοι τὸν ἐλλέβορον, ἀλλὰ καθὼς σήμερον οἱ περὶ τὴν φιλολογίαν ἀσχολούμενοι μεταχειρίζονται τὸν καφὲν, οἱ ἀρχαῖοι φιλόσοφοι, ὅτε ἐνησχολοῦντο εἰς σπουδαίας μελέτας, κατέφευγον εἰς τὴν ἐλλεβοροποσίαν, ἀπεκδεχόμενοι ἐξ αὐτῆς ἐλάφρυνσιν τῆς κεφαλῆς καὶ ἐγρήγορσιν τοῦ πνεύματος.

Τώρα δὲ, εἰς ποῖον ἐκ τῶν ἐγνωσμένων σήμερον εἰδῶν τοῦ ἐλλεβόρου πρέπει νὰ καταταχθῇ ὁ ὑπὸ τῶν ἀρχαίων γεραιρόμενος; Ἐπὶ πολὺν καιρὸν ἐνομίζετο ὁ μέλας ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος· ἀλλὰ κατὰ τὸν Τουρνεφόρτιον, περιηγηθέντα εἰς Ἀντίκιρραν καὶ ἐπὶ τοῦ Ὀλύμπου, ὅπου πάλαι ποτὲ ἐδρέπετο κατ' ἐξοχὴν τὸ θαυμάσιον περὶ οὗ ὁ λόγος φυτὸν, ἓν μόνον εἶδος τῶν ἐκεῖ ἀπαντωμένων διαφέρει τῶν ἐν Εὐρώπῃ γνωστῶν, αὐτὸ δὲ ὠνόμασεν ὁ περιώνυμος οὗτος βοτανιστὴς ἀνατολικὸν ἐλλέβορον· καὶ εἰκάζεται ὅτι οὗτος ἦτο ὁ ἐν χρήσει παρὰ τοῖς ἀρχαίοις. Ἄλλως τε, ἐκεῖνοι δύο μόνον εἴδη ἐλλεβόρου ἀναφέρουσι· τὸν λευκὸν καὶ τὸν μέλανα· ὁ πρῶτος βεβαίως δὲν εἶναι ὁ ἐκζητούμενος, διότι τὸν μετεχειρίζοντο ἰδίως ὡς ἐμετικὸν, ἐνῷ τοῦ δευτέρου αἱ ῥίζαι ἐχρησίμευον ὡς καθάρσιον. Οὐδέποτε δὲ ἐδίδετο εἰς γέροντας ἢ εἰς λεπτῆς κράσεως γυναῖκας.

Εἰς τοὺς παρόντας καιροὺς, ἡ ἰαματικὴ ἐνέργεια τοῦ ἐλλεβόρου εἰς τὰ νοσήματα τῶν φρενῶν οὐδὲν ἔχει κῦρος· τὸ φυτὸν τοῦτο παρέχει ἁπλοῦν καθάρσιον, τόσον ὅμως δραστικὸν, ὥστε ἐν γένει τὸ παρήτησεν ἡ θεραπευτική. Εἴς τινα φαρμακοπωλεῖα εὑρίσκεται εἰσέτι, ὄχι ὁ ἀνατολικὸς ἐλλέβορος, ἀλλ' ὁ μέλας· ἄλλως τε, ὅλοι οἱ ἐλλέβοροι ἔχουσι τὰς αὐτὰς σχεδὸν ἰδιότητας.

Τὸν ἀνατολικὸν ἐλλέβορον ἡ βοτανικὴ ἀνάγει εἰς τὴν τάξιν τῶν Βατραχοειδῶν (renonculacées), ἔνθα τὸ γένος αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἴδιον σύστημα ἐκ τῶν κυριωτάτων. Τὸ στέλεχος αὐτοῦ αὐξάνει καὶ μέχρις ἡμίσεος

Ἐλλέβορος ὁ ἀνατολικός.

μέτρου εἰς ὕψος· μόνον δὲ εἰς τὴν ἀνωτάτην αὐτοῦ ἄκραν διακλαδίζεται. Τὰ φύλλα του διαιροῦνται βαθέως εἰς λοβοὺς παλαμοειδεῖς· τὰ ἄνθη μεγάλα· ἕκαστον δὲ φυλλάριον ἐξ ὧν συντίθεται ἡ κάλυξ εἶναι ὠοειδὲς καὶ χρωμάτινον· ὁ καρπὸς, ὡς ὅλων τῶν Ἐλλεβοροειδῶν, εἶναι ἁπλοῦς τις λοβός. Προκόπτει μᾶλλον εἰς τόπους ὀρεινοὺς καὶ ξηροὺς, καὶ ἀπαντᾶται καθ' ὅλα τὰ παράλια τοῦ Εὐξείνου Πόντου.

ΟΙ ΟΜΗΡΙΚΟΙ ΧΟΙΡΟΒΟΣΚΟΙ.

« Ὕπαγε, εἶπεν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς τὸν Ὀδυσσέα, σὺ αὐ-
« τὸς ὕπαγε εἰς τὸν χοιροβοσκὸν ὅστις φυλάττει τοὺς
« χοίρους σου καὶ εἶναι πάντοτε πρὸς σὲ γλυκὺς, ἀγα-
« πᾷ δ' ἐπίσης τὸν υἱόν σου καὶ τὴν ἐχέφρονα Πηνελό-
« πην. Θὰ τὸν εὕρῃς καθήμενον πλησίον τῶν χοίρων,
« ἐνῷ αὐτοὶ βόσκουσι παρὰ τὴν πέτραν τοῦ Κόρακος
« καὶ τὴν κρήνην Ἀρέθουσαν, τρώγοντες βάλανον
« εὐφραντικὴν, καὶ πίνοντες ὕδωρ λασπῶδες, τὰ τρέ-
« φοντα τὸ θαλερὸν λίπος των· ἐκεῖ δὲ φθάσας, κά-
« θου πλησίον του καὶ ἐρώτα περὶ πάντων.... »

« Ἠκολούθησε τότε ὁ Ὀδυσσεὺς ἀπὸ τοῦ λιμένος ἀτραπόν τινα τραχεῖαν διὰ λόφων δασωδῶν, καὶ κατηυθύνθη ὅπου, ὡς τῷ εἶχεν εἰπεῖ ἡ Ἀθηνᾶ, εὑρίσκετο ὁ θεῖος χοιροβοσκὸς ἐκεῖνος, ἐπιμελούμενος τὰ αὐτοῦ κτήματα ὑπὲρ πάντας τοὺς ἄλλους δούλους, οὓς εἶχεν ἄλλοτέ ποτε.

» Εὗρε δὲ τοῦτον καθήμενον ἐν τῷ προδόμῳ τῆς ὡραίας καὶ εὐρυχώρου αὐλῆς, τὴν ὁποίαν μετὰ τὴν ἀναχώρησίν του εἶχε κτίσει ἄνευ συνδρομῆς τῆς δεσποίνης του καὶ τοῦ γέροντος Λαέρτου, μεγάλας κυλίσας πέτρας, καὶ περιφράξας αὐτὴν δι' ἀκανθῶν. Ἔξωθεν μὲν τῆς περιτρεχομένης αὐλῆς ταύτης ὁ Εὔμαιος εἶχεν ἐμπήξει ἀπὸ τῆς μιᾶς ἕως τῆς ἄλλης ἄκρας πυκνὰ καὶ στερεὰ σταυρώματα, κόψας τὰ ξύλα ἐκ τῆς καρδίας δρυῶν, ἔντοσθεν δὲ μάνδρας εἶχεν ἐγείρει δώδεκα, πλησίον ἀλλήλων, ὅπου οἱ χοῖροι κατεκλίνοντο· ἐν

ἑκάστῃ μάνδρᾳ ἦσαν περικεκλεισμένοι πεντήκοντα χοῖροι, θήλειαι μητέρες χαμαὶ κοιμώμεναι· οἱ δ' ἄρσενες ἔμενον ἔξω, οὗτοι πολὺ ὀλιγώτεροι, ἐπειδὴ τούτους ἠλάττονον τρώγοντες αὐτοὺς οἱ περιφανεῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρες, εἰς τοὺς ὁποίους ἔστελλε πάντοτε τὸν εὐτραφέστερον ὁ χοιροβοσκός. Ἦσαν οὗτοι

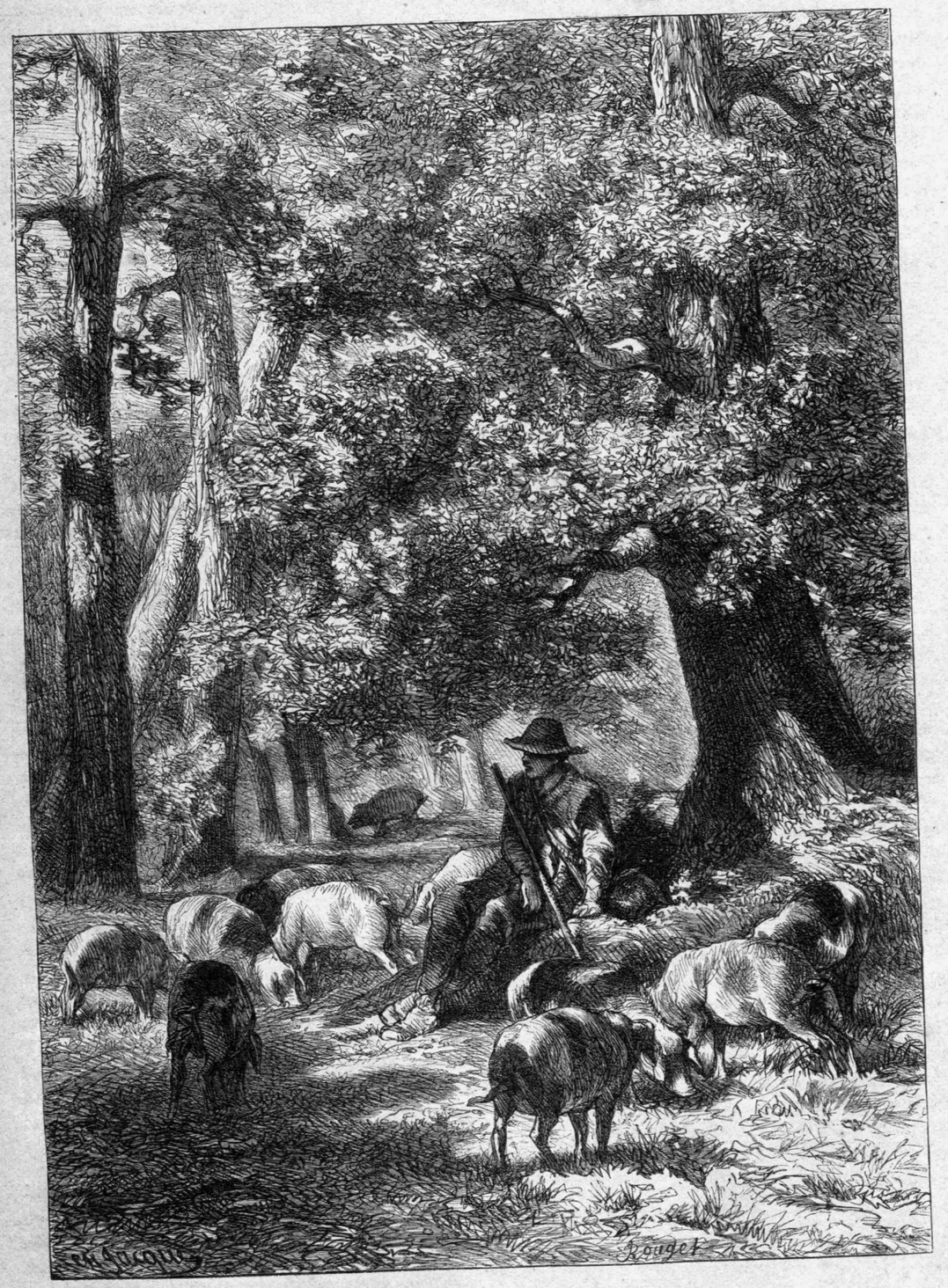

Συβώτης (χοιροβοσκὸς) ὑπὸ βαλανωτήν.

τριακόσιοι ἑξήκοντα, καὶ πλησίον αὐτῶν ἐκοιμῶντο τέσσαρες κύνες ὡς θηρία, οὓς τινας ἔθρεψεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν χοιροβοσκῶν.

» Καὶ οὗτος μὲν ἤρμοζε περὶ τοὺς πόδας του πέδιλα, κόπτων βόειον δέρμα εὔχρουν· τρεῖς δ' ἄλλοι συβῶται περιεφέροντο ὁδηγοῦντες τὰς ἀγέλας πρὸς νο-

μὴν, τὸν δὲ τέταρτον εἶχεν ἀποστείλει εἰς τὴν πόλιν, ἵνα φέρῃ ἐξ ἀνάγκης εἰς τοὺς ἀλαζόνας μνηστῆρας χοῖρον, ὅπως θυσιάσαντες αὐτὸν χορτάσωσι κρεάτων τὴν καρδίαν των....

» Ὡς εἶδε τὸν ξένον ὁ Εὔμαιος, ἔσφιγξε τὸν χιτῶνά του διὰ τῆς ζώνης καὶ μετέβη εἰς τὰς μάνδρας, ὅπου τὰ πλήθη τῶν χοίρων· λαβὼν δ' ἐκεῖθεν δύο, ἔφερε καὶ ἀμφοτέρους ἐθυσίασεν· ἔπειτα, καύσας τὰς τρίχας, τοὺς διεμέλισε καὶ διεπέρασεν εἰς ὀβελοὺς, καὶ ἑψήσας ὅλα, ἔφερε καὶ τὰ παρέθεσεν εἰς τὸν Ὀδυσσέα θερμὰ, μετ' αὐτῶν τῶν ὀβελῶν· ἄλευρα δὲ λευκὰ ἐπιπασπαλίσας, καὶ μελιτόεντα οἶνον κεράσας εἰς κυσσίβιον, ἐκάθισεν ἀπέναντι τοῦ ξένου, καὶ ἔλεγε παρακινῶν αὐτόν· « Φάγε τώρα, ξένε, χοίρινα· ταῦτα « ἔχουσιν οἱ δοῦλοι, ἐπειδὴ τοὺς παχεῖς τῶν χοίρων « οἱ μνηστῆρες τρώγουσιν.... Ὁ κύριός μου εἶχε βε« βαίως πλούτη ἄπειρα, ὅσα οὐδεὶς τῶν ἡρώων τῆς « στερεᾶς τῆς μελαίνης καὶ αὐτῆς τῆς νήσου Ἰθάκης· « οὐδὲ εἴκοσιν ὁμοῦ ἄνδρες κέκτηνται ὅσα ἐκεῖνος κτή« ματα· καὶ ἄκουσον νὰ σοὶ τ' ἀπαριθμήσω καταλε« πτῶς. Εἰς τὴν ξηρὰν μὲν εἴκοσι βοῶν ἀγέλας, ἕτερα « δὲ τόσα ποίμνια προβάτων, καὶ ἕτερα τόσα πλατέα « αἰγοπόλια βόσκουσι ξένοι καὶ ποιμένες αὐτοῦ.... « Ἐγὼ δὲ τοὺς θήλεις τούτους φυλάττω καὶ σώζω « χοίρους. . . . . « . . . . . »

» Οὕτως, οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἔλεγον· ἦλθον δὲ μετ' ὀλίγον οἱ χοῖροι καὶ ἄνδρες οἱ χοιροβοσκοὶ μετὰ τῶν ἀγελῶν, καὶ ἔκλειον αὐτὰς εἰς τὰς μάνδρας διὰ νὰ κοιτασθῶσι· κλαγγὴ δ' ἐγίνετο ἀνέκφραστος τῶν θηλέων χοίρων αὐλιζομένων, ὅτε προστάξας ὁ Εὔμαιος εἶπε πρὸς τοὺς συνεταίρους· « Φέρετε τὸν « κάλλιστον τῶν χοίρων νὰ θυσιάσω διὰ τὸν ξέ« νον, μακρόθεν ἐρχόμενον, νὰ συνευφρανθῶμεν δὲ καὶ « ἡμεῖς.... »

» Οὕτως εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἔσχισε διὰ τοῦ ἀνηλεοῦς χαλκοῦ ξύλα, ἐκεῖνοι δὲ χοῖρον εἰσῆξαν παχύτατον, πενταετῆ. Καὶ τοῦτον μὲν ἔστησαν ἔπειτα ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ὁ δ' Εὔμαιος δὲν ἐλησμόνησε τοὺς ἀθανάτους θεοὺς, εὐσεβὴς ὢν ὁ θεῖος χοιροβοσκός· ἀλλὰ, ποιῶν ἀπαρχὰς, ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τρίχας τῆς κεφαλῆς τοῦ λευκόδοντος χοίρου, ὁμοῦ δὲ καὶ ηὔχετο εἰς τοὺς θεοὺς ὅλους ὅπως ἐπιστρέψῃ ὁ πολύνους Ὀδυσσεὺς εἰς τὸν οἶκόν του· ἔπειτα ἐγερθεὶς ἐκτύπησε διὰ σχίζης δρυὸς τὸν χοῖρον, ὅστις ἔπεσεν εὐθὺς νεκρός· οἱ δ' ἄλλοι τὸν ἔσφαξαν τότε καὶ τὸν ἔκαυσαν. Διεμέλισαν δὲ τὸ ζῶον, καὶ ὁ Εὔμαιος, πάλιν κάμνων ἀπαρχὰς πρὸς τοὺς θεοὺς ἐξ ὅλων τῶν μελῶν, ἐκάλυπτε τὰ ὠμὰ κρέατα διὰ λίπους, καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ πασπαλίζων αὐτὰ μετὰ κριθῆς. Κατακόψαντες δὲ τὰ ἄλλα, καὶ διαπεράσαντες εἰς ὀβελοὺς, καὶ ἐπιμελῶς ἑψήσαντες, τὰ ἀφῄρεσαν ἔπειτα ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ἔρριψαν ἀθρόα ἐπὶ τῆς τραπέζης· ἠγέρθη δὲ ὁ Εὔμαιος ἵνα διανείμῃ αὐτὰ κατὰ τὸ πρέπον. Διαιρέσας λοιπὸν ὅλα εἰς ἑπτὰ μερίδας, τὴν μὲν πρώτην ἔθεσεν εἰς τὰς Νύμφας καὶ τὸν Ἑρμῆν, τὸν τῆς Μαίας υἱὸν, προσευχόμενος, τὰς δ' ἄλλας διένειμεν εἰς ἕκαστον· ἐτίμησε δὲ μάλιστα τὸν Ὀδυσσέα δόσας εἰς αὐτὸν τὰ πλατέα τοῦ λευκόδοντος χοίρου νῶτα.

» Τέλος, ἔστρωσε δι' αὐτὸν πλησίον τοῦ πυρὸς κλίνην, ἐφ' ἧς ἔρριψε δέρματα προβάτων καὶ αἰγῶν. Κατακλινθέντος δ' ἐπ' αὐτῆς τοῦ Ὀδυσσέως, ὁ Εὔμαιος τὸν ἐσκέπασε διὰ πυκνοῦ καὶ μεγάλου μανδύου· οἱ δὲ νέοι συβῶται ἐκοιμήθησαν καὶ αὐτοὶ πλησίον του. Ἀλλ' εἰς τὸν Εὔμαιον, μὴ θέλοντα ν' ἀπέχῃ τῶν χοίρων, δὲν ἤρεσκεν αὐτόθι νὰ ἔχῃ τὴν κοίτην· μέλλων λοιπὸν νὰ ἐξέλθῃ ὡπλίζετο. Ἔχαιρε δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς ὅτι τὰ κτήματα αὐτοῦ, μακρὰν ὄντος, ἐπεμελεῖτο τοσοῦτον ὁ χοιροβοσκός. Καὶ πρῶτον ὁ Εὔμαιος ἔρριψε περὶ τοὺς στιβαρούς του ὤμους ξίφος ὀξύ· χλαῖναν δὲ ἐνεδύθη λίαν πυκνὴν, προφυλακτικὴν κατὰ τοῦ ἀνέμου (ἀλεξάνεμον), καὶ δέρμα ἐπῆρε πολύμαλλον τράγου μεγάλου· τέλος δ' ἔλαβε καὶ ἀκόντιον ὀξὺ, ἀμυντήριον κατά τε κυνῶν καὶ κακοποιῶν ἀνδρῶν· καὶ οὕτως ἀπῆλθεν ἵνα κοιμηθῇ ὑπὸ κοίλην τινὰ πέτραν, ὅπου οἱ λευκόδοντες χοῖροι ἐκάθευδον προπεφυλαγμένοι κατὰ τοῦ πνεύματος τοῦ βορρᾶ [1]. »

Δὲν θὰ ἀπέκαμνέ τις ποτὲ ἀναφέρων τὰ ἔπη τοῦ θείου Ὁμήρου. Γινώσκει ὅλα, λέγει ὅλα, καὶ τὰ λέγει χαριέστατα. Τί δὲ ἀπολείπεται νὰ μάθωμεν περὶ τῆς ἁπλότητος τῶν ἀρχαίων ἡρώων καὶ τῶν ἀφελῶν ὀρέξεών των; Ἰδοὺ μᾶς ἐδίδαξε πῶς νὰ τρέφωμεν τοὺς χοίρους, πῶς νὰ κατασκευάζωμεν τὰς μάνδρας των, πῶς νὰ διαμελίζωμεν καὶ νὰ ἑψήνωμεν αὐτούς. Ὁ Ὅμηρος οὐδὲ τὴν ἡλικίαν ἐν ᾗ πρέπει νὰ φονεύωνται οἱ χοῖροι ἐλησμόνησε.

Πόση εὐγένεια καὶ πόση πίστις εἰς τὸν θεῖον Εὔμαιον! καὶ πόσον ἀξίως αὕτη ἐκτιμᾶται ὑπὸ τῶν κυρίων αὐτοῦ! Ἐναγκαλίζεται τὸν Τηλέμαχον κλαίων μετὰ λυγμῶν, καὶ ὅτε ὁ Ὀδυσσεὺς φανεροῦται εἰς αὐτὸν, μάχεται μετ' αὐτοῦ πρὸς τοὺς μνηστῆρας. Τὸν Ὅμηρον βεβαίως ἐμιμήθη ὁ Οὐαλτερσκόττος ἐπιτυχῶς, ὅτε δίδει εἰς τὸν Ἰβανόην ὡς ὑπηρέτην καὶ ἱπποκόμον τὸν χοιροβοσκὸν Γοῦρθον.

Ὁ Εὔμαιος, υἱὸς πλουσίου τινὸς Κρητὸς, ἀφανισθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης καί τινος τρικυμίας, διασώζει ὅλον αὐτοῦ τὸ μεγαλεῖον καὶ τὴν ἔμφυτον ἀγαθότητα εἰς τὴν μάνδραν ὅπου ἡ τύχη τὸν ἔρριψεν. Ἀντὶ νὰ θεωρηθῇ, ὡς ἄλλος ἄσωτος υἱὸς, τὴν ἐπιστασίαν τῶν χοίρων ἔσχατον ἐξευτελισμὸν, καθιστᾶ αὐτὴν ἔργον εὐγενὲς καὶ ὠφέλιμον. Τοῦτον ἂν ἐλάμβανον ὡς τύπον οἱ ὁδηγοῦντες ἀγέλας κτηνῶν εἰς βοσκήματα, δὲν θὰ ἐταπεινοῦντο ἐκ τῆς ἀνάγκης ταύτης. Ὁ Εὔμαιος, καίτοι βασιλόπαις, ἐγίνωσκεν ὀλιγώτερα γράμματα παρ' ὅσα δύνανται νὰ μάθωσιν ἀνεξόδως οἱ παρ' ἡμῖν πτωχοὶ, ἂν θέλωσιν· ἀλλ' ὅμως ἐκεῖνος, καὶ ἀγράμματος ὤν, ἔπνεε πίστιν, σοφίαν καὶ μεγαλοφροσύνην.

Οἱ χοῖροι, ὡς καὶ ὅλα τὰ ζῶα, ἔπαυσαν μετ' ὀλίγον συνιστῶντα τὸν μέγαν τῶν ἀνθρώπων πλοῦτον· τὸ ἔργον ἄρα τοῦ χοιροβοσκοῦ ἐξευτελίσθη· ἀλλὰ τὰ ζῶα τὰ λευκόδοντα παρετίθεντο πάντοτε εἰς τοὺς βωμοὺς τῶν ἐφεστίων θεῶν. τοῦ Βάκχου, τῆς Δήμητρος καὶ τοῦ Ἡρακλέους, καὶ εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ τε πλουσίου καὶ τοῦ πένητος. Ἡ μαγειρικὴ τῶν κρεάτων κατήντησεν ἴδιον ἐπιτήδευμα· σήμερον δὲ ὑπάρχουσιν εἰς τὴν Ἀμερικὴν καταστήματα ὅπου εἰσαγόμενος ζῶν ὁ χοῖρος, ἐντὸς εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν μεταβάλλεται εἰς ταρίχη διαφόρων εἰδῶν, ὡς λῖπος, χοιρομήρους καὶ ἀλλᾶντας.

Ἂν ἀνατρέξωμεν εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐκεῖνοι γαστρίμαργοι ὄντες καὶ ἅμα λίχνοι, ὑπ' οὐδενὸς ἴσως ὑπερεβλήθησαν εἰς τὴν τέχνην τοῦ ἀρτύειν καὶ μαγειρεύειν τὸν χοῖρον. Τὸ λατινικὸν μαγειρεῖον διέφερε τόσον τοῦ ὁμηρικοῦ, ὅσον τὸ συμπόσιον τοῦ Τριμαλκίωνος ἀπεῖχε τοῦ δείπνου τοῦ Εὐμαίου, — ὡς θὰ κρίνῃ ἐκ τῶν ἑπομένων ἕκαστος·

« Μόλις εἶχον ἐπάρει τὰ ἀπομείναντα ἐκ τοῦ πρώτου φαγητοῦ, ἠχούντων τῶν ὀργάνων, καὶ εἶδον ἀγομένους εἰς τὸ ἑστιατόριον τρεῖς χοίρους λευκοὺς, ζῶντας χοίρους, ἐστολισμένους μετὰ κωδωνίσκων καὶ πλουσίων φιμώτρων εἰς τὰ στόματα. Ἐρωτᾷ δὲ τότε ὁ Τριμαλκίων, « Τίνα τῶν τριῶν ἐπιθυμεῖτε νὰ μᾶς φέρωσιν ἑψημένον εἰς τὴν τράπεζαν μετ' ὀλίγας στιγμάς; Ἡ ὄρνις, ὁ φασιανὸς, εἶναι τροφαὶ εἰς ἀγροίκους καλαί. Οἱ μάγειροί μου συνήθως βράζουσιν ὁλόκληρον μοσχάριον εἰς λέβητα. »

» Καὶ μὴ περιμείνας τὴν ἡμετέραν ἐκλογὴν, ἐπρόσταξε πάραυτα νὰ ἀποκτείνωσι τὸν γηραιότερον τῶν χοίρων... Μόλις δὲ εἶχε προφέρει τὰ παράδοξα ταῦτα, καὶ ὁ χοῖρος ἐνεφανίσθη ἐπὶ δίσκου μεγάλου· ἐκστατικοὶ δὲ οἱ ὁμοτράπεζοι διὰ τὴν τόσην ταχύτητα, ἔβαλον ὅλοι φωνὴν, ὅτι οὐδ' ὀρνίθιον θὰ ἑψήνετο εἰς τόσον ὀλίγην ὥραν· τὸ δὲ θαυμαστότερον εἶναι, ὅτι ὁ χοῖρος ἐφαίνετο ὀγκωδέστερος καὶ τοῦ κάπρου ὅς τις εἶχε παρατεθῆ ὀλίγον πρότερον. Ἔβλεπε δὲ καὶ ὁ Τριμαλκίων· ἔβλεπεν ἐκεῖ προσηλωμένος. «Πῶς γίνεται! κράζει· ὁ μάγειρος ἀφῆκε τὰ ἐντόσθια εἰς τὴν κοιλίαν αὐτοῦ τοῦ χοίρου; Ὦ! βέβαια. Κράζετέ τον νὰ ἔλθῃ ἐδῶ. » Καὶ ὁ μάγειρος ὡμολόγησεν ἐν ἀμηχανίᾳ ὅτι ἐλησμόνησε τῳόντι. « Πῶς γίνεται νὰ λησμονήσῃς! » ἀνέκραξεν ὁ κύριος· « ὑπομονὴ ἂν ἐλησμόνεις ὀλίγον τι πέπερι ἢ κύμινον· ἀλλὰ τὰ ἐντόσθια ὅλα! Γυμνώσατέ τον ἀμέσως! » Δὲν ἐχρειάσθη πολὺς καιρὸς πρὸς τοῦτο· ὁ δυστυχὴς δὲ μάγειρος τόσον ἐφάνη περιαλγὴς, ὥστε ὅλοι ἐμεσίτευσαν, παρακαλοῦντες νὰ συγχωρηθῇ....

» Ἀλλὰ, ἀπὸ θυμώδους, ἱλαρᾶς εὐθὺς γενομένης τῆς ὄψεως τοῦ Τριμαλκίωνος, « Ἔλα, εἶπεν, ἄθλιε, καὶ ἀφοῦ ἔχεις τόσον κακὴν μνήμην, κένωσον τὸν χοῖρον τοῦτον ἐνώπιον ἡμῶν. » Ἐνδυθεὶς τότε ὁ μάγειρος τὸ ἐπιχιτώνιόν του, ἔλαβε τὴν μάχαιραν, καὶ διὰ χειρὸς ἥτις ἐφαίνετο τρέμουσα, ἐπέφερεν ἐπὶ τῆς κοιλίας τοῦ ζώου διαφόρους τομὰς, ἐκ τῶν ὁποίων, πλατυνθεισῶν ὑπὸ τοῦ ἐσωτερικοῦ βάρους, ἐξεχύθησαν πέριξ πλῆθος ἀλλάντων πολυειδῶν. Ἐχειροκρότησαν δὲ οἱ προσκεκλημένοι τὸν ἑστιῶντα καὶ τὸν μάγειρον. »

Τὸ τεμάχιον τοῦτο ἠρανίσθημεν ἐκ τοῦ πεφημισμένου περιοδικοῦ Magasin Pittoresque· πιστεύομεν δὲ ὅτι, ἂν ὁ φιλέλλην συγγραφεὺς αὐτοῦ εἶχεν ὑπ' ὄψιν τὸν Ἀθήναιον, δὲν θὰ ἔλειπε νὰ προσθέσῃ καὶ τὴν ἐν αὐτῷ περιγραφὴν τοῦ συμποσίου, τὸ ὁποῖον εἶχε δόσει ἐπὶ τῶν γάμων αὐτοῦ ὁ Μακεδὼν Κάρανος, — ὑποτιθέμενος ὡς εἷς τῶν στρατηγῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου. Συμπληροῦντες λοιπὸν ἡμεῖς τὴν ἔλλειψιν ταύτην πρὸς πλείονα τέρψιν τοῦ ἀναγνώστου, παρατηροῦμεν ὅτι οἱ Ἕλληνες, οἱ κατὰ πάντα διδάσκαλοι τῶν Ῥωμαίων, οὐδὲν ἧττον ὑπερεῖχον αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν περὶ τὰ συμπόσια φιλοκαλίαν καὶ μεγαλοπρέπειαν. Ἱππόλοχος ὁ Μακεδὼν, παρευρεθεὶς εἰς τὸ συμπόσιον ἐκεῖνο τοῦ Καράνου, διηγεῖται ἐντὸς ἐπιστολῆς, σωζομένης ἐν τοῖς Δειπνοσοφισταῖς τοῦ Ἀθηναίου·

«.... Οἱ μὲν προσκεκλημένοι ἦσαν εἴκοσιν, ὅλοι ἄνδρες· εἰς τοὺς ὁποίους, ἅμα ἀναπαυθέντας εἰς τὰ περὶ τὴν τράπεζαν ἀνάκλιντρα, ἐδόθησαν φιάλαι ἀργυραῖ, εἰς ἕκαστον μία, δωρεάν. Ἀλλ' ὁ Κάρανος εἶχε προστεφανώσει ἕκαστον, πρὶν εἰσέλθῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ συμποσίου, καὶ διὰ στλεγγίδος χρυσῆς [1], ἀξίας ἑνὸς στατῆρος [2]. Ἀφοῦ δ' ἐξέπιον τὰς φιάλας, ἐδόθη εἰς πάντας ἐπὶ χαλκοῦ πινακίου κορινθιακῆς κατασκευῆς ἄρτος ἰσοπλατὴς τῷ πινακίῳ, καὶ συγχρόνως ὄρνιθες καὶ νῆσσαι, προσέτι δὲ καὶ φάσσαι καὶ χὴν, καὶ τοιαύτη τις ἄλλη ἀφθονία κρεάτων σεσωρευμένη· καὶ λαμβάνων ἕκαστος μετὰ τοῦ πινακίου αὐτοῦ, μετέδιδεν εἰς τοὺς κατόπιν ὑπηρέτας. Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα ποικίλα περιεφέροντο φαγητά· καὶ μετὰ ταῦτα ἕτερος πίναξ ἀργυροῦς, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πάλιν ἄρτος μέγας, καὶ χῆνες, καὶ λαγωοὶ, καὶ ἔριφοι, καὶ πέμματα (gateaux), καὶ περιστεραὶ, καὶ τρυγόνες, καὶ πέρδικες, καὶ πᾶν εἶδος πτηνῶν. Ἐπεδόσαμεν λοιπὸν καὶ ταῦτα εἰς τοὺς δούλους· καὶ ἐπειδὴ ἀρκετὰ εἴχομεν φάγει, ἐνίψαμεν τὰς χεῖρας.

» Καὶ στέφανοι εἰσηνέχθησαν τότε πολλοὶ, παντοδαπῶν ἀνθέων, καὶ ἐφ' ὅλων αὐτῶν χρυσαῖ στλεγγίδες ἰσοβαρεῖς τοῦ πρώτου στεφάνου... Ἤδη δὲ ἡμῶν ἡδέως ἀπαλλοτριωθέντων τοῦ σωφρονεῖν ἐκ τοῦ πότου, ἐπεισβάλλουσιν εἰς τὴν αἴθουσαν αὐλητρίδες καὶ ἄλλαι γυναῖκες μουσουργοὶ, καί τινες σαμβυκίστριαι [3] Ῥόδιαι, ἐγὼ μὲν νομίζω γυμναὶ, πλὴν ἄλλοι ἔλεγον ὅτι ἐφόρουν χιτῶνας. Προοιμιάσασαι λοιπὸν αἱ γυναῖκες αὗται, ἀπῆλθον· ἐπεισῆλθον δὲ ἄλλαι, φέρουσαι ληκύθους [4] μύρου ἑκάστη δύο, συνδεδεμένας δι' ἱμάντος χρυσοῦ, τὴν μὲν ἀργυρᾶν, τὴν δὲ χρυσῆν, κοτυλιαίας [5], καὶ προσέδωκαν εἰς ἕκαστον. Ἔπειτα εἰσφέρεται πλοῦτος ἀντὶ δείπνου· δίσκος ἀργυροῦς, οὐκ ὀλίγον βαρὺς, καὶ περίχρυσος· τόσος τὸ μέγεθος, ὥστε ἐχώρει μέγιστον ὀπτὸν χοιρίδιον, τὸ ὁποῖον ἔκειτο ὕπτιον, δεικνύον πρὸς τ' ἄνω τὴν γαστέρα, γέμουσαν πολλῶν ἀγαθῶν· διότι ἐντὸς αὐτοῦ ἦσαν συνεψημέναι κίχλαι καὶ ὀρτύκια καὶ συκαλλίδων [6] πλῆθος ἄπειρον, καὶ αὐγῶν ἐπικεχυμένοι λέκιθοι (κρόκοι), καὶ ὀστρείδια, καὶ κτένες· καὶ ἔτι καῖον ἐδόθη εἰς ἕκαστον μετ' αὐτῶν τῶν πινακίων. Πιόντες δὲ μετὰ ταῦτα, ἐλάβομεν ἕκαστος βραστὸν ἐρίφιον, εἰς ὅμοιον καὶ τοῦτο δίσκον, καὶ μύστρα [7] χρυσᾶ. Ἀλλὰ βλέπων ὁ Κάρανος ὅτι δὲν ἐχώρουν ὅλα ἐπὶ τῆς τραπέζης, προστάττει νὰ μᾶς δοθῶσι σπυρίδες [8] καὶ ἀρτοφόρα πεπλεγμένα δι' ἱμάντων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν εὐφρανθέντες ἐχειροκροτήσαμεν τὸν νυμφίον, ἐπειδὴ καὶ ταῦτα προσετέθησαν εἰς ὅσα πρότερον μᾶς εἶχον δωρηθῆ. Ἔπειτα ἄλλοι πάλιν στέφανοι καὶ διλήκυθον μύρου χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν, ἰσοβαρὲς πρὸς τὰ πρότερα.

» Ἡσυχίας δὲ γενομένης μετὰ τὰς χειροκροτήσεις,

(1) Ἴδε Ὀδυσσείας Ν, Ξ.

(1) Τῆς λέξεως στλεγγὶς ἡ πρώτη σημασία εἶναι ξύστρα, ἣν οἱ ἀρχαῖοι μετεχειρίζοντο εἰς τὸ λουτρόν· ἐνταῦθα ὅμως εἶναι φανερὰ ἡ δευτέρα σημασία, ἣν ὁ Κ. Σκαρλ. Βυζάντιος ἐξηγεῖ ὡς ἑπομένως· « στολίδιόν τι (ἀπὸ χρυσοῦν ἔλασμα) τὸ ὁποῖον ἐφόρουν εἰς τὴν κεφαλὴν αἱ γυναίκες καὶ οἱ εἰς τὰ μαντεῖα στελλόμενοι θεωροὶ, (ἴσως ἀπ' ἐδῶ εἶναι τὸ τουρκιστὶ) τσελέγγι (καθ' ὅσον μάλιστα καὶ Ἡρακλείδης μὲν ὁ Ταραντῖνος λέγει ὅτι συνέκειτο ἀπὸ χρυσᾶ ταινίδια, ὁ δὲ σχολιαστὴς τοῦ Πλάτωνος καὶ ὁ Ἡλιόδωρος τὸ γράφει στελεγγίς)· « Ἀγῶνα ἔθηκε· τὰ δὲ ἆθλα ἦσαν στλεγγίδες χρυσαῖ. » Ξενοφ· — Λεξικὸν Σκαρλ. Βυζ., 1852.

(2) Χρυσοῦν νόμισμα, ἀξίας φράγκων 18 καὶ ἡμίσεος.

(3) Σαμβύκη. ἡ λεγομένη καὶ ψαλτήριον· ὄργανον ὡς ἡ σημερινὴ ἄρπα.

(4) Λήκυθος, εἶδος φιάλης.

(5) Ἡ κοτύλη ἐχώρει σχεδὸν τὸ τέταρτον μιᾶς λίτρας.

(6) Αἱ λεγόμεναι κοινῶς ἀμπελοπούλια, ἰταλιστὶ δὲ beccafighi.

(7) Μύστρον, ὡραία λέξις, τὴν ὁποίαν καλὸν εἶναι νὰ παραδεχθῶμεν εἰς τὰς οἰκογενείας ἀντὶ τῶν χυδαίων κουτάλιον, χουλιάριον, ἢ καὶ τῆς βεβιασμένης κολχιάριον.

(8) Εἶδος κανίστρων.

ἐπεισβάλλουσι τερατοποιοὶ, αὐτοὶ ἐκεῖνοι οἵτινες εἶχον παίξει καὶ εἰς τοὺς ἐν Ἀθήναις Χύτρους[1]· μετὰ τοὺς ὁποίους εἰσῆλθον σκληροπαῖκται[2] καί τινες γυναῖκες θαυματουργοὶ, κυβιστιῶσαι ὑπεράνω ξιφῶν ὀρθίων[3] καὶ πῦρ ἐκ τοῦ στόματός των ἐκριπίζουσαι. Αὗται ἦσαν γυμναί.

» Ἀφοῦ δὲ καὶ τούτων ἀπηλλάγημεν, ἐπῆλθε πάλιν ζωηρός τις καὶ ἀκρατώτερος πότος, προσενεχθέντων εἰς ἕκαστον ποτηρίων χρυσῶν μεγάλων· οἶνους δὲ εἴχομεν Θασίους καὶ Μενδαίους καὶ Λεσβίους· καὶ μετὰ τὸν πότον τοῦτον ὑάλινος δίσκος σχεδὸν δίπηχυς τὴν διάμετρον, κατακείμενος ἐντὸς θήκης ἀργυρᾶς· δίσκος πλήρης ἰχθύων ὀπτῶν παντὸς γένους, συνηθροισμένων· συγχρόνως δ' ἐδόθη εἰς ὅλους καὶ ἀργυροῦν ἀρτοφόρον περιέχον ἄρτους τῆς Καππαδοκίας· ἐξ ὧν τὰ μὲν ἐφάγομεν, τὰ δὲ ἐπεδώκαμεν εἰς τοὺς θεράποντας. Καὶ νίψαντες τότε τὰς χεῖρας ἐστεφανούμεθα[4]· καὶ πάλιν ἐλάβομεν χρυσᾶς στλεγγίδας διπλασίας τῶν πρότερον, ὡς καὶ ἄλλο διλήκυθον μύρου.

» Πάλιν δὲ ἡσυχίας γενομένης, ἀναπηδήσας τοῦ ἀνακλίντρου ὁ Πρωτέας, ζητεῖ σκύφον[5] χωρητικὸν ἑνὸς χοὸς[6], καὶ γεμίσας αὐτὸν οἴνου Θασίου, ὀλίγον τὸν ἐπερράντισε δι' ὕδατος καὶ τὸν ἔπιεν ἐπειπών·

Ὁ πλεῖστα πίνων πλεῖστα κ' εὐφρανθήσεται!

Καὶ ὁ Κάρανος εἶπεν· « Ἐπειδὴ πρῶτος ἔπιες, ἔχε πρῶτος καὶ τὸν σκύφον αὐτὸν δῶρον· τὸ αὐτὸ δὲ τοῦτο θὰ λάβωσι γέρας καὶ ὅσοι ἄλλοι πίωσι. » Εἰς τοὺς λόγους τούτους, οἱ μὲν ἄλλοι ὅλοι ἠγέρθησαν ἁρπάζοντες τοὺς σκύφους καὶ ἀμιλλώμενοι τίς νὰ φθάσῃ τὸν ἄλλον· εἷς δ' ἐξ ἡμῶν, ἄθλιος, μὴ δυνάμενος πλέον νὰ πίῃ, ἀνακαθίσας ἤρχισε νὰ κλαίῃ ἐν τῇ μέθῃ του, ὅτι θὰ ἐστερεῖτο τοῦ σκύφου. Ἀλλ' ὁ Κάρανος ἐχάρισε καὶ εἰς αὐτὸν τὸ ποτήριον κενόν.

» Μετὰ ταῦτα εἰσῆλθε χορὸς ἀνθρώπων ἕως ἑκατὸν, ᾀδόντων ἐμμελῶς ὑμεναίου ὕμνον, μετὰ τοὺς ὁποίους ὀρχηστρίδες (χορεύτριαι), αἱ μὲν εἰς Νηρηΐδας μεταμεμορφωμέναι, αἱ δὲ εἰς Νύμφας.

» Προχωροῦντος δὲ τοῦ πότου καὶ ὑποσκιαζούσης ἤδη τῆς ὥρας, ἀνοίγεται αἰφνιδίως ὁ οἶκος, ὅστις ἦτο ὅλος περιειλημμένος διὰ λευκῶν σινδόνων, καὶ ἀναπετασθεισῶν τούτων ἐφάνησαν, διὰ κρυφίου τινὸς μηχανισμοῦ παραμερισθέντων τῶν φραγμάτων, δᾷδες, καὶ Ἔρωτες, καὶ Ἀρτέμιδες, καὶ Πᾶνες, καὶ Ἑρμαῖ, καὶ τοιαῦτα πολλὰ εἴδωλα κρατοῦντα τὰς δᾷδας ἐπὶ λαμπτήρων ἀργυρῶν. Ἐνῷ δ' ἐθαυμάζομεν τὴν τεχνιτείαν ταύτην, κάπροι Ἐρυμάνθιοι τῳόντι περιεφέροντο εἰς ἕκαστον ἐντὸς τετραγώνων δίσκων μίτρας φερόντων ὑπεράνω χρυσᾶς[7], κάπροι διαπεπερασμένοι εἰς ἀργυρᾶς σιβύνας (σούβλας). Καὶ τὸ θαυμάσιον εἶναι ὅτι, ἐκλελυμένοι καὶ καρηβαροῦντες ὑπὸ τῆς μέθης, ὁπότε τι τῶν φερομένων ἐβλέπομεν, ὅλοι συνηρχόμεθα εἰς τὰς φρένας, ὀρθοὶ, κατὰ τὸ λεγόμενον, ἀνεγειρόμενοι.

» Ἐγέμιζον λοιπὸν οἱ ὑπηρέται τὰς εὐτυχεῖς ἡμῶν σπυρίδας, ἕως οὗ ἐδόθη τὸ διὰ σάλπιγγος σύνηθες τοῦ τελευταίου δείπνου σημεῖον· ἐπειδὴ, ὡς γινώσκεις, τοιοῦτον εἶναι εἰς τὰς πολυανθρώπους εὐωχίας τὸ μακεδονικὸν ἔθιμον. Καὶ ὁ Κάρανος, ἀρχίσας νὰ πίνῃ διὰ μικρῶν τινων ποτηρίων, προσέταξε τοὺς ὑπηρέτας νὰ περιφέρωσιν αὐτὰ εἰς ὅλους· εὐκόλως δὲ ἐπίνομεν ταῦτα, λαμβάνοντες τὸ ἐν αὐτοῖς ὡς ἀντίδοτον κατὰ τῆς προτέρας οἰνοποσίας.

» Ἐν τούτοις δὲ εἰσῆλθεν ὁ γελωτοποιὸς Μανδρογένης, ἀπόγονος, ὡς λέγουσι, τοῦ Στράτωνος ἐκείνου τοῦ Ἀττικοῦ, καὶ πολλοὺς ἡμῶν γέλωτας ἐκίνησεν, ὅτε μάλιστα ἤρχισε νὰ χορεύῃ μετὰ τῆς γυναικός του, γραίας ὑπερογδοηκοντούτιδος. Τελευταῖαι δ' ἐπεισῆλθον τράπεζαι ἔχουσαι τὰ ἐπιδόρπια (le dessert)· καὶ τότε ἐδόθησαν εἰς ὅλους τραγήματα (friandises) ἐντὸς ἐλεφαντίνων πλεκτῶν, καὶ πλακοῦντες ἕκαστα εἴδη· κρητικά τε καὶ σαμιαὰ καὶ ἀττικὰ πέμματα, ὅλα παρατεθέντα μετὰ τῶν θηκῶν των αὐτῶν, καθὼς στέλλονται. Μετὰ δὲ ταῦτα ἐγερθέντες ἀνεχωροῦμεν, νήφοντες, μὰ τοὺς θεοὺς, διὰ τὸν φόβον τοῦ πλούτου τὸν ὁποῖον ἐλάβομεν.... Καὶ τώρα δι' αὐτοῦ, οἱ μὲν ζητοῦμεν οἰκίας ν' ἀγοράσωμεν, οἱ δὲ ἀγροὺς, οἱ δὲ ἀνδράποδα. »

—

Ἂς κλείσωμεν τώρα τὸν Ἀθήναιον, καὶ ἂς σκεφθῶμεν μετὰ τῶν ὅσοι ἐκ τῶν ἡμετέρων καταθαμβοῦνται ἐκ τῶν λαμπροτήτων, τὰς ὁποίας ἐπιδεικνύουσιν αἱ εὐρωπαϊκαὶ κοινωνίαι σήμερον, καὶ καταθαμβούμενοι καταδέχονται νὰ περιφρονῶσι τὸ ἴδιον ἔθνος. Μετὰ τὴν περιγραφὴν τοῦ ἀνωτέρω συμποσίου, ἡ εὐκαιρία φαίνεται εὐπρόσδεκτος εἰς τοῦτο. Φεῦ! πόσον ἀπέχομεν ἀληθῶς τῶν καιρῶν καθ' οὓς ἡ Ῥώμη ἐμιμεῖτο τὰς Ἀθήνας κατὰ τὰ ἤθη, ὡς πλεῖστα ἔθνη μιμοῦνται σήμερον τὰ τῶν Παρισιανῶν, κληρονομησάντων τὴν ἑλληνικὴν καλαισθησίαν διὰ τῆς ἰταλικῆς διοχετείας! Ὑπῆρξε μεγάλη τῳόντι ἡ πτῶσις ἡμῶν τῶν Ἑλλήνων· ἀλλ' ἔτι μείζονα τὴν θεωροῦμεν ὅταν βλέπωμεν ὅτι κατηντήσαμεν, ἐκ τῆς ἐσχάτης ἡμῶν δουλείας ἐξαχρειωθέντες, νὰ γίνωμεν ξενόζηλοι, μὴ αἰσθανόμενοι πόσον τοῦτο εἶναι ἀνάξιον φιλοτίμων ψυχῶν.

Βλέποντες τὴν μικρότητα καὶ ταπείνωσιν εἰς ἣν περιῆλθε τὸ ἡμέτερον γένος, ἀντὶ ν' ἀνατρέχωμεν διὰ τῆς μελέτης εἰς τοὺς καιροὺς τοῦ μεγαλείου καὶ τοῦ ἄκρου πολιτισμοῦ του, καὶ οὕτως ἀνοικοδομούμενοι νὰ τὸ ἀνοικοδομῶμεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἔμπροσθεν τῶν Εὐρωπαίων, οἵτινες τόσον ἀναξίως τὸ καταφρονοῦσι, τὸ καταφρονοῦμεν καὶ ἡμεῖς αὐτοὶ, ἀμελοῦντες καὶ αὐτὴν τὴν γλῶσσάν του καὶ τὴν παιδείαν, ὅπου ἂν διατελῶμεν παρεπίδημοι.

Εἶναι πρᾶγμα πικρόν· ἐκδιδόμεθα βλακωδῶς εἰς ἀπομίμησιν τῶν ξένων, αὐτῶν οἵτινες μετεβλήθησαν ἀπὸ βαρβάρων εἰς πεπολιτισμένους ἀπομιμούμενοι τοὺς ἡμετέρους προπάτορας εἰς πᾶν ὅ,τι ἀληθῶς καλὸν καὶ ὑψηλὸν, καὶ οἱ πολλοὶ οὐδὲ κἂν ἰδέαν ἔχοντες περὶ τούτου, ἀναισθητοῦμεν, ἐν τῇ ἀμαθείᾳ ὅπου βόσκομεν, πρὸς τοὺς διδασκάλους ἐκείνων τοὺς ὁποίους λαμβάνομεν ὡς διδασκάλους ἡμῶν.

Πῶς δὲν ἀνατρέχομεν ἀμέσως εἰς τοὺς πρώτους, ἀφοῦ μάλιστα ἡ πηγὴ εὑρίσκεται παρ' ἡμῖν; Ὁποία μωρία! Συρμὸς γίνεται νὰ ἐνδύωνται αἱ Γαλλίδες à la grecque· ἕως τότε αἱ Ἑλληνίδες ἐνεδύοντο à la française, μὴ θεωροῦσαι ὡς ὡραῖον ἢ κόσμιον τὸν ἱματισμὸν τῶν ἀρχαίων Ἑλληνίδων, ἐξ ὧν ἡ ἀγαλματοποιία λαμβάνει ἕως σήμερον τοὺς καλλίστους τῶν τύπων· ἀλλ' ἅμα αἱ Γαλλίδες ἐνεδύθησαν à la grecque, τότε ἐνεδύθησαν καὶ αἱ Ἑλληνίδες. Δὲν εἶναι ὀφθαλμοφανῶς μικροπρεπὲς τοῦτο; Τί ἄλλο τρανότερον τεκμήριον τῆς ἀμαθείας ἐκείνων οἵτινες ἔχουσι τὴν ἀξίωσιν ὅτι ἐξεπαιδεύθησαν εὐρωπαϊκῶς; Ἡμεῖς τότε μόνον στέργομεν νὰ φανῶμεν ἡμεῖς, ὅταν πρὸ ἡμῶν φανῶσιν ὡς ἡμεῖς οἱ Εὐρωπαῖοι· ἄλλως ἡμεῖς δὲν εἶναι πρέπον οὔτε εὔσχημον νὰ παρουσιασθῶμεν εἰς τοὺς Εὐρωπαίους ὡς ἡμεῖς.

Τὸ πᾶν καλὸν κεῖται ἀποτεταμιευμένον εἰς τὴν ἑλληνικὴν ἀρχαιότητα· πῶς δὲν ἐξιχνιάζομεν αὐτὸ πρῶτοι ἡμεῖς; ἕνεκα ἀπαιδευσίας καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀτολμίας· πῶς ἐξιχνιάσαντες αὐτὸ δὲν τὸ φέρομεν εἰς φῶς, τοὐλάχιστον ἐν τῇ ἡμεδαπῇ, εἰς τοὺς ἰδίους ἡμῶν τόπους; ἕνεκα ἀπαιδευσίας καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς ἀτολμίας. Ἡ ἀπαιδευσία εἶναι δειλὴ ἐνώπιον τῆς εὐμαθείας τῶν ἄλλων. Καὶ διατί ἀκολουθοῦμεν τυφλῶς, διατί συμμορφούμεθα ἔπειτα μετὰ τῶν ξένων καὶ εἰς αὐτὰς τὰς ὑπερβολὰς αὐτῶν, τὰς πολλάκις γελοίας; ἕνεκα ἀπαιδευσίας. Πάντοτε ἕνεκα ἀπαιδευσίας. Ματαιότατον δὲ ἐν ἀνθρώποις ἔλεγον οἱ ἡμέτεροι προπάτορες ἐκεῖνον

Ὅ,τις, αἰσχύνων ἐπιχώρια,
Παπταίνει τὰ πόρσω.

Τί θὰ ἔλεγον οἱ ἡμίθεοι ἐκεῖνοι, ἂν ἔβλεπον ἡμᾶς σήμερον προσέχοντας παιδαριωδῶς πῶς ἀποθέτει ὁ Γάλλος ἢ ὁ Ἄγγλος ἐπὶ τραπέζης τὴν περόνην, ἢ πῶς κρατεῖ τὸ μαχαίριον, ἢ πῶς κάμπτει τὸ σῶμα ἐπὶ χαιρετισμοῦ, ἢ πῶς ξυρίζεται, καὶ κατὰ ποίαν ὥραν εἶναι ἀξιοπρεπὲς νὰ ἐξυπνῇ καὶ νὰ παρουσιάζεται εἰς φίλους, καὶ τίς ἡ ἐνδυμασία τῆς πρωΐας, τῆς μεσημβρίας ἢ τῆς ἑσπέρας, καὶ τίνος χρώματος χειρόκτια ὀφείλει νὰ φορῇ εἰς τὴν δεῖνα ἢ δεῖνα περίστασιν; Καὶ ὑπομονὴ ἂν εἰς αὐτὰ προσέχωμεν ὅτε εἴμεθα ἠναγκασμένοι νὰ συναναστραφῶμεν ξένους, ἀπαιτοῦντας ταῦτα, — καίτοι αὐτοὶ τὰ ἀμελοῦσιν ὑπεροπτικῶς, εὑρισκόμενοι εἰς τοὺς ἡμετέρους τόπους, — ἀλλὰ καὶ μεταξὺ ἡμῶν!

Ἐγὼ, ὁ γράφων οὕτω, καὶ εἰς πολλοὺς ἀλλοτρίους τόπους πολλὰ ἔτη καταδικασθεὶς νὰ διαβιῶ, ὑπῆρξα ποτὲ εἰς τοσοῦτον ἀπαίδευτος, εἰς τοσοῦτον μωρὸς, εἰς τοσοῦτον πίθηκος, τῇ ἀληθείᾳ, ὥστε νὰ τηρῶ τὰ παιδαριώδη καὶ ἀνάξια ταῦτα ὡς ἄρθρα κώδικος, θεωρῶν αὐτὰ ὡς ἐνδεικτικὰ ἀνυπορθετα τοῦ ἀνθρωπίνου εὐγενισμοῦ. Σήμερον λαλῶ ἀπὸ ψυχῆς ἀηδιασάσης ἐξ αὐτῶν, μαθὼν ἐκ τῆς πείρας ὅτι ἡ χάρις δὲν ἔχει χρείαν ἐπιτηδεύσεως, ἀλλ' ἁπλότητος καὶ ἀφελείας· καθὼς δὲ ἡ τιμιότης δὲν ἔχει χρείαν κροτάλων, οὐδ' ἡ κοσμιότης ἔχει χρείαν διατυπώσεων, οὐδ' ἡ σεμνότης προσχημάτων ὑπεροπτικῶν, καθιστώντων αὐτὴν ἐπίσης ἀπεχθῆ, ὡς ἡ προπέτεια τὴν ἀπαιδευσίαν.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς πιθηκικῆς ἀπομιμήσεως τῶν ξένων ἠθῶν, ἀφοῦ κατηντήσαμεν νὰ μιμώμεθα καὶ τὸ φλέγμα, νὰ μιμώμεθα καὶ τὴν προσῳδίαν αὐτὴν τῶν ἐθνῶν παρὰ τοῖς ὁποίοις ζῶμεν· τί δὲ νὰ εἴπωμεν περὶ τῆς ὀλιγωρίας ἡμῶν πρὸς τὴν θείαν ἡμῶν γλῶσσαν, ὅταν ἐνασμενιζώμεθα νὰ λαλῶμεν μᾶλλον, οἱ μὲν ἐν Ῥωσσίᾳ ἀπωκισμένοι, τὴν ῥωσσικὴν, οἱ δὲ ἐν Γερμανίᾳ τὴν γερμανικὴν, οἱ δὲ ἐν Ἰταλίᾳ τὴν ἰταλικὴν, οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ τὴν ἀγγλικὴν καὶ οἱ ἐν Γαλλίᾳ τὴν γαλλικήν! Ὅλα τοῦ ἔθνους τὰ κακὰ προῆλθον κατὰ μέγα μέρος ἐκ τῆς ἀμελείας τῆς ἰδίας αὐτοῦ παιδείας. Ἂν οἱ Βυζαντινοὶ δὲν ἐῤῥωμαΐζον, ἂν δὲν ἔπαυον μελετῶντες τὴν ἀρχαιότητα αὐτῶν, ἡ σπουδὴ αὕτη ἴσως θὰ τοὺς ἐκράτει ἀπὸ τῆς οἰκτρᾶς διαφθορᾶς, παρακμῆς καὶ πτώσεως.

Ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὁμηρικῶν χοιροβοσκῶν παρεξέβημεν ὑπὲρ τὸ δέον. Ἔτι ἕνα λόγον, καὶ τελευτῶμεν.

Ὁ εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς πρεσβεύει ὑγιεῖς ἠθικὰς ἀρχὰς, καίτοι δὲν πράττει αὐτὰς πάντοτε· κατὰ τὰς ἀρχὰς λοιπὸν ταύτας, εἶναι ἀνάξιος πᾶς ὅστις ἐγκαταλείπῃ ἀδελφὸν ἀσθενῆ. Τὸ ἔθνος ἡμῶν εἶναι πτωχὸν καὶ ἀσθενὲς, καὶ ὁ ἐγκαταλείπων τὴν γλῶσσαν, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα αὐτοῦ, ἐγκαταλείπει ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀδελφοὺς πτωχοὺς καὶ ἀδυνάτους. Ἡ δὲν πρέπει λοιπὸν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐμορφώθημεν κατὰ τὰς εὐγενεστάτας τῶν ἀρχῶν τοῦ νῦν μεγάλου καὶ πεπολιτισμένου κόσμου, ἢ ἂν κατὰ βάθος καὶ ὄχι ἐπιπολαίως ἐποτίσθημεν ἐξ αὐτῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ διαζευχθῶμεν τοῦ ἠδικημένου καὶ ὀλίγου μὲν ἀλλ' ὄχι μικροῦ ἔθνους, ἐξ οὗ καταγόμεθα.

ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΥ Β'
ΜΕΓΑΛΟΥ ΒΑΣΙΛΕΩΣ ΤΗΣ ΠΡΩΣΣΙΑΣ

ΣΥΝΕΙΔΗΣΙΣ.

Εἶχεν ἔξοχα προτερήματα ὁ βασιλεὺς ἐκεῖνος, καὶ παιδείαν οὐ τὴν κοινὴν, ἀλληλογραφῶν μετὰ τοῦ Βολταίρου καὶ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τοῦ αἰῶνος ἐκείνου· αὐτὸς ἐμεγάλυνε τὴν Πρωσσίαν· ἀλλ' ἐσεμνύνετο πρὸ πάντων ἐπὶ τῇ ἐσχάτῃ πρὸς τὸ ἀνθρώπινον γένος καταφρονήσει του. Μὴ παραδεχόμενος τιμιότητα εἰς οὐδὲν τῶν ἐπαγγελμάτων, κατήντησε νὰ χλευάζῃ καὶ αὐτὸ τὸ τῶν βασιλέων· ὥστε πιστεύουσί τινες ὅτι, καὶ τὸ βασιλικὸν διάδημα ὁσάκις ἐφόρει ἐπὶ τῆς κεφαλῆς του, πάντως θὰ ἐγέλα, θεωρῶν τὸν στολισμὸν τοῦτον ἀστεῖον καὶ ἀλλόκοτον.

Παρορμώμενοι ἐκ τῶν τελευταίων τροπαίων τῆς Πρωσσίας, οἱ τὰ αἴτια τοῦ μεγαλείου καὶ τῆς πτώσεως τῶν ἐθνῶν σπουδάζοντες, ἀνεκάλυψαν πρὸ μικροῦ ἐξομολόγησίν τινα τοῦ βασιλέως ἐκείνου, ἐπιγεγραμμένην, Τέχνην τοῦ βασιλεύειν! Ἐν τῷ πονήματι τούτῳ, ὁ Μέγας Φρειδερῖκος παρίσταται ὅλως ἀπροσδόκητος.

Γράφων πρὸς τὸν ἀνεψιὸν αὐτοῦ, τὸν καὶ κληρονόμον τοῦ θρόνου, δίδει εἰς αὐτὸν ἀναλγήτως τὰ ἑπόμενα ἐκπληκτικὰ μαθήματα·

« Αἱ μέγισται τῶν μοναρχιῶν, τὸν λέγει, ἔλαβον τὴν ἀρχὴν αὐτῶν ἀπὸ σφετερισμοῦ. Ἡμεῖς αὐτοὶ, ἀρχόμεθα ἀφ' ἑνὸς ἀντάρτου καὶ ἑνὸς ὑβοῦ· ὑβοῦ δὲ, ἐπειδὴ ὁ πρῶτος βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας Φρειδερῖκος Α' ἦτο μικρόσωμος, δύσμορφος, καὶ ὁμοῦ ὑπερόπτης· εἶχε τὴν φυσιογνωμίαν κοινοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἡ ψυχή του ἀντελαμβάνετο ὅ,τι παρουσιάζετο ἐνώπιον αὐτοῦ ὡς κάτοπτρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ πάντα, μάταιά τε καὶ ἀληθῶς μεγάλα, ἀντανακλῶνται ἐπίσης καὶ συγχέονται. »

Ταῦτα περὶ τῆς καταγωγῆς του· περὶ δὲ τῶν ὑπηκόων του, — « Εἶναι, λέγει, ἀνδρεῖοι καὶ τραχεῖς,

(1) Ἑορτὴ ἐν Ἀθήναις, εἰς τιμὴν τοῦ Βάκχου καὶ τοῦ Ἑρμοῦ.
(2) Σκληροπαῖκται ὠνομάζοντο οἱ παραβόλους καὶ κινδυνώδεις ἐπιδεικνύοντες τερατοποιίας.
(3) Ἰδοὺ καὶ τὰ νῦν salti mortali τῶν Ἰταλῶν, ἅτινα οἱ ἀρχαῖοι ἐκάλουν κυβιστήματα.
(4) Οἱ συμποσιάζοντες ἐφόρουν πάντοτε στεφάνους.
(5) Καὶ τοῦτο εἶδος ποτηρίου.
(6) Ὁ χοῦς περιεῖχε περίπου λίτρας 3 καὶ τέταρτον.
(7) Χρυσοῦς λέγοντες, οἱ ἀρχαῖοι δὲν ἐνόουν ἐπικεχρυσωμένος, ἀλλ' ἐκ χρυσοῦ ὅλος.

μέθυσοι εἰς τὸ ἄκρον, ἐντὸς τῶν οἰκιῶν των τύραννοι, ἐνώπιον τοῦ δεσπότου δουλοπρεπεῖς· ἐρασταὶ μὲν ἄνοστοι, σύζυγοι δὲ ἀκρόχολοι καὶ δύστροποι. Τί φορέματα εἶναι αὐτὰ τὰ δερμάτινα! τί ὑψηλὰ ὑποδήματα, καὶ εἰς τὰς χεῖρας ῥαβδίδιον! Τὸ ἔνδυμα βραχύτατον καὶ ἡ βέστα μακροτάτη. Αἱ δὲ γυναῖκες; ἀείποτε ἢ ἔγκυοι, ἢ γαλουχοῦσαι· ὡς συμφέρει ἄλλως τε εἰς πᾶν ἔθνος στρατιωτικὸν ὡς τὸ ἡμέτερον. »

Ὡς πρὸς τὴν θρησκείαν τοῦ Κράτους, ὀλίγον τὸν ἔμελε· μάλιστα δὲ ἐπεγέλα. Γέρων τις στρατιώτης ἐφωράθη ἔχων τὸ ἐκ μαργαριτῶν περιδέραιον τῆς Παναγίας τοῦ Ποστοδάμου. Ὁ στρατιώτης διετείνετο ὅτι ἀφ' ἑαυτῆς ἡ Παναγία ἀφείλετο τοὺς μαργαρίτας ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ της καὶ τοὺς προσέφερεν εἰς αὐτόν. Ἐν συντόμῳ, τὸ πρᾶγμα τοῦτο ἐθεωρήθη ὡς θαῦμα· καὶ ὁ βασιλεὺς ἀπεκρίνετο εἰς τὸν κλῆρον· « Τέλος πάντων, τὸ παραδέχομαι ὡς θαῦμα, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ ἀρκεσθῇ εἰς αὐτὸ καὶ μόνον ὁ στρατιώτης μου. »

Αὐτὸς οὗτος λοιπὸν ὁ βασιλεὺς ἔγραφεν ἐν τῇ Τέχνῃ τοῦ βασιλεύειν· « Ἀνεπιτηδειότατον λέγω τὸν βασιλέα, ὅστις ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ὑπηκόους του κατάχρησιν θρησκείας· ἄφρονα δὲ τὸν ἔχοντα θρήσκευμα.... Ἡ ἀληθὴς θρησκεία παντὸς ἡγεμόνος θέλει τῶν ἀνθρώπων τὸ συμφέρον καὶ τὴν δόξαν τοῦ ἡγεμόνος αὐτοῦ. Ἄλλην παρ' αὐτὴν δὲν πρέπει νὰ ἐγκολποῦται· ἀλλ' ὀφείλει ὅμως νὰ τιμᾷ τὴν ἐπικρατοῦσαν κατ' ἐπιφάνειαν καὶ παροδικῶς, ἵνα μὴ διίσταται ἀπὸ τῶν φυλαττόντων καὶ περιπτυσσομένων αὐτήν. Ἂν φοβῆται τὸν Θεόν, ἤ, ἵνα εἴπω ὡς αἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἱερεῖς, ἂν φοβῆται τὴν κόλασιν, ὡς Λοδοβῖκος ὁ ΙΔ΄ εἰς τὰ γηρατεῖά του, ἀποδειλιᾷ, καθίσταται ἄξιος καπουκῖνος.... Πρόκειται περὶ συνθήκης μετά τινος ἄλλου κράτους; Ἂν ἔχωμεν πρὸ ὀφθαλμῶν ὅτι εἴμεθα χριστιανοὶ, ἀπωλέσαμεν τὰ πάντα· πάντοτε ἕρμαια τῶν ἄλλων θὰ γινώμεθα. Ὁ πόλεμος μάλιστα εἶναι ἔργον, ὅπου ἐλάχιστος θρησκευτικὸς ἐνδοιασμὸς εἶναι ἱκανὸς τὰ πάντα νὰ φθείρῃ. Τίς ἄνθρωπος τῳόντι τίμιος θὰ ἐξήρχετο ποτὲ εἰς πόλεμον, ἂν δὲν ἐπετρέπετο εἰς αὐτὸν νὰ ἐπιβάλῃ κανόνας παρέχοντας δικαίωμα λεηλασίας, πυρπολήσεως καὶ σφαγῆς; »

Συνιστᾷ λοιπὸν εἰς τὸν ἀνεψιὸν τὴν ψυχροτάτην ἀδιαφορίαν πρὸς τὴν θρησκείαν. Ἔπειτα μεταβαίνει εἰς τὸ περὶ Δικαιοσύνης μέγα ἐπίσης κεφάλαιον. Ἡ Δικαιοσύνη εἶναι τὸ ἐγκαλλώπισμα καὶ ἐνταῦτῳ τὸ προπύργιον τοῦ οἰκτροῦ τούτου κόσμου· ἀλλὰ καὶ περὶ ταύτης ὁ μέγας βασιλεὺς λαλεῖ, ὡς περὶ τῆς θρησκείας, ἀνευλαβῶς· ὡς ἂν ἦτο μόνος αὐτὸς ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται. Δι' αὐτὸν τὰ πάντα, καὶ δι' αὐτοῦ τὰ πάντα. Αὐτὸς ἡ ἀρχὴ, αὐτὸς τὸ μέσον καὶ αὐτὸς τὸ τέλος παντὸς πράγματος. Ἀσυστόλως σὲ λέγει· « ἐγεννήθην φιλόδοξος, καὶ οὐδὲν ἀνέχομαι τὸ ἐνοχλοῦν με ἐντὸς τοῦ Κράτους μου· τούτου δ' ἕνεκα καὶ ἠναγκάσθην νὰ θεσπίσω νέον κώδικα. »

« Εἰς τοὺς ὑπηκόους, ἀνεψιὲ, ὀφείλομεν δικαιοσύνην, ὡς αὐτοὶ ὀφείλουσι σέβας πρὸς ἡμᾶς. Ἐννοῶ, φίλτατέ μοι, ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, μάλιστα δὲ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ἡμῶν, δίκαιοι, ὅταν ἡ δικαιοσύνη δὲν ἀνατρέπῃ τὰ ἡμέτερα δικαιώματα, μηδὲ βλάπτῃ τὴν ἡμετέραν ἐξουσίαν. Διότι οὐδεμία πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἰσότης μεταξὺ τοῦ δικαιώματος τοῦ μονάρχου, καὶ τοῦ τῶν ὑπηκόων ἢ δούλων. Προκειμένου ὅμως περὶ ἀπονομῆς δικαιοσύνης μεταξὺ ὑπηκόων, ὁ μονάρχης πρέπει νὰ ἦναι ἀπροσωπόληπτος καὶ ἀκράδαντος. Οὕτω καὶ μόνον δυνάμεθα νὰ ἐφελκύσωμεν παρὰ τοῦ λαοῦ λατρείαν, προσέχοντες ἐν τούτοις μὴ δουλωθῶμεν εἰς τὴν δικαιοσύνην ἡμεῖς αὐτοί. »

« Πρὸ πάντων μὴ ἐμπιστεύου εἰς τὰ Βουλευτήρια. Τὸ ἀγγλικὸν Συλλαλητήριον ὁποῖον τερατῶδες ἀποκύημα! καὶ τὸ τῶν Παρισίων ὁποῖος ὀλέθριος θεσμός! Ὁ δεσπότης πρέπει νὰ ἦναι δραστήριος, πεφωτισμένος, ἀκλόνητος ἐν τῇ θελήσει του. Εἰς κράτος δεσποτικὸν εἶναι χρεία πλειόνων ἀρετῶν, ἢ εἰς μοναρχικὸν κράτος. Ὁ αὐλικὸς κολακεύει τὸν μονάρχην, θεραπεύει τὰ ἐλαττώματα αὐτοῦ, καὶ οὕτω τὸν ἐξαπατᾷ· ἐνῷ ὁ δοῦλος γονυπετεῖ ἐνώπιον τοῦ δεσπότου, καὶ ἐξευτελιζόμενος τὸν φωτίζει· ὠφελιμώτερον λοιπὸν εἰς πάντα μέγαν ἄνδρα εἶναι τὸ βασιλεύειν δεσποτικῶς, ἀλλὰ θλιβερώτερον εἰς πάντα λαὸν τὸ ζῆν ὑπὸ τοιαύτην κυβέρνησιν. »

Ταύτας πρεσβεύων τὰς ἀρχὰς, ἐξηγριοῦτο θηριωδῶς ὁσάκις ἐτόλμα τις νὰ τὰς προσβάλῃ. Ἑσπέραν τινὰ, εἶχε συναναστροφὴν εἰς τὸ ἀνάκτορον, καὶ ἐφαίνετο εὐθυμότατος· ὅτε νέος τις, ἀκόλουθος τῆς γαλλικῆς πρεσβείας, λαλήσας μεταξὺ λόγων περὶ τῆς κυριαρχίας τοῦ λαοῦ, καὶ ἀνακηρύξας τὰς ἐλευθερίας τοῦ μέλλοντος χρόνου, εἶδε τὸν βασιλέα ἀκροώμενον αὐτὸν ἐν ἄκρᾳ σιγῇ· ἀφοῦ δ' ἔπαυσε λαλῶν, « Κύριε, τῷ εἶπεν ὁ βασιλεύς· καὶ χθὲς, εἰς τὸν αὐτὸν ἐδῶ τόπον ὅπου ἵστασθε, ἦτό τις ἀξιωματικὸς ἐκ τῶν ἐπιφανεστάτων τοῦ στρατοῦ μου. Ἠθέλησε κ' ἐκεῖνος, ἀλλὰ πολὺ δειλότερον παρ' ὅσον ὑμεῖς, νὰ εἴπῃ λόγους ἐξ αὐτῶν τοὺς ὁποίους ἠκούσαμεν. Γινώσκετε τί τὸν συνέβη; Τὸ πρωΐ σήμερον ἀπηγχονίσθη εἰς τὸ φρούριον. » Καὶ τόσον φοβερὰ κατέστη ἡ μορφὴ τοῦ δεσπότου λέγοντος ταῦτα, ὥστε κατέλαβε τὸν νεαρὸν διπλωμάτην τρόμος ταρτάρειος.

Ἄξιος δὲ ὑπὲρ πᾶν ὅ,τι ἄλλο εἶναι ὁ τῆς πολιτικῆς ὁρισμὸς τοῦ Φρειδερίκου Β΄. « Τὴν λέξιν πολιτικὴ ἐννοῶ, ἀνεψιὲ, σημαίνουσαν τέχνην τοῦ ἐξαπατᾶν· δι' αὐτῆς πρέπει νὰ ὠφελῆταί τις, ἢ ὑπὲρ τοὺς ἄλλους, ἢ ἐξ ἴσου τοὐλάχιστον. Μὴ αἰσχύνου συμμαχῶν ἐπὶ σκοπῷ νὰ περιέλθῃ εἰς σὲ μόνον ὅλον τὸ ὄφελος. Μηδὲ περιπέσῃς εἰς τὸ παχυλὸν σφάλμα τοῦ μὴ ἐγκαταλείπειν τοὺς συμμάχους, ἐάν ποτε ἴδῃς ὅτι συμφέρει νὰ τοὺς ἐγκαταλείψῃς· πρὸ πάντων δὲ φύλαττε ἀπαρασαλεύτως τὸ ἀξίωμα, ὅτι ἀπογυμνοῦντες τοὺς γείτονας, ἀποστεροῦμεν αὐτοὺς τῆς δυνάμεως τοῦ βλάπτειν ἡμᾶς. »

Καὶ κατωτέρω.

« Τὴν καλήν του πρέπει πάντοτε νὰ δεικνύῃ ὄψιν εἰς τὸ δημόσιον πᾶς ἡγεμών· ἀσχολοῦ λοιπὸν εἰς τοῦτο μετὰ πάσης σπουδῆς. Ἐγὼ, ὅτε ἤμην βασιλόπαις καὶ ὄχι ἀκόμη βασιλεὺς, ὀλίγιστον ἐτερπόμην εἰς τὴν στρατιωτικὴν δίαιταν· ἠγάπων τὰς ἀναπαύσεις μου, τὰ καλὰ φαγητὰ, καὶ συνεχῶς, λίαν συνεχῶς δὲν ἀπεῖχον οὐδὲ σπιθαμὴν ἀπὸ τοῦ ἔρωτος. Ἀφοῦ ὅμως ἐβασίλευσα, πάντες μὲ εἶδον στρατιώτην, φιλόσοφον καὶ ποιητήν· ἐκοιμώμην ἐπὶ ἀχυροστρώματος, ἔτρωγα κρίθινον ἄρτον ἐν τῷ στρατοπέδῳ μου. Ἐφαινόμην περιφρονῶν τὰ θέλγητρα τῶν γυναικῶν. Σήμερον δὲ, περιοδεύων, οὐδέποτε προσλαμβάνω σωματοφύλακας· καὶ ὁδοιπορῶ νύκτα καὶ ἡμέραν· οἱ ἀκόλουθοί μου εἶναι ὀλίγιστοι, ἀλλ' ἐκλεκτότατοι· τὸ ὄχημά μου ἁπλούστατον, ἀλλὰ καλῶς ἐξηρτημένον, καὶ ἐν αὐτῷ κοιμῶμαι ὡς εἰς τὴν κλίνην μου. Φαίνομαι ὡς παρορῶν τὰ τῆς εὐζωΐας· οἱ περὶ τὴν τράπεζάν μου εἶναι ὅλοι τρεῖς· εἷς ὑπηρέτης, εἷς μάγειρος, καὶ εἷς πεμματοποιός. Ἐγὼ αὐτὸς παραγγέλλω ὅ,τι φαγητὸν ὀρέγωμαι, καὶ κατὰ τοῦτο δὲν ἀδικοῦμαι, ἐπειδὴ γνωρίζω παντὸς τόπου τὰ καλὰ, καὶ ζητῶ ὅ, τι προάγῃ ἐξαίρετον· κυνήγιον, ἢ κρέατα, ἢ ἰχθῦς. Ὅπου ἂν καταλύσω, πάντοτε παρίσταμαι ὡς κεκοπιακὼς, καὶ παρουσιάζομαι εἰς τὸν λαὸν ἠμελημένος καὶ κακῶς ἐκτενισμένος. Αὐτὰ ὅλα σὲ φαίνονται ὡς τίποτε, ἀλλ' ὅμως πολλάκις ἀποτελοῦσιν ἀπιστεύτους ἐντυπώσεις.

» Εἰς πᾶν ὅ,τι πράττω, προσέχω πάντοτε νὰ φαίνεται ὅτι ἡ τῶν ὑπηκόων μου εὐημερία εἶναι ἡ μόνη μου μέριμνα. Ἀποτείνω τὸν λόγον εἰς ὅλους ἀνεξαιρέτως, εἰς εὐπατρίδας τε καὶ εἰς πάντα πολίτην, ἢ καὶ ἐργάτην ἁπλοῦν, ἐρωτῶν περὶ πάντων λεπτομερέστατα. Θὰ ἤκουσες, προσφιλές μοι ἀνεψιὲ, τῶν ἀγαθῶν αὐτῶν ἀνθρώπων τὰς περὶ ἐμοῦ εὐνοϊκωτάτας κρίσεις. Ἐνθυμεῖσαι τὸν εἰπόντα, ὅτι πολλή μου ἡ καλωσύνη τόσον κόπον λαμβάνοντος μετὰ μακροχρόνιον τοιοῦτον πόλεμον· ἐνθυμεῖσαι δὲ καὶ τὸν οἰκτειρήσαντά με μετὰ πόνου ψυχῆς, ὅτε εἶδε τὴν κακὴν κατάστασιν τοῦ ἐπενδύτου μου, καὶ τῆς τραπέζης μου τὴν λιτότητα. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος! ἠγνόει ὅτι ὑπὸ τὸν ἐπενδύτην ἐκεῖνον ἐφόρουν ἄλλο ἔνδυμα καλὸν, καὶ ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ἠδύνατό τις νὰ ζήσῃ, ἂν δὲν εἶχεν εἰς τὸ γεῦμα κρέας μόσχου καὶ χοιρόμηρον. »

Οὕτω λοιπὸν ὁ μέγας βασιλεὺς Φρειδερῖκος! ὑποκριτὴς πρὸς πάντας· πρὸς ὑπηκόους, πρὸς στρατιώτας, ἔτι δὲ καὶ πρὸς ἑαυτόν. Πρὸ πάσης στρατιωτικῆς ἐπιθεωρήσεως, ἐμάνθανε δέκα ἢ εἴκοσιν ὀνόματα, θαυμασίως εἰς αὐτὸν χρησιμεύοντα. Ὑποκριτὴς πρὸς τοὺς λογίους· ἔβαλλεν ἄνδρας πεπαιδευμένους νὰ ἐπιδιορθώνωσι τὸν ἄχαριν πεζόν του λόγον καὶ τοὺς κακοφώνους στίχους του. Ὑποκριτὴς πρὸς τὰς ἑταίρας αὐτοῦ· ὑποκριτὴς πρὸς ἅπασαν τὴν Εὐρώπην. Ἐνώπιον τοῦ κόσμου πίνει ζύθον, κατὰ μόνας δὲ τὸν κάλλιστον τῶν οἴνων. Παίζων, πρέπει νὰ κερδαίνῃ πάντοτε αὐτός. Εἰς ὅλα τὰ πάθη του ὑπείκει, ἀλλὰ κρυφίως. « Θέλεις, ἀνεψιὲ, νὰ σ' ἐκλάβωσιν ἥρωα; ἐπιχείρει τὸ ἔγκλημα τολμηρῶς. Καὶ θέλεις νὰ σ' ἐκλάβωσι συνετόν; παραποίει σεαυτὸν ἐπιτηδείως. »

Ἐπίσης σαφῶς ἐξηγεῖ πῶς διὰ χρημάτων τοῦ πατρός του ἐδιπλασίασε τὸν στρατὸν αὐτοῦ, καὶ πῶς διπλασιασθέντος τοῦ στρατοῦ ἠθέλησε, φυσικῷ τῷ λόγῳ, νὰ ἐκτείνῃ τὸ βασίλειόν του. Θέλων παντὶ σθένει ν' αὐξήσῃ τὴν Πρωσσίαν, προσαπέκτησε τὴν Σιλεσίαν κατὰ πρῶτον. Καταγελῶν τὴν εὐρωπαϊκὴν λεγομένην ἰσορροπίαν χλευαστικώτατα, ἔλεγε πρὸς τὸν ἀνεψιόν· « Ὅσον τὴν καταφρονῇς, τὴν περιβόητον αὐτὴν ἰσορροπίαν, τόσον προσεγγίζεις εἰς τὸ μεγαλεῖον. » Ἀλλ' ὅμως εἶναι χρεία πολλῆς φρονήσεως· εἶναι χρεία χειρὸς ἐλαφρᾶς, μεγάλης ἐπιτηδειότητος. « Φρόντιζε νὰ τρέφῃς δύο ἢ τρεῖς εὐγλώττους ἄνδρας εἰς τὴν αὐλήν σου, καὶ τούτους βάλλε νὰ δικαιολογῶσι τὰς πράξεις σου. » Περὶ δὲ τῶν πρέσβεων τίνα ἔδιδεν ὁρισμόν; « Καλῶς μόνον ἂν τρέφωνται οἱ πρέσβεις σου, τὰ πάντα δι' αὐτῶν δύνασαι νὰ τολμήσῃς. Ἐπέτυχα τοιούτους δι' ὧν εὐωδώθη πᾶσα ἐπιθυμία μου, καὶ οἱ ὁποῖοι, πρὸς ἀνακάλυψιν ἀπορρήτου τινὸς, θὰ ἐψηλάφων καὶ βασιλέως κόλπον. »

» Ἐγκολποῦ πρὸ πάντων τοὺς ἔχοντας τὸ προτέρημα τοῦ ἐξηγεῖσθαι διὰ φράσεων ἀσαφῶν, σκολιῶν, ἀναστρόφων. Δὲν θὰ πράττῃς κακῶς ἔχων πολιτικοὺς ἰατροὺς καὶ κλειδοποιούς· μεγάλως οὗτοι δύνανται νὰ σὲ ὠφελῶσι. Σοὶ λέγω, διότι ἐκ πείρας γινώσκω τὰ ἐξ αὐτῶν ὠφελήματα. »

Ἀλλ' εἶναι ἄλλη, χάριτι θεία, τῶν νεωτέρων ἡ τιμή. Συνέβη εἰς τὸν δοῦκα de Broglie, τὸν χρηματίσαντα ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν τῆς Γαλλίας, νὰ παρουσιασθῇ ποτὲ προδότης Ἄραψ, καὶ νὰ τῷ προτείνῃ ἀντὶ χιλίων ταλλήρων τὴν κεφαλὴν ἀντάρτου τινὸς τῆς ἐπαρχίας Ὀράν· φρίξας ὅμως ὁ ὑπουργὸς, — « Ποῖον κακούργημα ἔπραξα, εἶπε καθ' ἑαυτὸν, ἐνθαῤῥύναν τὸν ἄνθρωπον τοῦτον τοιαύτην νὰ μοὶ προβάλῃ πρότασιν! »

Ὀλίγα προσέτι, καὶ περαίνομεν τὸν λόγον περὶ τῆς Τέχνης τοῦ βασιλεύειν. « Θέλων νὰ σὲ σέβωνται οἱ γείτονες, διακωδώνιζε ὅσον οἷόν τε τὰς πράξεις σου, προσέχων μή τις γράφῃ ἐν τῷ βασιλείῳ σου ἄλλως πως, ἢ ἐπαινῶν ὅ,τι ἂν πράττῃς. »

« Φέρου εἰς τρόπον ὥστε οἱ ὑπήκοοί σου νὰ πείθωνται, ὅτι θὰ ἐπροτίμας ν' ἀπολέσῃς δύο βασίλεια μᾶλλον ἢ νὰ μὴ τιμηθῇς ὑπὸ τῶν μεταγενεστέρων. Ἐπειδὴ τὰ αἰσθήματα ταῦτα ὑποθέτουσι ψυχὴν ὄχι ἐκ τῶν κοινῶν, ἐκπλήττουσι καὶ ἐκθαμβοῦσι τοὺς πλείστους, καὶ ὁ μονάρχης παρίσταται οὕτως ὡς ὁ μέγιστος τῆς γῆς. »

Ἐν τῇ Τέχνῃ τοῦ βασιλεύειν οὐδεὶς περὶ ἀνταμείψεως ἢ εὐεργεσίας λόγος· ἐκ τοῦ Φρειδερίκου Β΄ ἴσως ἔπλασαν οἱ Γάλλοι τὴν παροιμίαν, — κοπιάζω διὰ τὸν βασιλέα τῆς Πρωσσίας, — ἤτοι, μηδεμίαν περιμένων ἀνταμοιβήν. Ὁ Φρειδερῖκος Β΄ οὐδέποτε ἔδωκέ τι εἴς τινα· οὔτ' ἔπαινον, οὔτε μειδίαμα, οὔτε καπνόν.

« Ὅταν ἔρχεται εἰς τὴν αὐλήν σου ξένος, ὑποδέχου αὐτὸν φιλοφρονέσταται· προσπάθει δὲ μάλιστα νὰ τὸν κρατῇς πάντοτε πλησίον σου, διότι οὗτος εἶναι ἄριστος τρόπος τοῦ κρύπτειν εἰς αὐτὸν τῆς κυβερνήσεώς σου τὰ ἐλαττώματα· καὶ ἂν μὲν ἦναι στρατιωτικὸς, φέρε τῆς βασιλικῆς φρουρᾶς τὰ τάγματα ἐνώπιόν του εἰς γυμνασίαν, σὺ αὐτὸς παρακελεύων τοὺς ἐξελιγμούς· ἂν δὲ λόγιος, συγγραφεὺς βιβλίου, εὐφήμησον τὴν παιδείαν, τὰ φῶτά του, καὶ ἔχε ἐπὶ τῆς τραπέζης σου τὸ βιβλίον του, ὥστε νὰ τὸ ἴδῃ· ἂν δὲ ἔμπορος, ἀκροάζου αὐτὸν καλοκἀγάθως, καὶ θωπεύων αὐτὸν, προσπάθει νὰ κατασταθῇ παρὰ σοί. »

Ταῦτα ὁ Φρειδερῖκος Β΄· ἂς ἀρκεσθῶμεν εἰς αὐτά.

ΗΛΙΟΥΠΟΛΕΩΣ ΕΡΕΙΠΙΑ.

Τῆς Ἡλιουπόλεως τὰ ἐρείπια ὁ περιηγητὴς ἀπαντᾷ ἐντὸς πεδιάδος τῆς Κοίλης Συρίας, ἥτις καλεῖται ὑπὸ τῶν Ἀράβων Πκάα· χωρίζουσι δὲ αὐτὴν ἀπὸ τῆς Δαμασκοῦ τὰ ὄρη τοῦ Ἀντιλιβάνου, καὶ οἱ ἀπὸ Δαμασκοῦ προερχόμενοι διανύουσι τὸ διάστημα τοῦτο ἐντὸς δύο ἢ καὶ τριῶν ἡμερῶν, ἀκολουθοῦντες λόφους τινὰς ἀλλεπαλλήλους, οἵτινες εἶναι τοῦ Ἀντιλιβάνου οἱ πρόποδες.

Καὶ πρῶτον, ἐξ ἀποστάσεως λεύγης διακρίνονται στῆλαί τινες, βαθμηδὸν δὲ καὶ τ' ἄλλα ἐρείπια. Ἀλλὰ τὰς ἐκ τῆς θέας ταύτης ἐντυπώσεις τοῦ ὁδοιπόρου περιγράφει ἐπὶ τὸ ποιητικώτερον ὁ Λαμαρτῖνος ἐν τῇ αὐτοῦ Περιηγήσει εἰς τὴν Ἀνατολήν.

« Ἡ ἀκρόπολις, λέγει, ἣ μᾶλλον ὁ τεχνητὸς κολωνὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐγείρονται ἅπαντα τῆς Ἡλιουπόλεως τὰ μνημεῖα, διεφαίνετο τῇδε κἀκεῖσε διὰ τῶν κλάδων ὑψηλῶν δένδρων καὶ ὑπεράνω τῆς αὐτῶν κορυφῆς, ἕως οὗ ἀνεκαλύψαμεν ὅλην αὐτήν, καὶ τότε ἐστάθημεν διὰ μιᾶς, ὡς ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ κρούσματος. Γραφὶς οὔτε κάλαμος δύναται νὰ παραστήσῃ τὴν ἐκ τοῦ βλέμματος τούτου καὶ μόνου ἔκστασιν τῶν ὀμμάτων καὶ τῆς ψυχῆς. Ὑπὸ τὰ βήματα ἡμῶν, ἐν τοῖς ῥείθροις τοῦ χειμάῤῥου, ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀγρῶν, περὶ πᾶν δένδρου στέλεχος, μεγάλα τμήματα γρανίτου ἐρυθροῦ ἢ φαιοῦ, πορφυροῦ ἢ αἱματόχρου· μάρμαρα λευκά, πέτραι κίτριναι, καὶ αὗται ὡς τὸ Πάριον μάρμαρον λαμπραί· συντρίμματα στηλῶν, κιονόκρανα τετορευμένα, ἐπιστήλια, κάχλικες, κορωνίδες, θριγκοί, στηλοβάται· μέλη διεσκορπισμένα καὶ οἱονεὶ ἀσπαίροντα· ἀγάλματα ἔκπτωτα, πρηνῆ ἐπὶ τοῦ χώματος· καὶ ταῦτα πάντα συγκεχυμένα, διεσπαρμένα, συνηγμένα εἰς σωροὺς, καταῤῥέοντα πανταχόθεν ὡς αἱ λάβαι ἡφαιστείου ἐξερεύγοντος τὰ λείψανα κράτους μεγάλου· καὶ μόλις βλέπεις στενόν τι μονοπάτιον ὅπως διέλθῃς ταῦτα τῶν τεχνῶν τὰ περισαρώματα, ὑπὸ τῶν ὁποίων καλύπτεται ὅλη ἡ γῆ. Τὰ πέταλα τῶν ἵππων ὠλίσθαινον καὶ συνετρίβοντο κατὰ πᾶν βῆμα μεταξὺ τῶν λειοτάτων ἀκανθῶν τῶν κορωνίδων, ἢ ἐπὶ τοῦ χιονολεύκου στήθους ἠκρωτηριασμένου τινὸς κορμοῦ γυναικός· μόνον δὲ τὸ νερὸν τοῦ ῥύακος εὕρισκε πόρον διὰ τοῦ στρώματος ἐκείνου τῶν μαρμαρίνων τμημάτων, καὶ διὰ τοῦ ψιθυρίζοντος ἀφροῦ του ἐξέπλυνε τὰ ῥήγματα αὐτῶν, προσκόπτοντα εἰς τὸν δρόμον του. »

Τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα κεῖνται περίκλειστα εἰς μικράν τινα ἀκρόπολιν, ἣν συνέδεε μετὰ τοῦ περιτειχίσματος τῆς πόλεως διπλῆ γραμμὴ τειχῶν, μόλις σήμερον διακρινομένων ἔκ τινων λίθων τῇδε κἀκεῖσε διεσκορπισμένων· ἀλλ' αἱ οἰκίαι ἠφανίσθησαν ὅλαι, καὶ ἡ ἀκρόπολις ὑψοῦται μόνη, ὀλίγας τινὰς ἑκατοντάδας βημάτων ἀπέχουσα ἀπὸ τῆς νῦν κωμοπόλεως Βαλβέκ.

Εἰς τοὺς πόδας τῶν τειχῶν ὑπὸ τῶν ὁποίων στηρίζονται τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα, ῥέουσι τὰ διαυγῆ ὕδατα ῥυακίου τινὸς περιέρποντος χαριέντως καὶ ἀποτελοῦντος ὥς τι χαράκωμα φυσικὸν περὶ τὴν ἀκρόπολιν· μεταξὺ δ' αὐτῆς καὶ τῆς κώμης φαίνονται μονήρη τινὰ δένδρα. Καὶ ἐπὶ μὲν τῆς πρὸς τὸ μέρος τοῦ πολιχνίου πλευρᾶς, ἐγείρεται πλευρὰ ναοῦ ἐστερημένου τῶν στηλῶν ἐφ' ὧν ἠρείδετο ἡ στοὰ αὐτοῦ· ἀνωτέρω δὲ ὑψοῦνται ἓξ στῆλαι μέγισται, ὄπισθεν τῶν ὁποίων διακρίνεται εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ὁ Λίβανος, σποδοειδὴς καὶ ὑπέρυθρος· ὑποβαστάζουσι δὲ τὰ τείχη πρόπεδόν τι μήκους μὲν 250 σχεδὸν βημάτων, πλάτους δὲ 60. Τρεῖς μέγιστοι μονόλιθοι φαίνονται ἐγγομφωμένοι εἰς τὴν δυτικὴν πλευράν, ἐπὶ ὕψους 20 ποδῶν ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, καὶ ἕτεροι δύο ὅμοιοι κατάκεινται εἰς λατομεῖόν τι πλησίον τῆς κωμοπόλεως, λατομεῖον ὅθεν ἐξήχθησαν οἱ πλεῖστοι τῶν λίθων ἐξ ὧν ᾠκοδομήθησαν οἱ ναοί. Γάλλος τις περιηγητὴς, καταμετρήσας ἕνα τούτων, λέγει ὅτι εἶχεν εἴκοσι μέτρων μῆκος, πέντε πλάτος καὶ τοσοῦτον ὕψος. Οἱ Ἄραβες ὀνομάζουσιν αὐτὸν χατζὲρ ἐλ κιβλὰ, ἤτοι λίθον εὐκτήριον· μόλις δὲ θὰ ἠδύνατο νὰ σύρῃ αὐτὸν μηχανὴ εἰκοσακισχιλίων ἵππων δυνάμεως· ὥστε ἀπορίας ἄξιον εἶναι πῶς κατωρθώθη νὰ μετακομισθῶσι τοιοῦτοι ὑπερμεγέθεις ὄγκοι εἰς ἀπόστασιν ἑνὸς ὅλου χιλιομέτρου, καὶ ἔπειτα ν' ἀναβιβασθῶσιν εἰς ὕψος ὑπὲρ δέκα μέτρα ἄνω τοῦ ἐδάφους, ἐπιτιθέμενοι ἐπ' ἄλλων λίθων ἐπίσης φοβερῶν, μεθ' ὧν συνηρμόσθησαν ἀκριβέστατα, ὡς συναρμόζουσιν οἱ ἐπιτήδειοι κτίσται σήμερον τὰς πέτρας συνήθους μεγέθους.

Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἐπίκεινται τῶν τειχῶν δύο τετράγωνοι πύργοι, ὑπὸ τοὺς ὁποίους πλατεῖά τις εἴσοδος ἄγει πρὸς ὑπόγειον θόλον· ὑπὸ τὸν θόλον τοῦτον οἱ Ἄραβες κατέστησαν βυρσοδεψεῖον, ὅπου καὶ ἐργάζονται.

Τόσα παρίστανται διὰ μιᾶς μεγάλα καὶ συγκεχυμένα ἐρείπια, καὶ τόσον ἐκ πρώτης ὄψεως καταθαμβοῦσιν, ὥστε δυσκόλως ἀντιλαμβάνεταί τις τὸ σχῆμα καὶ τὴν θέσιν τῶν ναῶν· εἶναι δὲ χρεία νὰ συνέλθῃ πρότερον ἐκ τοῦ θάμβους, καὶ τότε νὰ σπουδάσῃ κατ' ἰδίαν ἓν ἕκαστον.

Ἓξ μεγάλαι στῆλαι, τὰ μόνα λείψανα ὑψηλοῦ τινος ναοῦ, ἵστανται ὡς γίγαντες ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων ἐρειπίων· πέριξ δ' αὐτῶν κεῖνται διεσκορπισμένοι οἱ σπόνδυλοι τῶν στηλῶν ὅσαι κατέπεσον, καὶ τῶν ὁποίων σώζονται εἰσέτι αἱ βάσεις. Ὅτε, κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα, ἐπεσκέφθη τὰ μνημεῖα ταῦτα ὁ Ἄγγλος Robert Wood, ἦσαν ἔτι ὄρθιαι ἐννέα στῆλαι· αἱ σωζόμεναι ἓξ παρίστανται μεγαλοπρεπέσταται· ὁ ἥλιος ἔδωκεν εἰς αὐτὰς χροιὰν σκωρίας· ὑποβαστάζουσι δὲ εἰσέτι τὰ ἐπιστύλια αὐτῶν, κεκοσμημένα διὰ γλαφυρῶν γλυμμάτων· ὥστε ἀπορεῖ τί μᾶλλον νὰ θαυμάσῃ ὁ θεατὴς, τὸ ἔξαλλον τοῦ εἴδους, τὸ μεγαλεῖον τοῦ χαρακτῆρος, τὸ πλούσιον τῶν κοσμημάτων, τὸ τολμηρὸν τῶν σχημάτων, ἢ τὸ φοβερὸν καὶ ἀῤῥενῶδες τῆς πράξεως, ἢ τὴν ὀρθότητα τῶν ἀλληγοριῶν· ἐπειδὴ τὰ πάντα ἐκπλήττουσι, τὰ πάντα διαφλέγουσι τὴν φαντασίαν, ἐμπνέοντα ἰδέας ὑψηλὰς ἢ ἐμβάλλοντα εἰς σκέψεις βαθείας. Μόνα ἄξια νὰ παραβληθῶσι κατά τινα πρὸς τὰ ἐπιστύλια τοῦ ἐν Βαλβὲκ ναοῦ θεωροῦνται τὰ τοῦ ναοῦ τῆς Ἐφέσου, καὶ ἡ ἐν Ῥώμῃ καλουμένη Νέρωνος πρόοψις.

Ἀριστερόθεν τῶν στηλῶν ἵσταται τὸ πληρέστατον τῶν μνημείων τούτων· ὁ ναὸς τοῦ Ἡλιουπολίτου Διὸς, οἰκοδομηθεὶς κατὰ τὸν ῥυθμὸν τοῦ ἐν Ῥώμῃ. Τέσσαρες καὶ τεσσαράκοντα κορινθιακαὶ στῆλαι (8 κατὰ πλάτος καὶ 14 κατὰ μῆκος) ὑπεβάσταζον τὴν περὶ αὐτὸν στοάν· τὴν ἀνατολικὴν αὐτοῦ πρόοψιν κοσμεῖ σειρὰ διπλῆ στηλῶν ἄλλων, τῶν ὁποίων τὰ ῥαβδώματα ἔμειναν ἀτελῆ. Αὗται σχηματίζουσι τοῦ ναοῦ τὸ πρόστοον.

Ὑπὸ τὴν στοὰν ὁ θεατὴς ἱστάμενος ἐκπλήττεται ἐκ τοῦ πλούτου τῆς ὀροφῆς· εἰς τὰ φατνώματα αὐτῆς φαίνονται ἐναλλὰξ ἓν ἑξάγωνον καὶ τέσσαρες ῥόμβοι, περιέχοντες ἀναγλύφους κεφαλὰς, ἐνῷ καὶ τὰ ἐν τῷ μεταξὺ τρίγωνα κοσμοῦνται διὰ χαριεστάτων γλυμμάτων· τὰ δὲ ἑξάγωνα, ὄντα κατὰ δύο τρίτα σχεδὸν μεγαλήτερα τῶν μικρῶν ῥόμβων, περιέχουσι προτομὰς μεγάλας, ἢ ἀκέραια ἀναστήματα· τὸν Γανυμήδην ἁῤῥαπαζόμενον ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀετοῦ· — τὴν Λήδαν καὶ τὸν Δία κύκνον· — τὴν Ἄρτεμιν μηνοστεφῆ. Αἱ δ' ἐντὸς τῶν ῥόμβων κεφαλαὶ εἶναι θεῶν καὶ ἡρώων καὶ αὐτοκρατόρων.

Τινὲς τῶν λίθων τούτων, πεσόντες ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, κατάκεινται ἐπὶ τῶν πλακῶν τῆς στοᾶς. Ἡ θύρα τοῦ ναοῦ εἶναι ἐπεξειργασμένη λαμπρῶς· βρύουσι δὲ μάλιστα χάριτος τὰ κοσμήματα τοῦ ὑποβασταζοντος τὴν κορωνίδα γείσου, ἀμφοτέρωθεν τοῦ ὁποίου προσήρτηνται κάχλικες διπλοῖ. Ἐπὶ δὲ τοῦ θριγκοῦ τῆς θύρας παρίσταται ἀετὸς παμμεγέθης, συνάπτων εἰς τὸ ῥάμφος αὐτοῦ δύο ἔγκαρπα (festons), τῶν ὁποίων τὰς ἄλλας ἄκρας κρατοῦσι δύο Φῆμαι, ἢ Ἔρωτες, καὶ βαστάζων εἰς τὰς γηλὰς κηρύκειον ἄνευ ὄφεως, λῆγον εἰς κεφαλὴν κλειδός. Ὁ θριγκὸς οὗτος σύγκειται ἐκ τριῶν μεγίστων λίθων, ὧν ὁ μεσαῖος, ὀλισθήσας δύο πόδας ἢ τρεῖς, κρατεῖται ὑπὸ τῶν ἄλλων δύο ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ἐκκρεμὴς ὑπεράνω τῆς θύρας, ὡς ἀπειλῶν νὰ πέσῃ καὶ κατασυντρίψῃ πάντα βέβηλον ἐρχόμενον νὰ διαταράξῃ τὴν ἐρημίαν ἐκείνου τοῦ ἱεροῦ.

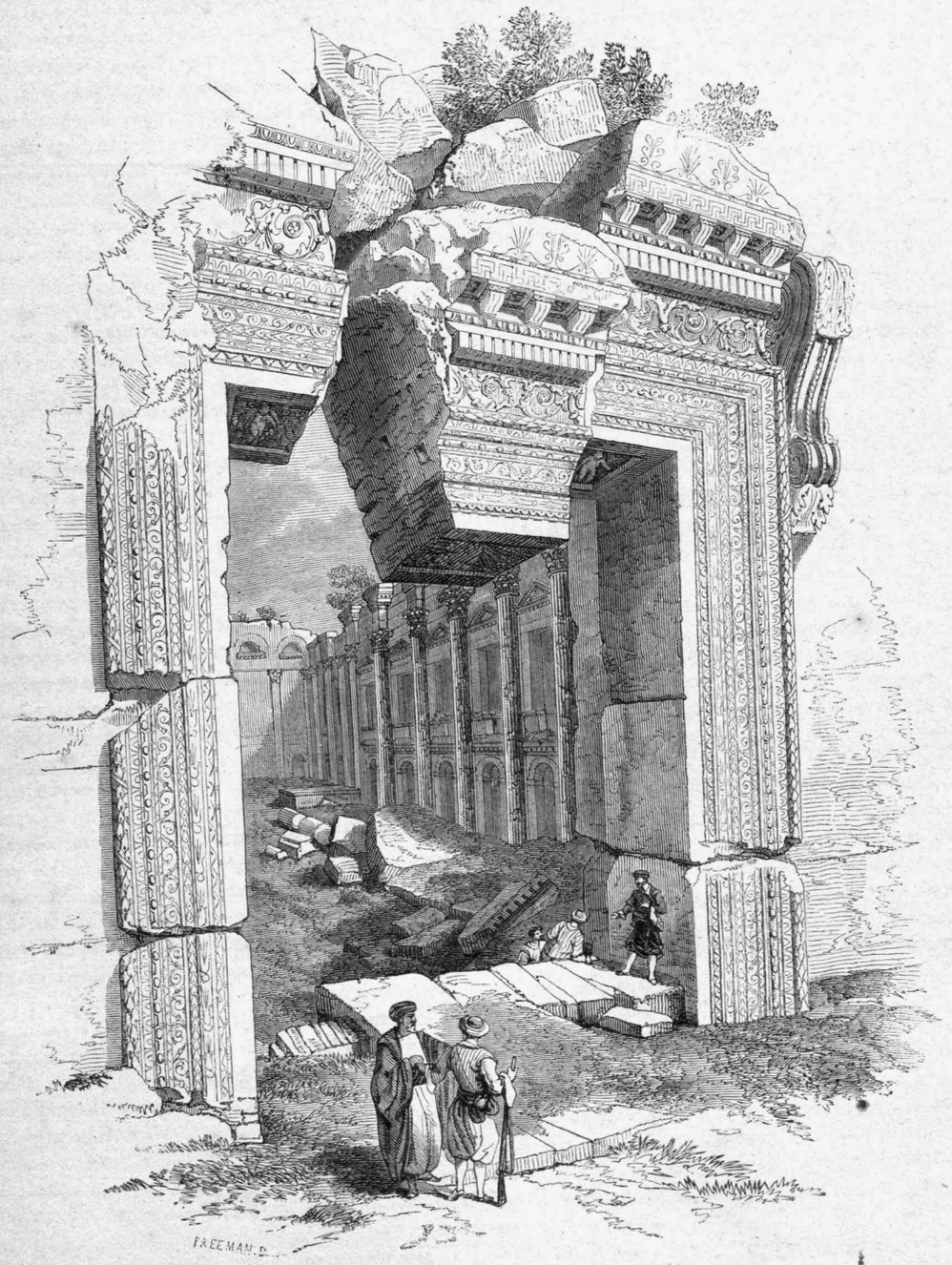

Θύρα εἰσόδου Ναοῦ τοῦ Διὸς εἰς Ἡλιούπολιν (Βαλβέκ).

Καὶ τὸ σκότος δὲ τὸ περὶ τὴν ἀρχὴν τῶν μνημείων τούτων προσεπαυξάνει τὴν ἀπορίαν καὶ τὸν θαυμασμὸν τοῦ περιηγητοῦ. Πῶς συνέβη νὰ ὑπάρχῃ ἐν τῇ ἀρχαιό-

τητι πόλις τοιαύτας κεκτημένη λαμπρὰς οἰκοδομὰς, καὶ μόλις ν' ἀναφέρεται ὑπὸ τῶν ἱστοριογράφων! Οἱ ἐγχώριοι ἐν τῇ ἀμαθείᾳ των λέγουσιν ἐκ παραδόσεως, ὅτι ταῦτα πάντα ἀνήγειρεν ὁ Σολομών· — εἰς τὴν Συρίαν, ὁ Σολομὼν εἶναι ὁ ἥρως παντὸς θαυμασίου· — ἀλλὰ κατὰ τοὺς ῥωμαίους συγγραφεῖς, ταῦτα δὲν εἶναι ἀρχαιότερα τῆς ἐποχῆς Ἀντωνίνου τοῦ Πίου, γεννηθέντος ἐν ἔτει 86 μ. Χ. Ἰωάννης ὁ Ἀντιοχεὺς διηγεῖται, ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ οὗτος ἀνήγειρεν ἐν Ἡλιουπόλει, παρὰ τὸ ὄρος τοῦ Λιβάνου, εἰς τὴν Φοινίκην, ναὸν θεωρούμενον ὡς ἓν ἐκ τῶν θαυμάτων τοῦ κόσμου· ἴσως δὲ οὗτος ἦναι ὁ σωζόμενος εἰσέτι ἀκατάπτωτος ναὸς τοῦ Διός. Τίς ὅμως ὁ ἱδρυτὴς τῶν ἄλλων ἐκείνων μνημείων, μάλιστα δὲ τοῦ ναοῦ τοῦ Ἡλίου, οὐσιωδῶς διαφέροντος τῶν συνήθων ῥωμαϊκῶν ναῶν κατὰ τὸ σχέδιον; Ὁ τοῦ Διός, ὡς καὶ ὁ ἄλλος τοῦ ὁποίου σώζονται μόνον ἓξ στῆλαι, ἔχουσιν ἀναντιῤῥήτως τὸν τύπον τῆς παρακμῆς τῆς τέχνης· διότι ἐκπλήττουσι μὲν διὰ τοῦ μεγέθους τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἀπᾴδουσιν ὅμως πρὸς τὴν ἔλλογον φιλοκαλίαν, ἀμοιροῦντες τῶν ἀναλογιῶν ἐκείνων αἵτινες συνάπτουσι τὴν χάριν μετὰ τῆς στερεότητος. Βλέπει μέν τις ἀφθονίαν κοσμημάτων, ὄχι δὲ καὶ τελειότητα ἐπεξεργασίας· ὄγκους παμμεγέθεις, ὄχι δὲ καὶ ὕλης ἐκλογήν· ἐν ὅλοις προδίδεται ἡ βεβιασμένη φαντασία καὶ ἡ ὑπερβάλλουσα κομψότης ἣν καταβάλλει συνήθως ἡ τέχνη λαοῦ παρακμάζοντος.

Περὶ δὲ τῶν ἀγαλμάτων τῶν εἰς τοὺς σηκοὺς καὶ εἰς τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ, οὐδὲ ἴχνος αὐτῶν φαίνεται, καὶ μόνον ἐκ περιγραφῶν δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν τὸ κάλλος αὐτῶν. Ὁ Μακρόβιος λέγει ἐν τοῖς Κρονίοις (Saturnales), ὅτι ἄγαλμάτι τῆς Ἡλιουπόλεως χρυσοῦν παρίστα τὸν Δία ἀγένειον καὶ φέροντα, εἰς μὲν τὴν μίαν τῶν χειρῶν, τὴν μάστιγα τοῦ Φοίβου, εἰς δὲ τὴν ἄλλην, κεραυνὸν μετὰ σταχύων. Ἐννοεῖται ὅτι, ἀφοῦ οἱ ἀραβοτουρκικοὶ λαοὶ δι' ὀλίγον τινὰ σίδηρον ἢ ἄσβεστον κατηδάφισαν καὶ κατέστρεψαν ἀναλγήτως στήλας καὶ ἀγάλματα ἐκ μαρμάρου, οἱ Βεδουῖνοι οὐδόλως ἐφείσθησαν ἀγαλμάτων ἐξ ἀργύρου ἢ χρυσοῦ.

Τί δὲ καὶ οἱ Σταυροφόροι;... ὅτε ἦλθον εἰς τοὺς τόπους ἐκείνους, θεωρήσαντες τὰ ἐρείπια τῆς Βαλβὲκ ὡς ἐπίκαιρον στρατηγικὴν θέσιν, ἀνήγειρον διὰ λίθων τῶν ἱερῶν τὸ σωζόμενον περιτείχισμα καὶ τοὺς δύο τετραγώνους πύργους, στέψαντες αὐτοὺς καὶ δι' ἐπάλξεων. Εἰς μόνος θάλαμος μένει ἀκέραιος ἐν τῷ φρουρίῳ· ἐπὶ πολλῶν δὲ πετρῶν φαίνονται γεγραμμένα ὀνόματα εὐρωπαίων περιηγητῶν.

Ἡ Ἡλίου πόλις ὑπῆρξεν, ὡς φαίνεται, μία τῶν μεγίστων τῆς Συρίας. Ἐπὶ τῶν Καλιφῶν ἦτο σημαντικὴ εἰσέτι, καὶ ὑπ' αὐτῶν μετωνομάσθη Βαλβὲκ, σημαῖνον ἀραβιστὶ πόλις τοῦ Ἡλίου. Ὅτε τὴν εἶχεν ἐπισκεφθῆ ὁ Robert Wood, ἠριθμοῦντο ἐν αὐτῇ πεντακισχίλιοι κάτοικοι· σήμερον ὅμως ἡ πόλις τοῦ Ἡλίου, αὐχμηρὰ, κατακαιομένη ὑπὸ τοῦ ἡλίου αὐτοῦ, καὶ ὅλον αὐτῆς ἀπολέσασα τὸ μεγαλεῖον, σύγκειται ἐξ ἀθλίων τινῶν στεγασμάτων κατοικουμένων ὑπό τινων ἑκατοντάδων ἀνατολικῶν χριστιανῶν, τοὺς ὁποίους ποιμαίνει εἷς ἐπίσκοπος, προφυλάττων αὐτοὺς ἀγρύπνως ἀπὸ τοῦ δυτικοῦ προσηλυτισμοῦ διὰ τῆς ὀρθῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ὅσον οἷόν τε ἐλευθέρας ἐκπαιδεύσεως.

ΠΥΡΕΙΑ ΦΩΣΦΟΡΙΚΑ.

Πυρεῖα φωσφορικὰ, ἢ χάριν συντομίας φωσφόρα, ἢ καὶ ἁπλῶς πυρεῖα, λέγομεν ὅ,τι κακοζήλως καὶ ἀτόπως ὀνομάζουσιν εἰς τοὺς τόπους ἡμῶν, ποῦ μὲν κιπρίτια, ποῦ δὲ σπίρτα· ἐνῷ οὔτε κιπρίτιον (θειάφιον) περιέχουσι ταῦτα πάντοτε, οὔτε ποτὲ σταλαγμὸν σπίρτου (πνεύματος), ἀλλὰ φωσφόρον καὶ ἄλλας τινὰς χημικὰς ὕλας, ὡς κατωτέρω θὰ ἴδωμεν.

Ὑπελογίσθη ἔν τινι τῶν τελευταίων συνεδριάσεων τῆς ἐν Παρισίοις Ἑταιρίας τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν, ὅτι ἕκαστος τῶν κατοίκων, ἀπὸ μεγάλου ἕως μικροῦ, καίει καθ' ἑκάστην, — ἐν μὲν τῇ Γαλλίᾳ 6 πυρεῖα, ἐν δὲ τῇ Ἀγγλίᾳ 8, ἐν δὲ τῇ Βελγικῇ 9· ἑπομένως, λαμβανομένου ὡς βάσεως τοῦ μέσου ὅρου τῆς ἐν Γαλλίᾳ καταναλώσεως, συμπεραίνεται ὅτι καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην καίονται καθ' ἑκάστην ἡμέραν 2 δισεκατομμύρια φωσφορικῶν πυρείων, διὰ τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦνται ξύλα βάρους χιλιογράμμων 300 (5,350 κανταρίων)· καὶ ταῦτα μόνον εἰς τὴν Εὐρώπην.

Ἀλλὰ προσθετέον ὅτι κατασκευάζονται καὶ πυρεῖα ἐκ κηροῦ καὶ ἐκ στέατος, ἤτοι ἄνευ ξύλου, ἐξ ὧν καίονται ἐπίσης οὐκ ὀλίγα, ἂν ὄχι ὅσα ξύλινα. Αἱ πρὸς κατασκευὴν τῶν πυρείων ἄλλαι ὕλαι εἶναι, πρῶτον ὁ φωσφόρος, ἐξ οὗ ἀναλίσκονται περὶ τὰς 210,000 χιλιογράμμων, ἔπειτα τὸ χλωρικὸν ἅλας τῆς ποτάσσης, τὸ θειάφιον, ὁ μίλτος (minium), τὸ ἔνθειον τοῦ στίμμιος (ἀντιμωνίου) τὸ κομμίδιον (γόμμα), ἡ ψαρόκολλα. Ἐν Αὐστρίᾳ ὑπάρχουσιν ἐργοστάσια πυρείων ἐνασχολοῦντα ἕως 5,000 ἐργατῶν· ἐν ὅλῃ δὲ τῇ Εὐρώπῃ ὑπολογίζονται ἕως 30,000 ἐργατῶν ἀσχολουμένων εἰς κατασκευὴν φωσφορικῶν πυρείων, ὧν ἡ ἀξία, ὅλων ὁμοῦ, ἴσως ἦναι 250 ἑκατομμυρίων φράγκων, τοὐλάχιστον.

Μόλις κατὰ τὸ ἔτος 1832 ἐπενοήθη ἡ κατασκευὴ φωσφορικῶν πυρείων· πρότερον, ὡς ἐνθυμούμεθα καλῶς, ἀπῃτεῖτο νὰ ἔχωσιν οἱ θέλοντες ν' ἀνάψωσι πῦρ, χάλυβα, χάλικα, ὕσκαν καὶ θειάφιον· ἐξ ὧν πολλὴ προήρχετο βραδύτης καὶ πολλάκις ματαιοπονία, κατὰ τὴν καλὴν ἢ κακὴν ποιότητα τῶν τεσσάρων τούτων ἐπιτηδείων. Τῷ 1835, τὸ χλωρικὸν ἅλας τῆς ποτάσσης ἀντικατεστάθη ἐν μέρει ὑπὸ τοῦ μίλτου καὶ τοῦ ὑπεροξυδίου τοῦ μαγγανησίου, ὁ δὲ φωσφόρος ὑπὸ τοῦ ἐνθείου τοῦ στίμμιος. Τῷ 1837, τὸ χλωρικὸν ἅλας τῆς ποτάσσης παρητήθη ἐξ ὁλοκλήρου, ἀντικατασταθὲν ὑπὸ τοῦ δισοξυδίου (bioxide) τοῦ μολύβδου, καὶ ἀκολούθως ὑπὸ τοῦ ἀζώτου τοῦ μολύβδου, ὡς καὶ ὑπὸ τοῦ ἀζώτου τῆς ποτάσσης.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ὅμως δὲν εἶχε παραιτηθῆ ἡ χρῆσις τοῦ χλωρικοῦ ἅλατος τῆς ποτάσσης μέχρι τοῦ 1847· ἔκτοτε μέχρι τοῦδε περιῆλθε σχεδὸν εἰς ἀχρηστίαν καὶ ἐνταῦθα, ἐκτὸς μόνον εἰς τὴν κατασκευὴν πυρείων ἐκ στέατος.

Ὦ, ἂν εἶχέ τις χρήματα ἱκανὰ, ὥστε ν' ἀγοράσῃ ὅλας τὰς πωλουμένας συνειδήσεις!... νὰ τὰς ἀγοράσῃ ὅσον ἀξίζουσι, καὶ νὰ τὰς μεταπωλήσῃ ὅσον τιμῶσιν αὐταὶ ἑαυτάς· πόσον κερδαλέα, πόσον λαμπρὰ ἐπιχείρησις!

Η ΑΓΙΑ ΒΑΡΒΑΡΑ.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ πυροβολισταὶ, ὡς καὶ οἱ πυροτέχναι καὶ οἱ ὑπονομοποιοὶ, ἔτι δὲ καὶ οἱ πυροσβέσται ἐν Εὐρώπῃ, ἑορτάζουσι τὴν ἁγίαν Βαρβάραν ὡς προστάτιδα αὐτῶν.

Ἀλλὰ πόθεν ἄρᾶγε ἡ καλὴ καὶ ἀνδρεία θυγάτηρ τοῦ ἐκ Νικομηδείας πλουσίου εἰδωλολάτρου Διοσκόρου κατέστη προστάτις καὶ ἀντιλήπτωρ τῶν ἐν κινδύνῳ πυρὸς, ὥστε νὰ δοθῇ τὸ ὄνομά της καὶ εἰς τὰς τῶν πλοίων πυριταποθήκας ὑπὸ τῶν λατινικῶν ἐθνῶν, καλούντων αὐτὰς Ἁγίαν Βαρβάραν (Santa Barbara);

Ἐκ τῆς παραδόσεως τῶν μαρτυρολογίων γινώσκομεν ὅτι ἡ νέα Βαρβάρα, μαρτυρήσασα ἐν Χριστῷ ἐπὶ Μαξιμίνου, εἶχεν εὐχηθῆ νὰ μείνῃ ἄγαμος παρὰ τὸ θέλημα τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ὅστις τὴν κατεδίωξεν ἕνεκα τούτου ξιφήρης. Ἡ Ἁγία Βαρβάρα ἤχθη ἔπειτα ἐνώπιον τοῦ δικαστοῦ Μαρκιανοῦ, κατὰ διαταγὴν τοῦ ὁποίου ἐσπαράχθη κατὰ τὰς πλευρὰς αὐτῆς διὰ σιδηρῶν ὀνύχων, ἐκάη διὰ δαδῶν καὶ ἐσφυροκοπήθη τὴν κεφαλήν· ὡς νὰ μὴ ἤρκουν δὲ ταῦτα τὰ μαρτύρια, παράφορος γενόμενος ὁ Μαρκιανὸς ὅτι ἔβλεπε τὰς πληγὰς τῆς Βαρβάρας πάραυτα θεραπευομένας, τῆς ἀπέκοψε τοὺς μαστοὺς, καὶ τὴν περιέφερεν οὕτως εἰς τὴν πόλιν μαστιγουμένην· ἕως οὗ ὁ Διόσκορος, ἐξαιτήσας παρὰ τοῦ δικαστοῦ τὴν ἀπηνῆ χάριν ὅπως αὐτὸς καταφέρῃ τὸ τελευταῖον καὶ θανατηφόρον τραῦμα εἰς τὴν ἡρωϊκὴν παῖδα, τὴν ἀπεκεφάλισε προσευχομένην εἰς τὸν Θεόν. Ἐπειδὴ ὅμως κατ' ἄλλην τινὰ ῥῆσιν ὁ Διόσκορος, ἐνῷ ἐξετέλει ταύτην τὴν μιαιφονίαν, ἔπεσε κεραυνόβλητος, ἐξηγεῖται ἴσως διατί αἱ πυριταποθῆκαι τίθενται ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἁγίας ταύτης.

Ὁπωσδήποτε, ἀπὸ πολλῶν ἤδη αἰώνων σέβας μέγα ἀπονέμουσιν εἰς τὴν Ἁγίαν Βαρβάραν οἱ πυροβολισταὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλασσαν. Ἐν Γαλλίᾳ, τὴν (4) 16 δεκεμβρίου γίνονται συμπόσια πρὸς τιμὴν τῆς ἁγίας, ὅπου ἂν ὑπάρχωσι ναύσταθμοι, καὶ ἐν γένει εἰς ὅλους τοὺς λιμένας· εἴς τινας μάλιστα πόλεις περιφέρεται ἐν λιτανείαις ἡ εἰκὼν αὐτῆς.

Οἱ πυροβολισταὶ τῆς πόλεως Λίλλης εἶναι πεφημισμένοι· τούτων ἡ σύστασις ἐγένετο κατὰ τὸ 1417 ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν Ἀδελφότητος τῆς Ἁγίας Βαρβάρας· ἔκτοτε ὁ δήμαρχος ὀφείλει νὰ χορηγῇ εἰς τοὺς ἀδελφοὺς ὡρισμένον τι ποσὸν χρημάτων πρὸς ἑορτασμὸν τῆς ἡμέρας, καὶ σώζεται εἰσέτι τὸ περὶ τούτου δίπλωμα.

ΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΑΜΑΞΩΝ ΔΥΣΤΥΧΗΜΑΤΑ.

Παρετηρήθη ὅτι, εἰς τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Εὐρώπης, ὁ κίνδυνος εἰς ὃν ἐκτίθενται οἱ διαβάται ἕνεκα τῆς πληθύος τῶν ἁμαξῶν, εἶναι συνεχέστερος τοῦ τῶν ὁδοιπορούντων ἐπὶ σιδηροδρόμων. Ἐν μόνῳ τῷ ἔτει 1860, καὶ ἐν μόνῃ τῇ πόλει τῶν Παρισίων, εἶχον τραυματισθῆ ἐκ τῶν ἁμαξῶν 609 πολῖται, ἐξ ὧν 30 θανατηφόρως, ἐνῷ καθ' ὅλην δεκαετηρίδα, ἀπὸ τοῦ 1850 μέχρι τοῦ 1860, οἱ ἐκ τῶν σιδηροδρόμων θανατωθέντες καθ' ὅλην τὴν Γαλλίαν συνεποσοῦντο, κατὰ τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς, εἰς 44. Ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν δεκαετηρίδα ἐκείνην εἶχον μετακομισθῆ διὰ τῶν γαλλικῶν σιδηροδρόμων 310 ἑκατομμύρια ὁδοιπόρων, ἀναλογοῦσιν οἱ ἐξ αὐτῶν ἀπολέσαντες τὴν ζωὴν ὡς εἷς πρὸς 7 ἑκατομμύρια· ἑπομένως, ὅς τις σκεφθῇ ὅτι, καθ' ἕκαστον ἔτος, 777,450 συνοδίαι σιδηροδρομικῶν ὀχημάτων, κατὰ μέσον ὅρον, διέτρεξαν 60 ἑκατομμύρια χιλιομέτρων παντοίαις διευθύνσεσι, πρέπει νὰ ὁμολογήσῃ ὅτι οἱ κάτοικοι τῶν εὐρωπαϊκῶν μεγαλοπόλεων πλειότερον ἔπρεπε νὰ φοβῶνται ἐξερχόμενοι τῆς οἰκίας των εἰς τὴν ὁδὸν, ἢ ἐπιβαίνοντες ἐπὶ σιδηροδρόμου.

Αἱ παρατηρήσεις αὗται φαίνονται ὀρθαί· ἀλλ' ὅμως ὁ παρατηρητὴς ἔπρεπε καὶ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ πλεῖοι μὲν τῶν κακοπαθούντων εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν μεγαλοπόλεων τιμωροῦνται διὰ τὴν ἑαυτῶν ἀπροσεξίαν, ἐνῷ ὀλίγοι τῶν κακοπαθούντων ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις ὑπάγονται εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν ἀπροσέκτων.

Ἡ κυκλοφορία τῶν ἁμαξῶν ἐν Παρισίοις εἶναι μεγάλη, ἀλλ' ἐν Λονδίνῳ πολὺ μεγαλητέρα. Ἐν τῇ πρωτευούσῃ τῆς Γαλλίας ὑπελογίσθη, ὅτι κατὰ τὰς 24 ὥρας τοῦ ἡμερονυκτίου διέρχονται ἐκ τῆς πολυανθρωποτάτης τῶν ὁδῶν, ἤτοι ἐκ τοῦ Βουλεβαρτίου τῶν Ἰταλῶν καλουμένου, 10,750 ἁμαξαι παντοειδεῖς· ἐνῷ ἐκ τῆς πολυανθρωποτάτης τῶν ὁδῶν τοῦ Λονδίνου, ἤτοι ἐκ τοῦ Charing-Cross, ἐμετρήθησαν ἕως 24,000 ἁμαξῶν, διελθουσῶν ἐν ἑνὶ ἡμερονυκτίῳ.

ΠΑΠΑΙ ΑΓΙΑΣΘΕΝΤΕΣ.

Ἀπὸ τῆς μεταβάσεως τοῦ χριστιανισμοῦ εἰς Ῥώμην μέχρι τοῦ νῦν ἀριθμοῦνται 257 Πάπαι. Ἠριθμοῦντο 95 μέχρι τοῦ ἔτους 756 μ. Χ., καὶ ἐστεροῦντο ἕως τότε πάσης κοσμικῆς ἐξουσίας, ὅτε (ἕνα αἰῶνα πρὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ χωρισμοῦ τῶν ἐκκλησιῶν), Πεπῖνος ὁ Βραχὺς (Bref) ἢ Μικρὸς, δευτερότοκος υἱὸς τοῦ Καρόλου Μαρτέλου, σφετερισθεὶς τὸ στέμμα τοῦ ἀδελφοῦ του κατὰ συμβουλὴν καὶ συναίνεσιν τοῦ Πάπα, ἐδώρησεν εἰς αὐτὸν τὴν Ῥωμανίαν πρὸς ἀνταμοιβήν. Ἀπὸ τοῦ 756 μέχρι τοῦ 1868 ἀριθμοῦνται ἕτεροι 162 Πάπαι. Ἐκ τῶν πρώτων 95, τῶν μὴ ἐχόντων ἐξουσίαν κοσμικὴν, ἡγιάσθησαν 69· ἐκ τῶν ἄλλων 162, τῶν προσκτησάντων κοσμικὴν ἐξουσίαν, μόνον 10 ἡγιάσθησαν. Οὕτως ἡ λατινικὴ Ἐκκλησία ἔκρινεν αὐτὴ ἑαυτὴν, κατὰ τὸ « οὐδεὶς δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν. »

ΟΣΤΡΕΩΝ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΙΣ.

Εἶναι παράδοξον πόσον πλῆθος ὀστρέων καταναλίσκεται ἐν τῇ πόλει τῶν Παρισίων, καίτοι ταῦτα ὑπερτιμῶνται σήμερον, πωλούμενα πρὸς 1 ἕως $1^1/_2$ φράγκον ἡ δωδεκάς. Τὰ ὀστρακόδερμα ταῦτα κομίζονται ἐκ τοῦ ὠκεανοῦ διὰ τῶν σιδηροδρόμων εἰς καλάθους δι' ἀχύρων σκεπαζομένας, καὶ ὧν ἑκάστη περιέχει 12 δωδεκάδας, ἤτοι 144 ὄστρεα. Τοιαῦται λοιπὸν κάλαθοι εἰσάγονται καθεκάστην 8,000 ἢ 9,000, ταὐτὸν εἰπεῖν 1,150,000 ἕως 1,300,000 ὄστρεα καθεκάστην, ἢ 36 ἑκατομμύρια κατὰ μῆνα, ἢ 288 ἑκατομμύρια κατ' ἔτος! Σημειωτέον ὅτι τὰ ὄστρεα ἁλιεύονται μόνον κατὰ τοὺς ἕξ μῆνας εἰς τὸ ὄνομα τῶν ὁποίων ἐνυπάρχει τὸ στοιχεῖον R.

Η ΕΞΙΣ.

Θέλων ὁ Μέγας Πέτρος νὰ μεταβάλῃ τὰ βαρβαρικὰ ἤθη τῶν Μοσχοβιτῶν, καὶ νομίσας συντελεστικὸν εἰς τὸν σκοπὸν τοῦτον, οὐ μόνον τοὺς καλοὺς νόμους, ἀλλὰ καὶ τὸ παράδειγμα, διέταξεν ἱκανοὺς τῶν μεγιστάνων τῆς Ῥωσσίας ν' ἀπέλθωσιν εἰς τὴν Εὐρώπην. Ἤλπισεν ὅτι θὰ ἐπέστρεφον ὅλοι οὗτοι δεδιδαγμένοι καὶ πεφωτισμένοι ἀρκούντως, ὥστε ν' ἀποβάλωσι τὰς ἕξεις των, καὶ οὕτω νὰ συντείνωσι πρὸς εὐόδωσιν τῶν μεταρρυθμίσεων ἃς ἐμελέτα νὰ εἰσάξῃ εἰς τὸ Κράτος. Οἱ ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους ἔκλεξεν ἦσαν ὅλοι ὡρίμου ἡλικίας, ὅλοι σπουδαῖοι. Οἱ αὐλικοὶ ὑπερεπήνεσαν τὸ σχέδιον τοῦτο, καὶ ἐξεθείαζον τὴν πρόνοιαν, τὴν μεγαλοφυΐαν τοῦ αὐτοκράτορος ἐνθουσιωδῶς. Εἷς μόνος τῶν γερουσιαστῶν ἐσιώπα. Εἰς τὰς αὐλὰς τῶν βασιλέων ὅταν λαλῇ ἡ κολακεία, ἡ σιωπὴ εἶναι τόλμη. Ὁ Μέγας Πέτρος ἠρώτησε τὸν σιγῶντα ἂν δὲν ἐνέκρινεν αὐτὸς τὸ σχέδιον. « Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ γερουσιαστής· τὸ σχέδιον τοῦτο δὲν δύναται νὰ φέρῃ καρπόν, διότι ὁ πώγων τῶν περιηγητῶν σου ἔφθασε νὰ πιάσῃ πολὺ γένειον, καὶ θὰ ἐπιστρέψωσι καθὼς ἀνεχώρησαν. » Ὁ αὐτοκράτωρ, ὅλος ἐμπεφορημένος ὑπὸ τῆς ἰδέας του, τὴν ὁποίαν πολὺ μᾶλλον εἶχον ἐνισχύσει οἱ περὶ αὐτὸν ὅλοι, ἐγέλασε διὰ τὸ φιλόψογον τῆς διαθέσεως τοῦ γερουσιαστοῦ, καὶ ἀπήτησε παρ' αὐτοῦ τὸν λόγον τῆς ἀποδοκιμασίας του· λόγον ὅμως προφανῆ καὶ ἀναντίῤῥητον. Ὁ γερουσιαστὴς ἔλαβε τότε φύλλον χαρτίου, τὸ ἐδίπλωσε, καὶ πιέσας τὴν πτυχὴν ἰσχυρῶς διὰ τοῦ ὄνυχος, τὸ ἔδειξεν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, καὶ τὸν εἶπε· « Εἶσαι κύριος μέγας, μονάρχης ἀπόλυτος· δύνασαι ὅ,τι ἂν θελήσῃς, καὶ οὐδὲν ἀνθίσταται εἰς σέ· δοκίμασον ὅμως νὰ ἐξαλείψῃς τὴν πτυχὴν ταύτην, καὶ θὰ ἴδῃς ὅτι εἶναι πρᾶγμα ἀκατόρθωτον. » Ὁ Μέγας Πέτρος ἐσιώπησεν· ἀνήρεσε τὸ διάταγμά του ἐκεῖνο, καὶ ἐφρόντισε νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν νεολαίαν τὰ μέσα ὅπως αὕτη ἀνατρέφεται ἐν τῷ τόπῳ, πρὶν ἢ στέλλεται εἰς τὴν ἀλλοδαπήν.

Ἀληθῶς, ἡ ἀγωγὴ ἔπρεπε νὰ θεωρῆται πανταχοῦ ὡς κυριώτατον μέρος τῆς νομοθεσίας. Οἱ νεώτεροι λαοὶ πολὺ μὲν φροντίζουσι περὶ τῆς παιδείας τῆς φωτιζούσης τὸ πνεῦμα, ὀλίγιστον δὲ περὶ τῆς ἀγωγῆς τῆς μορφονούσης τὸν χαρακτῆρα. Παραδίδομεν τὸ πνεῦμα ἡμῶν εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλὰ τὸν χαρακτῆρα ἀφίνομεν εἰς τὴν τύχην.

Ἡ ἕξις τῶν καλῶν ἢ κακῶν ὁρμῶν ἄρχεται ἀπὸ τῆς τρυφερωτάτης ἡλικίας· ὥστε δικαίως ἔλεγεν ὁ Μονταῖγνος, ὅτι « ἡ πρωτίστη ἡμῶν κυβέρνησις ἔγκειται εἰς τὰς χεῖρας τῶν τιτθῶν, (τῶν παραμάνων μας).

ΑΛΕΥΡΟΝ ΚΑΙ ΑΡΤΟΣ.

Ὁ ἄζωτος εἶναι στοιχεῖον ἀερῶδες, βάσις τῶν ζωϊκῶν οὐσιῶν, κοινὸς δὲ καὶ ἐπὶ τῶν φυτικῶν. Τὰ ἄλευρα περιέχουσι πλειότερον ὕδωρ, ὀλιγώτερον δὲ ἄζωτον παρὰ τὰ σιτάρια· ἡ ἐλάττωσις τοῦ ἀζώτου ἀναλογεῖ ὡς 25 πρὸ 100 τοὐλάχιστον· ἐπειδὴ δὲ πρὸς κατασκευὴν ἄρτου λευκοῦ ἀπαιτεῖται ν' ἀποβληθῶσι τὰ 30 τοῖς 100 τοῦ σίτου, ὁ λευκὸς ἄρτος στερεῖται τοῦ ἡμίσεος τῶν θρεπτικῶν τοῦ σίτου οὐσιῶν. Τὸ φλόγωμα (κύταλον) παντὸς ἄρτου ἐνέχει πλείονας ἀζώτους ὕλας παρὰ τὴν ψίχαν· πολλάκις αὗται ἀναλογοῦσιν ὡς 2 πρὸς 1 καὶ ἔτι πλέον· προσέτι δὲ τὸ φλόγωμα τοῦ ἄρτου εὐκολώτερον ἀναλύεται εἰς τὸ ὕδωρ παρὰ τὴν ψίχαν. Τούτου ἕνεκα τὸ καλῶς ἑψημένον ψωμίον προτιμᾶται τοῦ ἑψημένου ἀτελῶς.

ΒΙΚΤΩΡ ΚΟΥΖΙΝΟΣ.

(Victor Cousin.)

Ὁ σοφὸς οὗτος Γάλλος, ἀποβιώσας κατὰ ἰανουάριον τοῦ 1867, ἀπέκτησε φήμην καὶ ἐν Ἑλλάδι, ὡς μεταφραστὴς μάλιστα εὐδόκιμος τοῦ Πλάτωνος. Ὁ Βίκτωρ Κουζῖνος ἐγεννήθη μὲν ἐν Παρισίοις τῇ 28 νοεμβρίου 1792, εἰκοσιπενταετὴς δὲ μόλις διωρίσθη ἐν τῷ γυμνασίῳ τῆς Σορβόννης, ἑνὶ τῶν περιωνυμοτέρων τῶν Παρισίων, καθηγητὴς τῆς φιλοσοφίας. Πολιτικαὶ μεταβολαὶ τὸν ἠνάγκασαν ἔπειτα νὰ παραιτήσῃ τὸ διδασκαλικὸν ἐπάγγελμα, καὶ τότε ἐξέδωκε τὸν Πρόκλον, τὸν Καρτέσιον καὶ τοὺς πρώτους τόμους τῆς μεταφράσεως τοῦ Πλάτωνος μέχρι τοῦ 1827, ὅτε ἀναλαβὼν τὴν προτέραν αὐτοῦ ἕδραν ἐδίδαξεν εὐδοκιμώτατα τὴν ἱστορίαν τῆς φιλοσοφίας. Ἡ κυβέρνησις τοῦ Λοδοβίκου Φιλίππου, ἱδρυθεῖσα ἐν ἔτει 1830, κατέστησεν αὐτὸν Σύμβουλον τῆς Ἐπικρατείας, ἀκολούθως δὲ μέλος τοῦ Συμβουλίου τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως, διευθυντὴν τοῦ Διδασκαλείου (école normale), Γερουσιαστήν. Τῷ 1830 ἐγένετο δεκτὸς ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ ὡς μέλος αὐτῆς· ὡσαύτως καὶ ἐν τῇ τῶν Ἠθικῶν Ἐπιστημῶν τῷ 1832, ὅτε αὕτη ἱδρύθη, καὶ δὶς ἐκλήθη ὑπουργὸς τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως. Μετὰ τὴν μεταπολίτευσιν τὴν συμβᾶσαν τῷ 1848, ἀφανὴς γενόμενος ἐκ τοῦ δημοσίου βίου, ἐξεδόθη εἰς μόνην τὴν δημοσίευσιν τῶν πονημάτων του, ἐν οἷς σημειώσεως ἄξια εἶναι, ἐκτὸς τῆς Σειρᾶς τῶν μαθημάτων αὐτοῦ, τὸ περὶ Ἀληθοῦς, τὸ περὶ Καλοῦ, τὸ περὶ Ἀγαθοῦ, ἡ Γενικὴ Ἱστορία τῆς φιλοσοφίας, καὶ ἄλλα καθαρῶς ἱστορικὰ ἢ φιλολογικά. Ὁ Κουζῖνος ὑπῆρξεν ἀείποτε ἀλείπτης καὶ ὑπέρμαχος τῶν πνευματικῶν ἰδεῶν· τοῦθ' ὅπερ καὶ περιποιεῖ τὴν μεγίστην τιμὴν εἰς τὸ μακρὸν αὐτοῦ στάδιον. Ὀφείλομεν δὲ νὰ τιμῶμεν τὴν μνήμην τοῦ ἀνδρὸς καὶ ὡς φιλέλληνος· ὅτε ἀπεβίωσεν ὁ Βίκτωρ Κουζῖνος κατελέγετο μετὰ τῶν μελῶν τῆς ὑπὲρ τῶν πασχουσῶν κρητικῶν οἰκογενειῶν γαλλικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΓΕΩΠΟΝΙΚΑ.

Νόσος γαιωμήλων.— Ἐλβετός τις γεωργὸς, μεταχειρισθεὶς τὸ θειάφιον κατὰ τῆς γαγγραίνης ἥτις συνήθως καθάπτεται τῶν γαιωμήλων, ἐπέτυχε πληρέστατα. Πρῶτον ἐκόκκισε δι' αὐτοῦ τοὺς βολβοὺς οὓς ἔμελλε νὰ φυτεύσῃ, ἔπειτα δὲ καὶ τὸ φυτὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἤνθει. Διὰ τῆς ἐπιμελείας ταύτης συνεκόμισεν ἀντὶ μικροτάτου ἐξόδου ἀφθονώτατον καὶ ὑγιέστατον καρπόν· ἐνῷ οἱ γείτονες, μὴ θειώσαντες ὡς αὐτὸς, συνήγαγον καρπὸν ὀλίγιστον, καὶ τοῦτον ὅλον σχεδὸν βεβλαμμένον.

ΣΗΡΙΚΟΤΡΟΦΙΑ.

Τῷ 1865, ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις συνέστησε παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ τῆς Γεωργίας καὶ τοῦ Ἐμπορίου Ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ ἐξεύρεσις τῶν αἰτιῶν τῆς νόσου ὑπὸ τῆς ὁποίας ἀπό τινων ἐτῶν φθείρονται οἱ μεταξοσκώληκες. Ἡ Ἐπιτροπὴ συνῆλθε πολλάκις ἐν ἔτει 1867, καὶ τέλος ἀνεκάλυψεν ὅτι ὁ σπόρος ὅστις ἐκομίζετο ἐκ τῆς Ἰαπωνίας ὡς ὑγιέστερος, ἐνοθεύετο. Λαβοῦσα δὲ ἁρμόδια μέτρα πρὸς ἀποφυγὴν τοῦ δόλου τούτου, προέβη ἀναθέσασα εἰς ἓν ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς (τὸν K. Pasteur), τὴν ἰδιαιτέραν σπουδὴν τῆς νόσου, τῶν χαρακτήρων αὐτῆς καὶ τῶν αἰτιῶν.

Μετὰ πολλὰ καὶ ἐπιτηδειότατα πειράματα, ὁ εἰρημένος σοφὸς ἀνὴρ εὗρεν, ὅτι ἡ νόσος προέρχεται ἐν μέρει ἐκ τῆς γεννήσεως μοριδίων τινῶν ἐν τῷ σώματι τῶν μεταξοσκωλήκων· ὅτι ἡ νόσος αὕτη εἶναι κολλητικὴ, καὶ ὅτι ὑπάρχει πρακτικώτατός τις τρόπος ἐκλογῆς καὶ ἐκκοκκισμοῦ τοῦ σπόρου, διὰ τοῦ ὁποίου προλαμβάνεται ἀλανθάστως ἡ τῶν μοριδίων νόσος πρὸ τῆς ἀναβάσεως τοῦ σκώληκος εἰς τὸ κλαδίον.

Ἐκρίθη λοιπὸν ἐπάναγκες νὰ ἔχωσιν οἱ σηρικοτρόφοι μικροσκόπιόν τι, διὰ τοῦ ὁποίου διακρίνεται ἡ κατάστασις τῆς ὑγείας τῶν σκωλήκων. Ἡ γαλλικὴ Κυβέρνησις, ἀγοράσασα 50 τοιαῦτα μικροσκόπια, ἔπεμψεν αὐτὰ μετὰ τῶν δεουσῶν ὁδηγιῶν εἰς τοὺς δημάρχους τῶν ἐπαρχιῶν, ὅπου καλλιεργεῖται ἡ σηρικοτροφία· συγχρόνως δὲ ἡ Ἐπιτροπὴ, πληροφορηθεῖσα ὅτι εὐδοκιμεῖ μᾶλλον ἡ ἐν ὀλίγῳ σηρικοτροφία, ἤνοιξεν ἐπὶ τούτῳ καταγραφὴν συνεισφορᾶς πρὸς ἐνθάῤῥυνσιν πάσης ἀποπείρας ἐκκοκκισμοῦ εἰς μικρὰς ποσότητας σπόρου, καὶ τὸ γαλλικὸν ὑπουργεῖον ἐνεγράφη πρῶτον εἰς τὴν καταγραφὴν ταύτην δι' 26,000 φράγκων.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Σκωρίας ἐξάλειψις. — Ἡ κηλὶς σκωρίας ἢ μελάνης ἐξαλείφεται διὰ τοῦ ὀξαλιδικοῦ ἅλατος (sel d'oseille)· ἂν ὅμως ἐπιμείνῃ καὶ μετὰ τοῦτο ἡ κηλὶς, ἀρκεῖ νὰ προσθέσῃς εἰς αὐτὸ ὀλίγα ξύσματα κασσιτέρου· καὶ ἰδοὺ πῶς. Βάλλεις τὸ ὀξαλιδικὸν ἅλας εἰς ἓν ἀργυροῦν μύστρον (χουλιάριον), προσθέτεις τὸν κασσίτερον μὲ ὀλίγον νερὸν, καὶ ἀφοῦ τὰ θερμάνῃς εἰς τὸ πῦρ, βρέχεις δι' αὐτῆς τῆς ἀναλύσεως τὴν κηλῖδα, ἥτις πάραυτα ἐξαλείφεται. Ὡσαύτως ἐξαλείφεται καὶ ἂν, ἐνῷ βράζει νερὸν ἐντὸς χύτρας ἐκ κασσιτέρου, ἁπλώσῃς ἄνωθεν αὐτῆς τὸ ὕφασμα τὸ ἔχον τὴν κηλῖδα, ἐπὶ τῆς ὁποίας κοκκίζεις τὸ ὀξαλιδικὸν ἅλας. Οὕτω πολλάκις ἡ κηλὶς ἐξαλείφεται καὶ χωρὶς κἂν νὰ τρίψῃς αὐτὴν διὰ τῆς ἄκρας τοῦ δακτύλου.

Πόθεν τοῦτο; Τὸ ὀξὺ τοῦ σιδήρου προξενεῖ τὴν σκωρίαν· ὅταν τὸ ὀξὺ τοῦτο προβῇ εἰς τὸν πρῶτον βαθμὸν, ὅταν δηλαδὴ γίνῃ ὑπεροξύδιον, τότε πλέον δὲν ἐξαλείφεται ὑπὸ μόνης τῆς ἐνεργείας τοῦ ὀξαλιδικοῦ ἅλατος· ἀλλ' ἡ προσθήκη τοῦ κασσιτέρου τὸ ὑποβιβάζει εἰς τὸν δεύτερόν του βαθμὸν, ἤτοι τὸ καθιστᾷ δευτεροξύδιον, καὶ τότε αὐτὸ διαλύεται ὑπὸ τοῦ ὀξαλιδικοῦ ἅλατος. Τὸ ὀξαλιδικὸν ἅλας τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τῆς ὀξαλίδος (κοινῶς ξυνίθρας).

—

Πλύσις πτερῶν.— Λάβε σαπώνιον λευκὸν, ὄγκου ἑνὸς καρυδίου, καὶ ξέσον αὐτὸ, καὶ θὲς αὐτὸ ν' ἀναλυθῇ ἐπὶ τοῦ πυρὸς ἐντὸς ἡμίσεος λίτρου (150 δραμίων) ὕδατος. Ἀφοῦ τὸ ὕδωρ τοῦτο βράσῃ ὀλίγην ὥραν, καταβίβασον αὐτὸ ἀπὸ τοῦ πυρὸς καὶ ἄφες νὰ γίνῃ χλιαρόν· τότε δὲ ῥίψον ἐντὸς αὐτοῦ τὰ πτερὰ, νὰ βαπτισθῶσι καλῶς, καὶ μετὰ τοῦτο λάβε τα ἓν πρὸς ἓν ἀπὸ τῆς ἄκρας τῆς καλάμης των, καὶ ἔκθλιψον αὐτὰ ἁπαλῶς διὰ τῶν δακτύλων, ὅπως ἀποσταλάξῃ ὁ ἐπ' αὐτῶν κονιορτὸς καὶ ἡ ἀκαθαρσία. Πάλιν δὲ βάπτισον αὐτὰ εἰς σαπωνόνερον, καὶ ἐπανάλαβε τὰ αὐτὰ, ἕως νὰ καθαρισθῶσιν ἐντελῶς. Τότε, κρατῶν αὐτὰ ἐκ τῆς ἄκρας τῆς καλάμης των, ἀπόπλυνον εἰς ψυχρὸν ὕδωρ, καὶ τέλος ἄφες νὰ στεγνωθῶσιν ἐκθέτων αὐτὰ ἐπὶ λευκοῦ ὑφάσματος εἰς τὸν ἥλιον, ἢ ἐν ἐλλείψει ἡλίου ἀπέναντι τοῦ πυρός. Ἀφοῦ στεγνωθῶσι, κτύπησον αὐτὰ μεταξὺ τῶν χειρῶν, καὶ τέλος δεῖξον αὐτὰ εἰς τὴν φλόγα ἵνα φυσκωθῶσι. (le Trésor de la Maison.)

—

Σκορόδου ὀσμῆς ἐξάλειψις. — Ἐξαλείφεται τοῦ σκορόδου ἡ ὀσμὴ ἀπὸ τοῦ στόματος, ὡς λέγει ἡ ἐνταῦθα ἐκδιδομένη Ἀποθήκη τῶν Νεανίδων, ἐὰν ὁ φαγὼν ἐξ αὐτοῦ μασσήσῃ ἔπειτα ὀλίγον πετροσέλινον (κοινῶς μακεδονῆσι, ἢ μαϊδανόν).

ΕΙΔΗΣΕΙΣ.

Ὁ Αὐτοκράτωρ τῆς Αὐστρίας ἐπεκύρωσε κατὰ τὸν παρελθόντα νοέμβριον νόμον καταργοῦντα τὴν ΠΟΙΝΗΝ τῆς ΑΑΥΣΟΥ ἐπὶ τῶν καταδεδικασμένων εἰς εἱρκτήν.

— Εἰς τὴν Ἐλβετίαν, τὸ μέγα συμβούλιον τοῦ νομοῦ τῆς Θυργοβίας κατήργησε διὰ μεγάλης πλειονοψηφίας τὰς ΣΩΜΑΤΙΚΑΣ ΤΙΜΩΡΙΑΣ, ὧν ἐγίνετο εἰσέτι χρῆσις κατά τινας παραβάσεις πειθαρχικάς.

— Εἰς τὴν βαυαρικὴν Βουλὴν ὑπεβλήθη ἐσχάτως πρότασις σκοπὸν ἔχουσα τὴν κατάργησιν τῆς ΘΑΝΑΤΙΚΗΣ ΠΟΙΝΗΣ· ἀλλὰ τῇ (4) 16 τοῦ παρελθόντος νοεμβρίου ἡ πρότασις αὕτη ἀπεκρούσθη παμψηφεί.

— Κατὰ τὸ νέον Ἡμερολόγιον τῶν Παρισίων (Almanach de Paris), ἡ νῦν ΕΚΤΑΣΙΣ τοῦ βασιλείου τῆς ΠΡΩΣΣΙΑΣ εἶναι 352,000 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων, οἱ δὲ ΚΑΤΟΙΚΟΙ αὐτοῦ 23 ἑκατομμύρια· ὁ στρατὸς αὐτοῦ (ἐκτὸς τῆς ἐθνοφυλακῆς) 421,528 ἄνδρες μετὰ 1,056 τηλεβόλων ἐζευγμένων.

— Ὁ λόρδος Ῥῶσσελ ἐπρότεινε τῇ (20) 2 τοῦ

παρελθόντος δεκεμβρίου εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Λόρδων, νὰ ἐπεκταθῇ ἔτι μᾶλλον ἡ **ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ** τῶν ἐργατῶν· πᾶν παιδίον νὰ ἔχῃ δικαίωμα εἰς τὸ ἐκπαιδεύεσθαι· ἡ διαφορὰ τοῦ θρησκεύματος νὰ μὴ ἐμποδίζῃ τὴν διάδοσιν τῆς παιδείας· νὰ καταργηθῶσιν αἱ ἐξαιρέσεις τὰς ὁποίας παρεμβάλλουσι τὰ Πανεπιστήμια τῆς Ὀξφόρδης καὶ Κανταβριγίας· τέλος, νὰ συστηθῇ τοῦ λοιποῦ καὶ ὑπουργεῖον τῆς δημοσίου ἀγωγῆς. Ὁ εὐγενὴς λόρδος ἀνέπτυξε διὰ μακρῶν τὰς προτάσεις ταύτας, ἀλλ' ἀντέστη κατ' αὐτῶν ὁ λόρδος Μαλβορόου, καὶ ἡ Βουλὴ τὰς ἀπέρριψε, δυστυχῶς.

— Εὑρισκόμενος ἐσχάτως ἐν Νικαίᾳ, ὁ Κ. Λεσὲψ ἐκήρυξεν ὅτι ἀνυπερθέτως πᾶσα ἐργασία πρὸς **ΔΙΩΡΥΞΙΝ** τοῦ **ΙΣΘΜΟΥ** τοῦ **ΣΟΥΕΖ** θὰ ἦναι ἀποπερατωμένη μέχρι τῆς 1ης σεπτεμβρίου τοῦ 1869· ἄλλως, οἱ ἐργολάβοι ἐγγυήθησαν νὰ πληρώνωσι 500,000 φράγκων κατὰ μῆνα, καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς καθυστερήσεως.

— Τῇ (5) 17 τοῦ παρελθόντος νοεμβρίου ἠνοίχθη εἰς τὸ δημόσιον ὁ μεταξὺ **ΜΟΣΧΑΣ** καὶ Τούλας **ΝΕΟΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ**, κατευθυνόμενος πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολιν.

— Τῇ (8) 20 δεκεμβρίου ἠνοίχθη εἰς τὸ δημόσιον ὁ ἀπὸ Φλωρεντίας εἰς Ῥώμην καὶ Νεάπολιν διὰ Φολιννίου **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΣ**.

— Κατὰ τὸν μῆνα ὀκτώβριον τοῦ 1867, ὅτε εὑρίσκοντο εἰσέτι ἐν Παρισίοις ξένοι πολλοὶ ἕνεκα τῆς Παγκοσμίου Ἐκθέσεως, εἰσεπράχθησαν ὑπὸ τῶν **ΘΕΑΤΡΩΝ** φράγκα 2,542,219.04, ἕτερα δὲ 334,700.80 ἐκ διαφόρων ἄλλων θεαμάτων ἀξιοπεριέργων, χορῶν καὶ μουσουργιῶν, ὅπου τὸ δημόσιον γίνεται δεκτὸν ἀντὶ πληρωμῆς· τὸ ὅλον φρ. 2,876, 919.84! Αἱ πρόσοδοι αὗται ὑπάγονται, ἀφαιρουμένων τῶν ἐξόδων, εἰς φόρον ὃν ὁ δῆμος ἐπιβάλλει ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τῆς πόλεως.

— **Ὁ ΒΕΣΟΥΒΙΟΣ**, ὅτις καθ' ὅλον τὸ παρελθὸν ἔτος εἶχε μείνει ἡσυχότατος, αἴφνης, τὴν 1 (13) τοῦ παρελθόντος νοεμβρίου, ἐξηρεύχθη φοβερὰς λάβας ἐκ τεσσάρων στομάτων τοῦ κρατῆρος αὐτοῦ. Τὴν (13) 25 οἱ σεισμοὶ κατεφόβισαν τοὺς κατοίκους τοῦ χωρίου Πύργου τοῦ Ἕλληνος. Ἔκτοτε αἱ ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου εἶναι ἀδιάκοποι καὶ μεγαλοπρεπέσταται.

— Τρομερὸς σεισμὸς, μεθ' ὃν τὰ ὕδατα τῆς θαλάσσης ἀνυψώθησαν τεσσαράκοντα πόδας, πολλοὺς καταπνίξαντα ἀνθρώπους, συνέβη κατὰ τὸν παρελθόντα νοέμβριον εἰς τὴν νῆσον **ΑΓΙΟΝ ΘΩΜΑΝ**. Ἡ νῆσος αὕτη κεῖται εἰς τὸ Κολομβιανὸν Πέλαγος, καὶ παρ' αὐτὴν δύο ἄλλαι· ὁ Ἅγιος Ἰωάννης καὶ ὁ Ἅγιος Σταυρός· ἦσαν δὲ ὅλως ἠμελημέναι μέχρι τοῦ 1832, καὶ τὸ ἐμπόριόν των οὐδὲν σχεδὸν ἐσήμαινεν. Ἔκτοτε ἡ Κυβέρνησις τῆς Δανίας, εἰς ἣν ἀνήκουσι, παρατηρήσασα ὅτι αἱ νῆσοι αὗται εὑρίσκοντο ἐπὶ τῆς γραμμῆς ἑνὸς τῶν συνηθεστέρων δρόμων τοῦ Ἀτλαντικοῦ, συνέλαβε τὴν καλὴν ἰδέαν νὰ κηρύξῃ ἐλεύθερον τὸν κυριώτατον αὐτῶν λιμένα, τὸν τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ· τοῦτο δὲ ὅπως οἱ ἔμποροι τῆς τε Ἀμερικῆς καὶ τῆς Εὐρώπης ἀποκαταστήσωσιν ἐκεῖσε ἀπαρεμπόδιστον συναλλαγὴν τῶν ἐμπορευμάτων των. Καὶ λοιπὸν ἔκτοτε ὅλα τὰ ναυτιλλόμενα ἔθνη συναπαντῶνται εἰς τὸν Ἅγ. Θωμᾶν, πλεῖστα δὲ μεταφέρονται ἐκεῖσε καὶ ἐκεῖθεν ἀλλαχοῦ προϊόντα παντὸς τόπου, καὶ σημαντικώτατον διαπράττεται ἐμπόριον. Τῶν προσορμιζομένων ἐκεῖ πλοίων τὰ μὲν χωρητικώτερα εἶναι τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, μετ' αὐτὰ δὲ, τὰ τῆς Δανίας, ἔπειτα τοῦ Ἀμβούργου καὶ τῆς Βρέμης, καὶ τέλος τῆς Ἰταλίας, Ὁλλανδίας, Σουηδίας καὶ Ἱσπανίας, Κρατῶν ἐχόντων μετὰ τοῦ Ἁγίου Θωμᾶ διηνεκὲς ἐμπόριον.

Κατὰ τὸν παρελθόντα ὀκτώβριον, ἡ Δανία ἐπώλησε τὰς τρεῖς ταύτας νήσους εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς ἀντὶ 11 ἑκατομμυρίων ταλλήρων· ἐπειδὴ δὲ ἐπὶ τῆς νήσου τοῦ Ἁγίου Σταυροῦ ἔχει ἡ Γαλλία δικαιώματά τινα, ὡς φαίνεται, ἡ Δανία προσέθηκε τὸν ὅρον ὅτι, ἂν ἡ Γαλλία δὲν συναινέσῃ εἰς τὴν πώλησιν τῆς νήσου ταύτης, πωλεῖ τὰς λοιπὰς δύο ἀντὶ 7 καὶ ἡμίσεος ἑκατομμυρίων.

— Εὐρωπαῖός τις ἀρχαιολόγος, περιηγούμενος εἰς τὴν Ἰουδαίαν, ἀνεκάλυψε πρὸ μικροῦ, ἢ πιστεύει ὅτι ἀνεκάλυψε, τὴν συναγωγὴν ὅπου ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἐδίδαξεν ἐν **ΚΑΠΕΡΝΑΟΥΜ**.

— Ἕτεροι περιηγηταὶ, Γάλλοι οὗτοι, ἀκριβέστερον καταμετρήσαντες κατ' αὐτὰς τὴν θέσιν τῆς **ΝΕΚΡΑΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ**, ἐβεβαιώθησαν ὅτι ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς κεῖται 392 μέτρα κατωτέρω τῆς ἐπιφανείας τῆς Μεσογείου· ἤτοι ὀλιγώτερον παρ' ὅσον ὑπετίθετο, κατὰ προηγουμένας καταμετρήσεις.

— Κατὰ τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς βελγικῆς κυβερνήσεως, εἰς τὸν κλειδοκυμβαλοποιὸν H. Vogelsangs fils ἀπενεμήθη ἐσχάτως δίπλωμα, ἕνεκα νέου τινὸς **ΚΛΕΙΔΟΚΥΜΒΑΛΟΥ** τὸ ὁποῖον ἐπενόησεν, ἀπολήγοντος εἰς οὐρὰν καὶ ἔχοντος τὰς χορδὰς πλαγίως. Ἐπαινεῖται δὲ τὸ ὄργανον τοῦτο διὰ τὸ ἡχῶδες αὐτοῦ καὶ ἅμα εὐμελές, ὑπερέχον πάντων τῶν μέχρι τοῦδε ἐγνωσμένων τοῦ εἴδους του.

— Ἐκ τῶν βιβλίων ἅτινα ἐξεδόθησαν πρὸ μικροῦ ἐκ τοῦ ἐνταῦθα αὐτοκρατορικοῦ τυπογραφείου, εἶναι καὶ ἡ «**ΠΟΛΙΟΡΚΗΤΙΚΗ** τῶν Ἑλλήνων». Τὸ βιβλίον τοῦτο παρουσιάσθη κατ' αὐτὰς μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν **Α. Α. Μ.** τὸν Ναπολέοντα Γ'.

— Ὁ μητροπολίτης Μόσχας **ΦΙΛΑΡΕΤΟΣ**, περιώνυμος ἐπὶ ἐκκλησιαστικῇ παιδείᾳ καὶ ἀρετῇ, ἀπεβίωσε τῇ 19 νοεμβρίου (π. ἔ.), ἄγων ἡλικίαν 83 ἐτῶν.

— Ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἤδη ἑταιριά τις ἐπέμενεν ἐκμεταλλευομένη τὰ ἐν **ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑ** κατὰ τὸ φαινόμενον ἐξηντλημένα **ΧΡΥΣΩΡΥΧΕΙΑ**, καὶ εὕρισκεν ἐνίοτε τεμάχια χρυσίου, τινὰ τῶν ὁποίων εἶχον βάρος πολλῶν οὐγγιῶν, καὶ ἕως μιᾶς λίτρας. Εἰς μέρος τι ὅπου ἀνέσκαψε τοιαῦτα πολλὰ, συνέλαβε τὴν ἰδέαν ν' ἀνοίξῃ ὑπόνομον μέχρι τοῦ κέντρου λόφου τινὸς, θέλουσα οὕτω νὰ ἐξερευνήσῃ φλέβα μεγάλην πυριτοειδῶν χαλίκων, διερχομένην τὸν λόφον. Ἐπὶ τῆς ἐργασίας ταύτης, εἴλκυσε τὴν προσοχὴν τῶν σκαπτόντων ὕλη τις ὑπομέλαινα, τὴν ὁποίαν ἕως τότε ἠμέλουν ὡς ἁπλοῦν χῶμα· ἐξετασθείσης δὲ τῆς ὕλης ταύτης, ἀπεδείχθη φλὲψ πλουσιωτάτης χρυσοφόρου χαλκίτιδος. Ἡ φλὲψ, μῆκος μὲν ἔχει 600 ποδῶν, ἔνθα δὲ σήμερον εὑρίσκονται οἱ ἐργάται, πάχος ποδῶν 7 τοὐλάχιστον. Καὶ σημειωτέον ὅτι ἡ γῆ αὕτη σκάπτεται εὐκολώτατα, διότι ἡ χαλκῖτις ὁμοιάζει πρὸς τὸν σχιστόλιθον τὸν ἐν καταστάσει σήψεως· ὀλίγας δὲ ἡμέρας ἂν ἐκτεθῇ εἰς τὸν ἥλιον, θρύπτεται εὐκόλως, ὡς γῆ κεραμῖτις ἐξηραμένη. Μέρος τῆς ἀνακαλυφθείσης καλιφορνιακῆς χαλκίτιδος δίδει ἀνὰ πᾶσαν λίτραν χρυσὸν ἀξίας ἑνὸς ταλλήρου. Ἐννοεῖται ὅτι ἡ φήμη αὕτη συνεκίνησε πάλιν ὅλην τὴν ἐκεῖ περίχωρον.

— Ἡ πρωσσικὴ Κυβέρνησις παρεχώρησεν ἄδειαν πρὸς κατασκευὴν **ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΟΥ** ἀπὸ Ἀμβούργου εἰς Κολωνίαν. Διὰ τῆς γραμμῆς ταύτης τὸ Ἀμβοῦργον θὰ συνδεθῇ μετὰ τῶν Παρισίων ἀπ' εὐθείας.

ΤΑ

ΤΟΥ ΣΥΡΜΟΥ.

Ἐν Παρισίοις, (10) 22 δεκεμβρίου 1867.

Ἀπεφασίσθη λοιπὸν, Ἑλληνοδίκη μου, νὰ σὲ γράφω ἐπὶ δωμάτων, ἐντὸς τῶν **ΜΥΡΙΩΝ ΟΣΩΝ**· νὰ σὲ πληροφορῶ περὶ τῶν διατρεχόντων εἴς τινα σφαῖραν τοῦ πολλοῦ τούτου κόσμου· νὰ σὲ λέγω τάτε τοῦ συρμοῦ καὶ ὅσα ἄλλα νομίζω ὅτι θὰ ἠὐχαριστεῖσο ἂν ἐμάνθανες. Ἑτοιμάσου. Ἑτοιμάσου ν' ἀκούσῃς ὅ,τι ἀνεμώλιον καὶ φροῦδον· πτερὰ, χνοῦς, ταρὰ, πτίλα, ἀνεμώνας, πομφόλυγας, τρίχαπτα, ἱστοὺς ἀράχνης, σταχύων πώγωνας, ἀνθῶν ὄστλιγγας, δρόσου ἀποκρυσταλλωμένας σταγόνας, ἀέρα κεντητόν. Ἂν νεολογῶ, θὰ μὲ συγχωροῦν οἱ λόγιοι· ἀπὸ τοῦδε σὲ λέγω ὅτι δὲν θὰ ἐμπορῶ νὰ σὲ γράφω γλασὲ καὶ δεκολλετὲ καὶ φεστὸν, αἰσθανομένη ἀπέχθειαν πρὸς τὰς ξένας λέξεις, ἀφότου εἶδα ὅτι ὅλα ἔχουσιν ἢ δύνανται νὰ ἔχωσι τὰ ἀντιστοιχοῦντα, ἐκ τῶν πραγμάτων τὰ ὁποῖα μετεχειρίζοντο αἱ τῆς ἐνδόξου ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος προμήτορες ἡμῶν· ἀλλὰ θὰ ζητῶ φιλοτίμως τὰς καλὰς ἐκείνων ὀνομασίας, ἢ ἐν τῇ ἀγνοίᾳ μου καὶ ἐν τῇ ἀμηχανίᾳ θὰ καταφεύγω εἰς νεολογίας· θὰ σὲ δίδω ὅμως ἐνταῦτῳ καὶ τὰς γαλλικὰς λέξεις ἐν παρενθέσει (διὰ νὰ μὴν ἀνοίγῃς, ὡραία βοῶπίς μου, τοὺς μεγάλους σου ὀφθαλμοὺς ἐκστατικοὺς), διατηροῦσα τὰ ξένα ὀνόματα μόνον ὅταν αὐτὰ παράγωνται ἐκ τοῦ τόπου ὅπου τὰ πράγματα κατασκευάζονται.

Ἂν, παραδείγματος χάριν, σὲ εἴπω τούλλιον, θὰ σὲ τὸ εἴπω ἐπειδὴ τὸ ὕφασμα τοῦτο ἔλαβε τὴν ὀνομασίαν ἐκ τῆς πόλεως Τούλλης, ὅπου ἐξυφαίνεται ἢ ἐξυφάνθη κατὰ πρῶτον, καὶ ἂν σὲ εἴπω ἀλανσωνίδια, ἢ βρυξελλίνια, θὰ πράττω κατὰ τοὺς ἀρχαίους, οἵτινες ὠνόμαζον ταραντινίδια καὶ ἀμόργινα ὑφάσματά τινα περιώνυμα, προερχόμενα ἐκ τοῦ Τάραντος καὶ τῆς Ἀμοργοῦ. Φεῦ! ποῦ πλέον, Ἑλληνοδίκη μου, αἱ Λάκαιναι ὑφάντριαι τοῦ Ταράντου, καὶ τί εἶναι σήμερον ἡ Ἀμοργός!....

Ἀλλ' ἄλλοτε περὶ τούτων καὶ ἄλλων τοιούτων. Ἔχω νὰ σὲ λέγω· θὰ σὲ εἴπω πολλά.

Ἂν νομίζῃς ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐδῶ ἐνδύεται ὁμοιομόρφως ὅταν φανῇ τις νέος συρμὸς, εἶσαι ἠπατημένη. Χρειάζεται καιρὸς ἕως νὰ ἐπικρατήσῃ νεωτερισμός τις· ἐν τῷ μεταξὺ δὲ, ἂν ἐξήργεσο εἰς ἐπιθεώρησιν, θὰ ἔβλεπες ὅτι ἑκάστη ἐξακολουθεῖ νὰ ἐνδύεται ὡς πρὶν, διστάζουσα νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὸν νέον συρμὸν, ἡ μὲν χάριν οἰκονομίας, ἡ δὲ ἐκ συστολῆς τινος, τὴν ὁποίαν φρονῶ ἀξιέπαινον. Τὸν συρμὸν, ὡς λέγεται, ὑποτυποῦσι πρῶται γυναῖκές τινες ἀκατονόμαστοι, σχέσιν ἔχουσαι πρὸς τὰς Λαΐδας, ἂν ἤκουσες, ἢ τὰς Φρύνας τῶν ἀρχαίων, τὰς ὁποίας κατ' ἀρχὰς ὁ κόσμος βλέπει μὲ περιέργειαν μετέχουσαν ἀπορίας. Διὰ τοῦτο αἱ σεμνότεραι καὶ φρονιμώτεραι τῶν γυναικῶν ἀναβάλλουσι τὴν ἀπομίμησιν ἕως οὗ τὴν ἴδωσι γενικωτέραν. Πίστευε λοιπὸν ὅτι θὰ προσέχω πάντοτε νὰ σὲ γράφω τὸν ἀληθῆ συρμὸν, καὶ ὅτι αἱ εἰκόνες τὰς ὁποίας θὰ σὲ στέλλω ἐν τοῖς **Μυρίοις Ὅσοις** θὰ παριστῶσι τοὺς ἐπικρατεστάτους τῶν ποικίλων μετασχηματισμῶν, οἵτινες ἐμφανίζονται εἰς τὰς μεγάλας λεωφόρους τῶν Παρισίων· ἐκείνους τοὺς ὁποίους θὰ ἠσπάζετο ἐπὶ τέλους μετὰ τὰς Λαΐδας καὶ Φρύνας — ἡ Ἀσπασία.

Στοχάζομαι ὅτι μὲ καταλαμβάνεις· δὲν δύναμαι νὰ σὲ πιστοποιήσω καλλίτερον.

Παρετηρήθη ὅτι, καθ' ἣν ἡμέραν ἔγνεν ἡ ἔναρξις τῶν Βουλῶν, ἡ Αὐτοκράτειρα ἐφόρει ἐσθῆτα ἐξ ὁλοσηρικοῦ (satin) λευκοῦ, κεκοσμημένην διὰ καστανοῦ ἐπιχνόου (βελούδου)· — λάβε, σὲ παρακαλῶ, ἅπαξ διὰ παντὸς εἰς σημείωσιν τὰς λέξεις μου, διὰ νὰ συνεννοούμεθα, καὶ, ἂν θέλῃς, μὴ τὰς παραδέχεσαι· — ἐζωσμένην δὲ δι' ὁμοίας ζώνης πλατείας· καλυμμάτιον δὲ (καπελλῖνον) λευκὸν μετὰ καστανοῦ. Τῆς πριγκηπέσσης Ματθίλδης, ἐξαδέλφης τοῦ Αὐτοκράτορος, ἡ ἐσθὴς ἦτο ἐξ ὁλοσηρικοῦ κιτρίνου, ὅλη κεκοσμημένη διὰ σίμωρος (σαμουρίου). Ἐκ τῶν μεταξίνων ὑφασμάτων ἐπικρατέστερον φαίνεται σήμερον τὸ ὁλοσηρικὸν, καὶ ἐκ τῶν χρωμάτων τὸ μεττερνίχειον λεγόμενον πράσινον (vert Metternich) καὶ τὸ τοῦ βυσίνου· τοῦτο μάλιστα τὸ τελευταῖον ὑπεραγαπᾶται. Ἐπ' αὐτοῦ ῥάπτονται κοσμήματα ἐκ λευκοϊκτίδος (κακουμίου) ἢ ἄλλου τοιούτου, καὶ ἐπικεντῶνται ὡραῖοι ἀνάδεσμοι (guirlandes) φύλλων ἐκ μελαίνης μεταξῆς ἑλικτῆς (torse) ἢ καὶ ἁπλῶς ἐκ μέλανος ὁλοσηρικοῦ. Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν κοσμημάτων εἶναι περιζήτητον· καὶ φαίνεται μὲν βαρύτερον τῶν συνήθων κεντημάτων, ἀλλ' εἶναι ἐπιδεικτικώτατον. Τοῦ βυσίνου τὸ χρῶμα δύναται νὰ ἦναι ἀνοικτότερον ἢ βαθύτερον· προτιμᾶται ὅμως τὸ παρεμφερὲς πρὸς τὸν ἄνθρακα (ῥουβίνιον). Τὸ δὲ μεττερνίχειον πράσινον οὔτε πολὺ βαθὺ εἶναι, οὔτε πολὺ ἀνοικτόν· ὠχρὸν μᾶλλον· τοῦτο μεταχειρίζονται ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ εἰς τὰς ἐσθῆτας τὰς πρὸς ἐπίσκεψεν ἢ γεῦμα. Τὸ βλέπω δὲ καὶ εἰς πολλὰ ῥαβδωτὰ ὑφάσματα μετάξινα, τὰ μὲν μὲ πλατείας, τὰ δὲ μὲ στενὰς ῥαβδώσεις.

Αἱ νεάνιδες φοροῦσιν ἐσθῆτας μελαίνας μὲ λεπτὰς ὁλοσηρικιζούσας (satinées) γραμμὰς πρασίνας· — βαρύνομαι νὰ σὲ λέγω πάντοτε μεττερνιχείους· — καὶ εἶναι μὲ αὐτὰς χαριέσταται. Πρόσθες μικρόν τι κοντοφόριον ἢ παλτὸν ἐξ ἐπιχνόου μέλανος ἢ πρασίνου, ὡς τὰ χρώματα τῆς ἐσθῆτος, ἐπιπρόσθες καὶ ἓν καλυμμάτιον ἐκ τουλλίου μέλανος μὲ μικρόν τι ἄνθος ἐπίχρυσον, ἢ ἐξ ἐπιχνόου ὁμοίου κατὰ τὸ χρῶμα μὲ τὸ παλτὸν, δὸς καὶ εἰς τὰς χεῖρας ἓν μικρὸν θαλψιχείριον (manchon) ἐκ πτερῶν κολύμβου (grèbe) ἢ ἐκ ψηφακίου τοῦ Ἀστραχὰν, καὶ ἰδοὺ ἐνέδυσες εὐπρεπέστατα τὴν νεαράν σου ἀδελφήν.

Δηλαδὴ τὴν ἐνέδυσες δι' ἐπισκέψεις κομπικὰς (de cérémonie)· συνήθως ὅμως αἱ κόραι φοροῦσι κοντὰς ἐσθῆτας ἐκ χλανίδος (τσόχας) κυανῆς ἢ πρασίνης, ἀνασυρομένας ὑπὸ κομβίων μελάνων ἢ ἐπιχρύσων. Τὸ ὑποφόριον (μεσοφούστανον) πρέπει νὰ ἦναι ἐκ τοῦ αὐτοῦ ὑφάσματος καὶ τοῦ αὐτοῦ χρώματος. Σημείωσε ὅμως ὅτι τώρα δὲν φαίνονται πολλαὶ κονταὶ ἐνδυμασίαι, ἐκτὸς ἂν ἦναι ἐξ ἐπιχνόου· συνήθως δὲ ἀνασύρονται ὑπὸ δύο ἢ τριῶν, ἢ καὶ πέντε στολίδων (σου-

φρωμάτων). Κατὰ τοῦτο τὰ ἐφετεινὰ ὑποφόρια εἶναι ὡραιότερα τῶν περυσινῶν κοντῶν.

Ἔρχομαι τώρα εἰς ἐξήγησιν τῆς εἰκόνος τὴν ὁποίαν σὲ στέλλω μετὰ τῆς παρούσης μου. Ἡ ποδήρης ἐσθὴς τοῦ ἀριστερόθεν σχήματος εἶναι ἐκ τοῦ μεταξίνου ὑφάσματος τὸ ὁποῖον ἐδῶ ὀνομάζεται ποῦλτον (poult)· ὁ ποδόγυρος ἔχει τρία διάλοξα (biais) ἐξ ὁλοσηρικοῦ (ἀτλαζίου) τοῦ αὐτοῦ χρώματος, ἀπέχοντα μεταξὺ αὐτῶν ἐξίσου. Τὸ ἀνωκόρμιον (corsage) εἶναι ὁμαλὸν (plat) καὶ ἔχει μακρὰς χειρίδας, τὰς ὁποίας ἐδῶ τώρα πολὺ συνειθίζουν καὶ ὀνομάζουσιν ἑλληνικάς (à la grecque)· περικοσμεῖται δὲ καὶ αὐτὸ μὲ διάλοξα, ὡς ὁ ποδόγυρος. Τὸ ἀνωκόρμιον συμπληροῦται ὑπὸ τηβεννίδος (mantelet), σταυρουμένης ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ δενομένης ὄπισθεν ἐν εἴδει ζώνης μακρᾶς καὶ πλατείας. Ἡ τηβεννὶς αὕτη καλεῖται Μαριαντωνιανὴ (Marie Antoinette), ἐπειδὴ τοιαύτην τινὰ ἐφόρει ἡ ποτὲ βασιλὶς τῆς Γαλλίας αὐστριακὴ Μαρία Ἀντωνιέτα. Τὰ κάτω αὐτῆς, καθὼς καὶ τὰ πέριξ τοῦ περιωμίου (pèlerine) περικοσμοῦσι πλούσιοι κρόσσοι ἐκ μετάξης πρασίνης, καθὼς καὶ διάλοξα, ὀλίγον στενώτερα τῶν τῆς ἐσθῆτος.

Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, στρογγύλη κεκρυφαλὶς (bonnet) καλουμένη στουαρτιανὴ, διότι τοιούτου σχήματος κεκρυφαλίδα ἐφόρει ποτὲ ἡ Μαρία Στουάρτη, βασιλὶς τῆς Σκωττίας· εἶναι δὲ ἐκ τριχάπτου (guipure) μὲ στενοὺς κρικίσκους (bouclettes) ἐξ ἐπιχνόου, στέφοντας τὸ ἐμπρόσθιον αὐτῆς μέρος καὶ ἀπολήγοντας εἰς διπλῆν κοσύμβην (φιόκκον) ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐπιχνόου. Αἱ ἄκραι τῆς κοσύμβης ταύτης πίπτουσιν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς τῶν τριχαπτίνων ῥυτήρων (brides) τῆς κεκρυφαλίδος.

Τὸ δεξιόθεν σχῆμα παριστᾷ ἐνδυμασίαν κοντήν· μεσοφόριον ἐκ ταφετᾶ, ἀπολῆγον εἰς πρόσθετον ποδόγυρον (φαλβαλᾶν), ὑψηλὸν καὶ πτυχώδη (froncé). Ἐξωμὶς (tunique) ἐκ πούλτου μεταξίνου μέλανος, ἐπὶ μὲν τοῦ στήθους ὁμαλὴ, ἐπὶ δὲ τῆς ῥάχεως ὀλίγον πτυχώδης· ἀνασύρεται δὲ εἰς τὰ πλάγια διά τινων στολίδων ἀναβασταζομένων ὑπὸ κομβίων μὲ στροβίλια (pendeloques). Ὅμοια στροβίλια εἶναι ἐῤῥαμμένα εἰς τὰ ἐμπρὸς, ἄνωθεν ἕως κάτω, κατὰ γραμμήν. Τὰ κάτω τῆς ἐξωμίδος ταύτης περικοσμοῦνται διὰ πλουσίων κροσσῶν ἐκ μετάξης μελαίνης, ἄνω τῶν ὁποίων διάλοξον μὲ σειρὰν κομβίων ἐκ λίθου γαγάτου (jais). Τὸ ἐπὶ τοῦ ἀνωκορμίου μικρὸν ὑπόστερνον (corselet) τῆς ἐξωμίδος ταύτης περικοσμεῖται ὡσαύτως ὑπὸ διαλόξου μὲ σειρὰν κομβίων, καὶ ἔχει βραχυτάτας χειρίδας φυσκώδεις (bouffantes) μὲ κροσσοὺς καὶ στενὸν διάλοξον. Ἡ ζώνη περικυκλόνει τὴν ὀσφὺν οὐδόλως κρεμαμένη, κεκοσμημένη δὲ καὶ αὐτὴ διὰ κροσσῶν.

Μεγάλη χρῆσις σισυρῶν (γουναρικῶν) γίνεται, ὑποῤῥαπτομένων ἐπὶ τῶν γυναικείων παλτῶν. Καὶ τὰ παλτὰ δὲ ταῦτα ἐφέτος εἶναι παντοίων εἰδῶν, ἐκ τε ἐπιχνοόου, καὶ ἐκ χλανίδος· ὥστε ἂν τὸ προπερύσινον χειμερινὸν παλτόν σου νεάζῃ εἰσέτι, πολὺ καλὰ δύνασαι ἐντὸς τῆς μεγάλης ποικιλίας νὰ τὸ φορῇς ὡς ἐφετεινόν.

Εἴς τινα τῶν ἐκ μελανοῦ ἐπιχνόου παλτῶν βλέπω ἐπικέντητα διὰ μετάξης ἄνθη μὲ τὰ φυσικά των χρώματα· (τρόπος τοῦ νὰμὴ χρησιμεύῃ πλέον τὸ ἐπίχνοον ὅταν ἀλλάξῃ ὁ συρμός)· ἄλλα δὲ βλέπω ἐκ διαφόρων εἰδῶν παχύτατα ὑφάσματα μάλλινα, χρωματισμένα, ὑπερῤῥαμμένα μὲ βαμβάκωμα (οὐάταν), καί τινα τοιαῦτα χρυσοκέντητα. Εἶδα κυρίαν τινὰ, ἥτις, ὡς μὲ εἶπον, ἦτον ἡ δούκισσα.... — ἀλλὰ τί μᾶς μέλει; — ἐφόρει ἓν τοιοῦτον πράσινον καὶ χρυσοκέντητον, τοῦ ὁποίου τὸ ὕφασμα μὲ ἄφισεν ἐντύπωσιν διὰ τὴν ἀπίστευτον παχύτητά του. Ἂν τὸ ἐζήλευσα, Ἑλληνοδίκη μου, σὲ κάμνω ὅρκον ὅτι τὸ ἐζήλευσα μόνον διὰ τὸ θάλπος, τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ προξενῇ εἰς τοὺς φοροῦντας.

Πολὺ φοροῦνται καὶ τὰ ἐκ σισύρας καλυμμάτια· ἀλλ' ὡραιότερα εἶναι τὰ ἐκ πτερῶν κολύμβου. Ὁ κόλυμβος οὗτος, τὸν ὁποῖον καὶ ἀνωτέρω σὲ ἀνέφερα, εἶναι πτηνὸν μὲ πτερὰ ἀργυρώδη ἢ λευκὰ, τῶν ὁποίων τὰ λεπτότερα ἔχουν τώρα τὴν ἐπιτηδειότητα νὰ μεταποιοῦν εἰς σισύρας. Τὰ μὲ λευκῶν κολύμβων πτερὰ καλυμμάτια, κεκοσμημένα μὲ διάλοξα ἐξ ἐπιχνόου γλαυκοῦ, πρασίνου ἢ κοκκίνου, εἶναι μεγαλοπρεπέστατα.

Μανία ἐπικρατεῖ διὰ τὰς ζώνας τὰς πλατυτάτας καὶ μακράς. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι στολίζουν πολύ. Κρέμανται ἢ δένονται πολυτρόπως. Ἀδυνατῶ νὰ σὲ περιγράψω πῶς. Ἡ μεγαλοδουκικὴ λεγομένη ζώνη (grande duchesse) εἶναι τόσον περίπλοκος, τόσας ἔχει κοσύμβας, καὶ κρίκους, καὶ θυσάνους (franges), καὶ πλατείας ταινίας, καὶ ἄλλους πάλιν κρικίσκους, τόσα χρυσᾶ κωδώνια ἑνὶ λόγῳ, λύρας, ἀγκύρας, σταυροὺς, καὶ ἄλλα κρεμαστάρια (τὰ ὁποῖα ἀγκυστρεύουν, ὡς φαίνεται, τοὺς ἄνδρας, καίτοι καταγελῶντας αὐτὰ), ὥστε καταντᾷ τῳόντι ἀπερίγραπτος. Αἱ ζῶναι αὗται πωλοῦνται εἰς θήκας ἐκ ναστοχάρτου, θήκας ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ ἐχώρει ἴσως καὶ μία ὁλόκληρος ἐσθής.

Ἀλλ' ἰδοὺ καὶ σπουδαίαν τινὰ εἴδησιν. Παραδόξως, ἐν Γαλλίᾳ, ἐν τῷ φιλομαθεστάτῳ καὶ νοημονεστάτῳ ἔθνει τούτῳ, ἡ ἐκπαίδευσις τῶν γυναικῶν ὑπῆρχε μέχρι τοῦδε ἐμπεπιστευμένη εἰς τὰς καλογραίας· τουτέστιν εἰς γυναῖκας μισησάσας τὴν οἰκογενειακὴν ζωὴν, καὶ ἀπεχούσας ἀπὸ τῶν ἐγκοσμίων· οὐδὲ θεωρούσας τὰς ἐπιστήμας ὡς ἀναγκαίας εἰς τὴν γυναικείαν ἀνατροφήν. Οὕτως, εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Γαλλίας ἐδίδετο στενή τις καὶ περιωρισμένη διδασκαλία, ἀναρμόδιος πρὸς μόρφωσιν μητέρων, ἀπηλλαγμένων τοὐλάχιστον προλήψεων· μητέρων ἱκανῶν νὰ προάξωσιν ἄνδρας μεγάλους. Τὸ ἄτοπον τοῦτο ἰδὼν ὁ νῦν πεφωτισμένος ἐπὶ τῆς δημοσίου ἐκπαιδεύσεως ὑπουργὸς τοῦ τῶν Γάλλων Αὐτοκράτορος, Κ. Δουρούης (Duruy), προεκάλεσεν ἐθνοσωτήριον διάταξιν, καθ' ἣν, παρὰ τοὺς πόθους τοῦ γαλλικοῦ κλήρου, τοῦ λοιποῦ αἱ κόραι, συνοδευόμεναι ὑπὸ τοῦ πατρός των ἢ τῆς μητρὸς, δύνανται νὰ φοιτῶσι τακτικῶς εἰς δευτερεύοντα πανεπιστημιακὰ μαθήματα, παραδιδόμενα ἐπίτηδες δι' αὐτὰς εἰς ὅλας τὰς μεγαλοπόλεις τῆς Γαλλίας. Εὐτυχῶς, ἀγαθή μου φίλη, παρ' ἡμῖν οὐδὲν οὐδέποτε ἠμπόδισε τὴν γυναῖκα τοῦ νὰ λάβῃ ὅσην ἂν ἐπιθυμῇ παιδείαν· ἐλλείπει μόνον διάταξίς τις ὁποία ἡ τοῦ γάλλου ὑπουργοῦ. Εὐχήθητι ν' ἀπομιμηθῶσιν αὐτὸν ὅσον τάχος καὶ οἱ ἐν τοῖς ἡμετέροις πράγμασι, καὶ ἄφες νὰ δώσω ἐν τοσούτοις πέρας εἰς τὴν παροῦσαν, διότι εἰς τοῦτο μὲ ὑποχρεοῦσι τὰ ὅρια τοῦ φυλλαδίου, ὑποσχομένη σοι ὄχι ὀλίγωτερα τούτων προσεχῶς, καὶ ποικιλώτερα· — ἢ ὡς ἀδελφὴ

Ζωὴ Πολυμόχθου.

ΜΥΡΙΑ ΟΣΑ

Ἰανουάριος, 1868.